МІНІСТЕРСТВО ВНУТРІШНІХ СПРАВ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ ВНУТРІШНІХ СПРАВ
Кафедра кримінального права

КРИМІНАЛЬНЕ ПРАВО УКРАЇНИ. ОСОБЛИВА ЧАСТИНА

Збірник задач
третє видання, доповнене та перероблене

за загальною редакцією
доктора юридичних наук, професора О.М. Джужі,
кандидата юридичних наук, доцента О.В. Смаглюка

Київ – 2023

УДК 343.3/.7(477)(076.1)

Рецензенти:
Житний О.О., доктор юридичних наук, професор.
Шакун В.І., доктор юридичних наук, професор, академік Національної академії правових наук України.

Укладачі: М.О. Акімов, к.ю.н., доцент (тема 2, тема 20 у співавторстві з О.М. Шармар, тема 21); В.В. Бабаніна, д.ю.н., професор (тема 6 у співавторстві з О.О. Юріковим); О.С. Бабікова, д.ю.н., професор (тема 15); І.А. Вартилецька, к.ю.н., доцент (тема 4 у співавторстві з Л.О. Мостепанюк, тема 14, 19); Е.М. Кісілюк, к.ю.н., доцент (тема 5 у співавторстві з Н.О. Симоненко); О.В. Кришевич, к.ю.н., професор (тема 7, тема 18 у співавторстві з А.В. Савченком); В.В. Кузнецов, д.ю.н., професор, Л.О. Кузнецова, к.ю.н. (теми 10, 13); О.І. Матюшенко, к.держ.упр. (тема 3 у співавторстві з І.В. Поштаренко, тема 9 у співавторстві з І.М. Ткаченко); Л.О. Мостепанюк, к.ю.н., доцент (тема 4 у співавторстві з І.А. Вартилецькою); А.А. Павловська, к.ю.н., доцент (тема 16); І.В. Поштаренко (тема 3 у співавторстві з О.І. Матюшенко); А.В. Савченко, д.ю.н., професор (тема 1, тема 18 у співавторстві з О.В. Кришевич); Н.О. Симоненко, к.ю.н. (тема 5 у співавторстві з Е.М. Кісілюком); О.В. Сав'юк, к.ю.н., доцент (тема 12); О.В. Смаглюк, к.ю.н., доцент (тема 8); С.В. Тимофєєв (тема 11); І.М. Ткаченко, к.ю.н. (тема 9 у співавторстві з О.І. Матюшенко); В.Д. Чабанюк, к.ю.н., доцент (тема 17); О.М. Шармар, к.ю.н., доцент (тема 20 у співавторстві з М.О. Акімовим); О.О. Юріков, к.ю.н. (тема 6 у співавторстві з В.В. Бабаніною).

Рекомендовано науково-методичною радою Національної академії внутрішніх справ 21.04.2023 р. (протокол № 8).
Матеріали подано в авторській редакції

К 823 Кримінальне право України. Особлива частина : зб. задач / За заг. ред. д.ю.н., проф. Джужі О.М. та к.ю.н., доц. Смаглюка О.В. Київ : НАВС, 2023. 93 с.

Збірник вміщує умови задач із курсу «Особлива частина. Кримінальне право України», які стосуються кримінальних правопорушень: проти основ національної безпеки України; проти життя та здоров'я особи; проти волі, честі та гідності особи, проти статевої свободи та статевої недоторканості особи, проти виборчих, трудових та інших особистих прав і свобод людини і громадянина, проти власності, у сфері господарської діяльності, проти довкілля, проти громадської безпеки, проти безпеки виробництва, проти безпеки руху та експлуатації транспорту, проти громадського порядку та моральності, у сфері обігу наркотичних засобів, психотропних речовин, їх аналогів або прекурсорів та інших кримінальних правопорушень проти здоров'я населення, у сфері охорони державної таємниці, недоторканності державних кордонів, забезпечення призову та мобілізації, проти авторитету органів державної влади, органів місцевого самоврядування, об'єднань громадян та проти журналістів, у сфері використання електронно-обчислювальних машин (комп'ютерів), систем та комп'ютерних мереж і мереж електрозв'язку, у сфері службової діяльності та професійної діяльності, пов'язаної з наданням публічних послуг, проти правосуддя, проти миру, безпеки людства та міжнародного правопорядку

Для здобувачів ступеня вищої освіти «бакалавр» Національної академії внутрішніх справ та інших закладів вищої освіти юридичного профілю.

УДК 343.3/.7(477)(076.1)
©Національна академія внутрішніх справ, 2023
© Колектив авторів, 2023

ЗМІСТ

ТЕМА 1. ПОНЯТТЯ, СИСТЕМА І ЗНАЧЕННЯ ОЧ КК 6
ТЕМА 2. ЗЛОЧИНИ ПРОТИ ОСНОВ НАЦІОНАЛЬНОЇ БЕЗПЕКИ УКРАЇНИ..... 7
ТЕМА3. КРИМІНАЛЬНІ ПРАВОПОРУШЕННЯ ПРОТИ ЖИТТЯ ТА ЗДОРОВ'Я ОСОБИ 11
ТЕМА 4. КРИМІНАЛЬНІ ПРАВОПОРУШЕННЯ ПРОТИ ВОЛІ, ЧЕСТІ ТА ГІДНОСТІ ОСОБИ..... 17
ТЕМА 5. КРИМІНАЛЬНІ ПРАВОПОРУШЕННЯ ПРОТИ СТАТЕВОЇ СВОБОДИ ТА СТАТЕВОЇ НЕДОТОРКАНОСТІ ОСОБИ 21
ТЕМА 6. КРИМІНАЛЬНІ ПРАВОПОРУШЕННЯ ПРОТИ ВИБОРЧИХ, ТРУДОВИХ ТА ІНШИХ ОСОБИСТИХ ПРАВ І СВОБОД ЛЮДИНИ І ГРОМАДЯНИНА..... 25
ТЕМА 7. КРИМІНАЛЬНІ ПРАВОПОРУШЕННЯ ПРОТИ ВЛАСНОСТІ… 29
ТЕМА 8. КРИМІНАЛЬНІ ПРАВОПОРУШЕННЯ У СФЕРІ ГОСПОДАРСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ 32
ТЕМА 9. КРИМІНАЛЬНІ ПРАВОПОРУШЕННЯ ПРОТИ ДОВКІЛЛЯ ...36
ТЕМА 10. КРИМІНАЛЬНІ ПРАВОПОРУШЕННЯ ПРОТИ ГРОМАДСЬКОЇ БЕЗПЕКИ 40
ТЕМА 11. КРИМІНАЛЬНІ ПРАВОПОРУШЕННЯ ПРОТИ БЕЗПЕКИ ВИРОБНИЦТВА..... 44
ТЕМА 12. КРИМІНАЛЬНІ ПРАВОПОРУШЕННЯ ПРОТИ БЕЗПЕКИ РУХУ ТА ЕКСПЛУАТАЦІЇ ТРАНСПОРТУ 48
ТЕМА 13. КРИМІНАЛЬНІ ПРАВОПОРУШЕННЯ ПРОТИ ГРОМАДСЬКОГО ПОРЯДКУ ТА МОРАЛЬНОСТІ 52
ТЕМА 14. КРИМІНАЛЬНІ ПРАВОПОРУШЕННЯ У СФЕРІ ОБІГУ НАРКОТИЧНИХ ЗАСОБІВ, ПСИХОТРОПНИХ РЕЧОВИН, ЇХ АНАЛОГІВ АБО ПРЕКУРСОРІВ ТА ІНШІ КРИМІНАЛЬНІ ПРАВОПОРУШЕННЯ ПРОТИ ЗДОРОВ'Я НАСЕЛЕННЯ 56
ТЕМА 15. КРИМІНАЛЬНІ ПРАВОПОРУШЕННЯ У СФЕРІ ОХОРОНИ ДЕРЖАВНОЇ ТАЄМНИЦІ, НЕДОТОРКАННОСТІ ДЕРЖАВНИХ КОРДОНІВ, ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРИЗОВУ ТА МОБІЛІЗАЦІЇ 60
ТЕМА 16. КРИМІНАЛЬНІ ПРАВОПОРУШЕННЯ ПРОТИ АВТОРИТЕТУ ОРГАНІВ ДЕРЖАВНОЇ ВЛАДИ, ОРГАНІВ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ ТА ОБ'ЄДНАНЬ ГРОМАДЯН ТА КРИМІНАЛЬНІ ПРАВОПОРУШЕННЯ ПРОТИ ЖУРНАЛІСТІВ 64
ТЕМА 17. КРИМІНАЛЬНІ ПРАВОПОРУШЕННЯ У СФЕРІ ВИКОРИСТАННЯ ЕЛЕКТРОННО-ОБЧИСЛЮВАЛЬНИХ МАШИН (КОМП'ЮТЕРІВ), СИСТЕМ ТА КОМП'ЮТЕРНИХ МЕРЕЖ І МЕРЕЖ ЕЛЕКТРОЗВ'ЯЗКУ 68
ТЕМА 18. КРИМІНАЛЬНІ ПРАВОПОРУШЕННЯ У СФЕРІ СЛУЖБОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ТА ПРОФЕСІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ, ПОВ'ЯЗАНОЇ З НАДАННЯМ ПУБЛІЧНИХ ПОСЛУГ 72

ТЕМА 19. КРИМІНАЛЬНІ ПРАВОПОРУШЕННЯ ПРОТИ ПРАВОСУДДЯ… 78
ТЕМА 20. КРИМІНАЛЬНІ ПРАВОПОРУШЕННЯ ПРОТИ ВСТАНОВЛЕНОГО ПОРЯДКУ НЕСЕННЯ ВІЙСЬКОВОЇ СЛУЖБИ (ВІЙСЬКОВІ КРИМІНАЛЬНІ ПРАВОПОРУШЕННЯ).....83
ТЕМА 21. КРИМІНАЛЬНІ ПРАВОПОРУШЕННЯ ПРОТИ МИРУ, БЕЗПЕКИ ЛЮДСТВА ТА МІЖНАРОДНОГО ПРАВОПОРЯДКУ 87

Вирішення задач рекомендується проводити за таким планом:

1. Загальний висновок про наявність у вчиненому діянні складу кримінального правопорушення з посиланням на відповідні пункти, частини певної статті Кримінального кодексу України.

Висновок про відсутність складу кримінального правопорушення необхідно детально мотивувати. Для цього слід проаналізувати наявні та зазначити, які елементи складу кримінального правопорушення, передбачені законом, відсутні.

2. Коротка кримінально-правова характеристика даного кримінального правопорушення.

3. Детальний юридичний аналіз складу кримінального правопорушення, який має бути визначений за обставинами, викладеними у задачі, а не абстрактно.

Для цього необхідно:

а) визначити родовий та безпосередній об'єкт кримінального правопорушення, відмежувати (там, де предмет є обов'язковою ознакою) об'єкт від предмета посягання;

б) аналізуючи об'єктивну сторону, визначити конструкцію складу кримінального правопорушення (матеріальний або формальний) і залежно від цього характеризувати дію (бездіяльність), причиновий зв'язок, а також інші ознаки (місце, час тощо);

в) назвати форми і види вини, розкрити їх зміст, залежно від умов задачі, визначити інтелектуальні та вольові ознаки, а також роль мотиву та мети у такому кримінальному правопорушенні;

г) розкрити зміст кваліфікуючих ознак;

д) у деяких випадках зробити відмежування даного кримінального правопорушення від суміжних діянь.

Подекуди у задачах йдеться про незакінчену протиправну діяльність або про вчинення кримінального правопорушення у співучасті. У таких випадках необхідно показати особливості даних складів кримінальних правопорушень, охарактеризувати об'єктивні ознаки незакінченої протиправної діяльності, об'єктивні та суб'єктивні ознаки конкретного виду співучасті. Якщо вчинене складає сукупність кримінальних правопорушень, то вона має аналізуватись за зазначеною схемою.

Розв'язання задач висвітлюються обов'язково з посиланням на інші нормативні акти, матеріали судової практики тощо.

ТЕМА 1.
ПОНЯТТЯ, СИСТЕМА І ЗНАЧЕННЯ ОСОБЛИВОЇ ЧАСТИНИ КРИМІНАЛЬНОГО ПРАВА. НАУКОВІ ОСНОВИ КВАЛІФІКАЦІЇ КРИМІНАЛЬНИХ ПРАВОПОРУШЕНЬ

Завдання до теми:

1. Які положення охоплює вивчення Особливої частини кримінального права України?
2. У чому полягає зв'язок між Загальною та Особливою частинами кримінального права України?
3. Проаналізуйте систему Особливої частини кримінального права України та поясніть, за яким принципом вона побудована?
4. Яка специфіка структури Особливої частини Кримінального кодексу України?
5. Визначте родові об'єкти, на які посягають кримінальні правопорушення, відповідальність за які передбачена у розділах Особливої частини Кримінального кодексу України.
6. У чому полягає відмінність системи та структури Особливої частини кримінального права України й Особливої частини кримінального права зарубіжних країн?
7. Які групи норм за змістом вирізняють в Особливій частині Кримінального кодексу України? У чому полягає їх специфіка?
8. Яке значення має Особлива частина кримінального права України?
9. Що таке кваліфікація кримінальних правопорушень? Наведіть різні погляди науковців щодо визначення поняття «кваліфікація кримінальних правопорушень»?
10. Що включають у себе наукові основи кваліфікації кримінальних правопорушень?
11. Перерахуйте принципи кваліфікації кримінальних правопорушень та розкрийте їх зміст.
12. Визначте види та функції кваліфікації кримінальних правопорушень.
13. Що є передумовами та підставами для кваліфікації кримінальних правопорушень?
14. Визначте структуру кваліфікації кримінальних правопорушень.
15. Яким чином склад кримінальних правопорушень упливає на їх кваліфікацію? Перерахуйте елементи та ознаки складу кримінального правопорушення, а також розкрийте їх зміст. Як момент закінчення кримінального правопорушення впливає на його кваліфікацію?
16. Охарактеризуйте правила кваліфікації кримінальних правопорушень.
17. Вкажіть основні компоненти юридичного закріплення результатів кваліфікації кримінальних правопорушень.
18. Що таке формула кваліфікації кримінальних правопорушень? Обґрунтуйте, які статті повинні застосовуватися у формулі кваліфікації

кримінальних правопорушень із Загальної та Особливої частин Кримінального кодексу України?

19. Дайте характеристику етапам і стадіям кваліфікації кримінальних правопорушень.

20. Поясність, яке значення мають судові роз'яснення для правильної кваліфікації кримінальних правопорушень? Яку роль у процесі застосування кримінально-правових норм виграє практика Верховного Суду та Європейського суду з прав людини?

ТЕМА 2.
КРИМІНАЛЬНІ ПРАВОПОРУШЕННЯ ПРОТИ ОСНОВ НАЦІОНАЛЬНОЇ БЕЗПЕКИ УКРАЇНИ

Задача 1.

Прагнучи обійняти вищі державні посади, Я. та К., перебуваючи в іноземній державі, домовились про планування та проведення в Україні заколоту із вбивством Президента та розпуском Верховної Ради. З цією метою вони, особисто звертаючись до командирів окремих військових частин Збройних Сил України та Національної гвардії України, намагалися схилити їх на свій бік, а також розміщували у засобах масової інформації та в соціальних мережах іноземної держави друковані та відеозвернення аналогічного змісту, адресовані громадянам України.

Кваліфікуйте дії Я. та К.

Задача 2.

В., працюючи заступником головного редактора міської газети та будучи незадоволеним керівництвом міської державної адміністрації, опублікувала у редакційній колонці газети статтю про потребу змінити місцеву владу із закликом до безстрокового страйку працівників комунального господарства. На підтвердження своїх вимог В. розгорнула на площі перед будівлею міської державної адміністрації намет і оголосила голодування.

Дайте кримінально-правову оцінку ситуації. Чи повинна В. бути притягнута до кримінальної відповідальності?

Задача 3.

Голова районної адміністрації одного з прикордонних районів Рівненської області Д. під час сесії районної ради проголосив про проведення в районі місцевого референдуму, на який мало бути винесене питання про приєднання цього району до Республіки Білорусь. Відповідна ініціатива була також оприлюднена на веб-порталі районної адміністрації.

Кваліфікуйте дії Д.

Задача 4.

У., будучи переміщеним по службі з одного з оперативних департаментів до Тренінгового центру Служби зовнішньої розвідки України, вважаючи це

кадрове рішення несправедливим, ініціативно встановив контакт із М. – співробітником спеціальної служби однієї з іноземних держав, який працював під прикриттям посади аташе з політичних питань у посольстві цієї держави в Києві. За грошову винагороду в сумі 50000 євро У. передав М. відомості про негласне джерело Служби зовнішньої розвідки України у цій державі, завербоване особисто У. Внаслідок цього негласне джерело було викрите, заарештоване і засуджене до смертної кари.

Кваліфікуйте дії У. Чи можливе притягнення М. до кримінальної відповідальності?

Задача 5.

О., раніше засуджена з випробуванням за порушення недоторканості приватного життя, отримала на мобільний телефон від журналіста Т. пропозицію за грошову винагороду передавати йому інформацію (у тому числі фотознімки та відео) про переміщення центральними областями України озброєння, що надходить з іноземних держав для Збройних Сил України. О. протягом трьох тижнів фотографувала та записувала відео про пересування бойової техніки через залізничну станцію Козятин у Вінницькій області та надсилала їх Т., а той використовував у репортажах у власному Телеграм-каналі.

Кваліфікуйте дії О. Чи можливе притягнення Т. до кримінальної відповідальності?

Задача 6.

Прагнучи відокремлення частини території України та утворення самостійної держави, Є., Ф. та Ч. виготовили і розповсюдили на території трьох районів Закарпатської області листівки, у яких містилися неправдиві відомості про погане ставлення до певної національної меншини в Україні та заклики до її представників об'єднуватись і розправлятись з українцями.

Кваліфікуйте дії Є., Ф. та Ч.

Задача 7.

Мешканці Київської області Щ. та Ю., перебуваючи на заробітках за межами України, були завербовані спеціальною службою держави-агресора та отримали завдання підготувати у м. Васильків Київської області явочні квартири для диверсійних груп, які після початку збройної агресії проти України мали вивести з ладу наземне обладнання забезпечення польотів окремої бригади тактичної авіації. Після повернення в Україну Щ. та Ю. одразу звернулися до СБУ та розповіли про те, що з ними сталося.

Кваліфікуйте дії Щ. та Ю.

Задача 8.

Будучи незадоволеним рішенням Конституційного Суду України, І. дочекався біля центрального входу до будівлі цього органу П. (суддю-доповідача у справі), напав на нього та наніс чотири удари кастетом по голові,

заподіявши тяжкі тілесні ушкодження; П. залишився живим лише завдяки своєчасно наданій медичній допомозі.

Кваліфікуйте дії І.

Задача 9.

Н., дізнавшись, що чоловік зраджує її з народним депутатом Х., записалась до останньої на особистий прийом та, опинившись у кабінеті сам на сам, напала на неї і пилкою для нігтів заподіяла шість ударів у голову, вибивши праве око.

Кваліфікуйте дії Н.

Задача 10.

Народний депутат України VIII скликання Ж. після початку збройної агресії проти України залишився на окупованій території Херсонської області, запропонував військовому командуванню держави-агресора власну «підтримку» в «убезпеченні нового територіального надбання» та був призначений головою місцевої окупаційної адміністрації.

Кваліфікуйте дії Ж.

Задача 11.

Заступник голови Бучанської міської ради Ц. залишився у місті після його окупації, допомагав військовослужбовцям держави-агресора виявляти і заарештовувати проукраїнські налаштованих мешканців, колишніх учасників АТО/ООС. Перед звільненням Бучі Ц. за домовленістю з представниками спеціальної служби держави-агресора виїхав до Житомирської області, де вступив до добровольчого формування територіальної громади з метою збору відомостей, що становлять державну таємницю.

Кваліфікуйте дії Ц.

Задача 12.

Колишні члени Комуністичної партії Радянського Союзу та Комуністичної партії України Е. та Л., бажаючи відновлення радянської держави у межах колишнього СРСР, з метою припинення спротиву збройній агресії проти України вчинили серію підпалів на об’єктах системи державного резерву. У результаті цих дій було пошкоджено два сховища продовольства та знищено одне сховище паливно-мастильних матеріалів.

Кваліфікуйте дії Е. та Л.

Задача 13.

А., працюючи у річковому порту м. Рені Одеської області, виготовив саморобний вибуховий пристрій та сховав його на борту мінібалкера «Говерла», що перевозив кукурудзу з України до однієї з держав Африки. Вибуху не сталося завдяки випадковому виявленню саморобного вибухового пристрою членами екіпажу та його своєчасному знешкодженню вибухотехніками Національної поліції. Під час розслідування встановлено, що

А. був завербований спеціальною службою держави-агресора і діяв з метою ослабити економічний потенціал України та спровокувати міжнародні ускладнення.

Кваліфікуйте дії А.

Задача 14.

Директор відділення «Укрпошти» у м. Купянськ Харківської області З. добровільно залишилась у місті після його окупації, передала військовому командуванню держави-агресора грошові кошти в сумі 1,8 млн. грн., що були в касі, та була призначена директором місцевого відділення «Роспочты».

Кваліфікуйте дії З.

Задача 15.

Завідувач відділу освіти Баштанської міської державної адміністрації Миколаївської області Ш. добровільно залишилась у місті після його окупації, погодилася на призначення директором департаменту гуманітарної політики місцевої окупаційної адміністрації та наказала передати приміщення чотирьох середніх шкіл для розташування у них військовослужбовців, військової техніки та складів боєприпасів держави-агресора.

Кваліфікуйте дії Ш.

Задача 16.

Д., К. та М. після початку збройної агресії проти України домовились спільно шкодити Збройним силам України. З цією метою вони ініціативно встановили контакт із спеціальною службою держави-агресора через соціальну мережу ВКонтакте та згідно отриманого завдання робили та надсилали засобами електронного зв'язку фото- та відеоінформацію про розташування та пересування особового складу та бойової техніки Збройних Сил України та Національної гвардії України.

Кваліфікуйте дії Д., К. та М.

Задача 17.

Г., будучи начальником застави Східного регіонального управління Адміністрації Державної прикордонної служби України, знаючи про високу вірогідність збройної агресії проти України, не довів цю інформацію до відома підлеглих, не перевів заставу у бойову готовність та наказав розпочати ремонтні роботи на технічному обладнанні спостереження за державним кордоном, бажаючи у такий спосіб сприяти державі-агресору. Після початку збройної агресії проти України це призвело до прориву кордону та швидкого просування військ держави-агресора у напрямі на Київ. Прагнучи уникнути відповідальності, Г. перейшов на бік держави-агресора та взяв активну участь у здійсненні інформаційної кампанії проти України.

Кваліфікуйте дії Г.

Задача 18.

Майстер спорту з біатлону Р. під час міжнародних змагань ініціативно встановив контакт із спеціальною службою іноземної держави та запропонував свої послуги. Будучи завербованим, Р. (в обмін на прискорене отримання громадянства) отримав завдання здійснити вбивство міністра оборони України з метою зриву міждержавних переговорів та недопущення підписання угоди про військово-технічне співробітництво. Р. придбав у С. снайперську гвинтівку з глушником та патрони до неї і розробив план замаху, що передбачав евакуацію на мотоциклі, яким мав керувати С. При проведенні рекогносцировки місця майбутнього замаху Р. та С. були затримані співробітниками Управління державної охорони України.

Кваліфікуйте дії Р. та С.

Задача 19.

Іноземний громадянин В. прибув в Україну та, використовуючи для прикриття посаду власного кореспондента щотижневої газети своєї держави, здійснював збір відомостей, що становлять державну таємницю у сфері оборони. У процесі збору таких відомостей він познайомився з громадянкою України Л. та закохався в неї. Л., дізнавшись про справжню діяльність В., переконала його припинити її, а всю зібрану інформацію передати співробітникам СБУ.

Кваліфікуйте дії В.

Задача 20.

З метою недопущення передачі Повітряним Силам Збройних Сил України після початку збройної агресії проти нашої держави трьох гвинтокрилів Мі-8МТВ, що проходили середній ремонт, президент ПАО «Мотор-Січ» Б. наказав зняти з цих гвинтокрилів лопаті несучих гвинтів та приховати їх у його заміському будинку. Крім того, Б. неодноразово перераховував належні йому особисто грошові кошти на загальну суму 8 млн. грн. на рахунки, належні самопроголошеним утворенням «ДНР» та «ЛНР».

Кваліфікуйте дії Б.

ТЕМА 3.
КРИМІНАЛЬНІ ПРАВОПОРУШЕННЯ ПРОТИ ЖИТТЯ ТА ЗДОРОВ'Я ОСОБИ

Задача 1.

Громадянин Я. повернувшись додому пізно вночі, застав свою співмешканку з іншим чоловіком Л. Під час сварки, на ґрунті ревнощів, Я. за допомогою шила (гостра частина якого була довжиною 2 см) наніс один удар в черевну порожнину Л. Згідно висновку судово-медичної експертизи у Л. виявлено проникаюче колото-різане поранення живота з внутрішнє-черевною кровотечою, без ушкодження внутрішніх органів.

Кваліфікуйте дії Я. Відповідь поясніть.

Задача 2.

Перебуваючи за місцем проживання М. під час сварки, на ґрунті ревнощів, за допомогою канцелярського ножа, наніс не менше дев'яти ударів по голові, обличчю, шиї, передній поверхні грудей зліва та верхнім кінцівкам співмешканки С. Під час даної події втрутилася доросла донька потерпілої, яка завадила подальшому заподіянню тілесних ушкоджень. Будучи не задоволеним, громадянин М. промовив до потерпілої: «Я з тобою ще не закінчив, зараз покурю і все закінчу». В подальшому М. був затриманий працівниками поліції.

Згідно висновку судово-медичної експертизи заподіяні потерпілій тілесні ушкодження, відносяться до ушкоджень середньої тяжкості, як такі, що викликали довготривалий розлад здоров'я терміном понад 21 день.

Кваліфікуйте дії М. Відповідь поясніть.

Задача 3.

В ході сварки з дружиною, громадянин Д. наніс кулаками обох рук не менше 4 ударів по обличчю потерпілої. В подальшому Д. за допомогою ножа наніс 10 ударів у волосисту частину голови, праву вушну раковину, обличчя, ампутувавши при цьому праве очне яблуко, 4 удари по тулубу, 5 ударів по нижніх та верхніх кінцівках, 31 удар в обличчя, шию справа та зліва, завушні ділянки з ушкодженням кровоносних судин і ротоглотки. Після цього, Д. усвідомлюючи, що потерпіла жива та перебуває у свідомості, за допомогою ножа зажиттєво відокремив голову потерпілої від тулуба, чим завдав їй особливих фізичних страждань та нестерпного болю. В результаті тілесних ушкоджень потерпіла померла на місці вчинення кримінального правопорушення.

Кваліфікуйте дії Д. Відповідь поясніть.

Задача 4.

Перебуваючи в приміщенні кафе громадянин І. будучи у стані алкогольного сп'яніння поводив себе зухвало, чіплявся до інших відвідувачів та жбурляв пусті пляшки. Після того, як громадянин Т. зробив йому зауваження про недопустимість такої поведінки, І. обурився та висловив погрози у бік Т. Після чого І. побіг в напрямку Т. з метою спричинити йому тілесні ушкодження. При наближенні І., громадянин Т. наніс йому один удар кулаком руки в підборіддя. Від цього удару І. не втримавшись на ногах впав на тротуарну плитку та вдарився головою. Від отриманих ушкоджень І. помер. Згідно висновку судово-медичної експертизи, смерть настала від закритої внутрішньо-черепної травми, яка супроводжувалась крововиливом та набряком-набуханням головного мозку.

Дайте кримінально правову оцінку діям зазначених осіб.

Задача 5.

Громадянин В. під час статевих зносин із потерпілою взявши її обома руками за волосся вдарив не менше 7 разів головою об бетонну поверхню, після чого обома руками стискав її шию. В подальшому взявши ніж наніс потерпілий

два удари в праву сторону шиї. Від отриманих ушкоджень потерпіла померла на місці події. Згідно висновку судово-медичної експертизи, смерть настала внаслідок поєднаної травми голови та шиї.

В ході досудового розслідування було з'ясовано, що В. раніше судимий за ч. 2 ст. 15 ч. 1 ст. 115 КК України.

Кваліфікуйте дії В. Відповідь поясніть.

Задача 6.

Перебуваючи на вулиці Н. зустрів свою колишню дружину, яка була разом із своїм чоловіком Д. З метою залякування останнього, а саме з метою примусити потерпілого утриматися від спілкування з колишньою дружиною, Н. наніс потерпілому Д. не менше шести ударів кулаками рук по грудній клітці. Чим спричинив йому фізичний біль, не спричинивши при цьому тілесних ушкоджень. Згідно висновку судово-медичного експерта у Д. тілесних ушкоджень не виявлено.

Дайте кримінально правову оцінку описаним діям.

Задача 7.

У вечірній час перебуваючи на вулиці поблизу приміщення кафе між громадянами Г. та К. сталася сварка. В ході якої Г. наніс один удар кулаком руки, в якій тримав невстановлений предмет, в обличчя потерпілого К., чим спричинив йому тілесні ушкодження.

Згідно висновку судово-медичного експерта, у потерпілого виявлено відкритий уламковий перелом кісток носа зі зміщенням уламків, перелом нижніх стінок обох орбіт, нижніх та латеральних стінок обох верхнє-щелепних пазух зі зміщенням уламків.

Відкритий перелом кісток носа відноситься до легких тілесних ушкоджень, що спричинили короткочасний розлад здоров'я, оскільки для їх зрощення необхідний термін більше 6, менше 21дня. Переломи нижніх стінок обох орбіт, нижніх та латеральних стінок обох верхнє-щелепних пазух відносяться до ушкоджень середньої тяжкості, оскільки для їх зрощення необхідний термін більше 21 дня.

Кваліфікуйте дії Г. Відповідь поясніть.

Задача 8.

Вночі між подружжям сталася сварка, в ході якої дружина, схопивши ніж, нанесла один удар по тулубу чоловіка Б. Після чого дружина викликала швидку медичну допомогу і потерпілого було доставлено до лікарні.

Перебуваючи в приміщенні лікарні та спілкуючись із слідчим (який прибув за повідомленням лікаря) громадянин Б. відмовився розповідати про події в ході яких він отримав тілесні ушкодження. Через декілька днів Б. помер в лікарні, від отриманих тілесних ушкоджень. Згідно висновку судово-медичної експертизи смерть Б. наступила від проникаючого колото-різаного поранення грудей та живота з ушкодженням лівої легені, селезінки та шлунку з розвитком крововтрати.

Будучи допитана в якості підозрюваної дружина пояснила, що чоловік Б. застосовуючи відносно неї фізичну силу намагався зґвалтувати. Вона у свою чергу захищаючись від протиправних дій чоловіка, схопила ніж і нанесла лише один удар по тулубу.

Згідно висновку судово-медичної експертизи, у дружини тілесних ушкоджень не виявлено.

Дайте кримінально правову оцінку діям зазначених осіб.

Задача 9.

Вдень п'ятеро неповнолітніх віком по 16 рокі перебували на вулиці. До них підійшов Х. віком близько 30 років, який перебував у стані алкогольного сп'яніння. В ході розмови між ними виникла сварка. Після чого, неповнолітні Д., Ш., Р. та О. умисно почали наносити удари руками і ногами по різним частинам тіла потерпілого Х. Коли останній впав на землю, неповнолітні продовжили наносити удари ногами по голові і тулубу потерпілого. По закінченню бійки, неповнолітній С., який не приймав участі у бійці, але спостерігав за нею, підійшов до непритомного потерпілого Х. та з кишені його одягу забрав телефон.

В той же день потерпілого знайшли сторонні особи і викликали швидку медичну допомогу. Перебуваючи в лікарні, не приходячи до свідомості потерпілий Х. помер.

Згідно висновку судово-медичної експертизи смерть Х. наступила внаслідок закритої черепно-мозкової травми, яка супроводжувалась переломом кісток черепа, крововиливами під оболонки та в речовину головного мозку.

Кваліфікуйте дії неповнолітніх. Відповідь поясніть.

Задача 10.

У вечірній час громадяни Т. і М. перебували поблизу приміщення магазину. В ході сварки Т. наніс близько 3-х ударів кулаками рук в обличчя потерпілого М.

Згідно висновку судово-медичної експертизи у М. утворилися тілесні ушкодження у вигляді контузії правого ока, гематома повік лівого ока, садна обличчя. Описана контузія правого ока призвела до зниження гостроти зору на праве око до 0,02, що відповідає постійній втраті загальної працездатності на 35%.

До якого ступеня тяжкості відносяться заподіяні потерпілому тілесні ушкодження відповідно до «Правил судово-медичного визначення ступеня тяжкості тілесних ушкоджень». Кваліфікуйте дії Т.

Задача 11.

Перебуваючи поблизу зупинки громадського транспорту громадянин Р., будучи у стані алкогольного сп'яніння, почав чіплятися до жінки та висловлюватися в її сторону нецензурною лайкою. Після чого, громадянин Ш. втрутився з метою захисту своєї дружини. Між Р. та Ш. виникла сварка, яка переросла в бійку. В ході якої Р. наніс численні удари руками по голові і тулубу

Ш. Останній дістав з кишені власний розкладний ніж та наніс ним два удари по тулубу Р.

Відповідно до висновку судово-медичної експертизи у Ш. виявлено забої та садна на голові, обличчі та тулубі.

Згідно висновку судово-медичної експертизи у Р. виявлено непроникаюче колото-різане поранення лівої бокової поверхні живота та непроникаюче колото-різане поранення лівої пахвинної ділянки.

Проаналізуйте ситуацію, яка склалася. Кваліфікуйте дії зазначених осіб. До якого ступеня тяжкості відносяться виявлені тілесні ушкодження.

Задача 12.

При зустрічі в магазині громадянка П. вчинила сварку з громадянкою С. під час якої схопила її руками за волосся та заподіяла тілесні ушкодження. Після вказаної події С. поскаржилася своєму чоловіку. Який з метою покарання П. за вчинені дії, знайшов її і вивіз у ліс. Там він її побив, роздягнув догола та залишив в лісі без одягу. На той час на вулиці лежав сніг і був мороз.

Через певний час П. знайшов лісничий, який надав допомогу і викликав працівників поліції.

Громадянка С. із заявою до поліції не зверталася.

Кваліфікуйте дії вказаний осіб. Відповідь поясніть.

Задача 13.

До директора комерційної будівельної компанії Ж. почали надходити різноманітні погрози. Одного разу на ручку водійської дверці його власного автомобіля прикріпили вибуховий пристрій – ручну осколкову гранату РГД-5. Потім влаштували підпал біля вхідних дверей в офіс, від якого частково пошкоджено фасад приміщення. Через певний час, коли Ж. перебував на вулиці, до нього підійшов невідомий чоловік. Який продемонструвавши ножа висловив погрозу позбавити життя Ж. При цьому не робив жодних спроб заподіяти ушкодження Ж. В подальшому невідомий був затриманий, ним виявився спортсмен В. При допиті В. у відділенні поліції, останній пояснив, що йому заплатили, щоб він просто пригрозив вбивством громадянину Ж.

В ході досудового розслідування з’ясовано, що В. не мав відношення до прикріплювання гранати до ручки дверей автомобіля, а також до підпалу.

Кваліфікуйте дії В. Відповідь поясніть.

Задача 14.

При зустрічі між П. та О. на ґрунті особистих неприязних стосунків, виникла сварка, що переросла в бійку. В ході якої П. наніс О. два удари кулаком у ділянку голови та обличчя, заподіявши йому тілесні ушкодження у вигляді синця навколо лівого ока, синця лівої тім’яно-скроневої ділянки, струсу головного мозку. У результаті чого розлад здоров’я О. тривав 20 діб.

Кваліфікуйте дії П. Відповідь поясніть.

Задача 15.

Водій Л. керуючи автомобілем рухався по автодорозі з допустимою швидкістю. Несподівано для нього на дорогу вибіг незнайомий Х., який будучи у стані алкогольного сп'яніння намагався перебігти трасу. В результаті чого був здійснений наїзд на пішохода Х., який отримав тілесні ушкодження та перебував без свідомості. Водій Л. зупинивши автомобіль підійшов до Х. Через те, що останній не подавав ознак життя та побоюючись настання кримінальної відповідальності Л. залишив місце дорожньо-транспортної пригоди не надавши допомоги Х. та не викликавши медичну допомогу. Потерпілий Х. від отриманих тілесних ушкоджень спочатку перебував у комі, а через певний час помер у лікарні, куди його доставив інший водій.

Під час досудового розслідування встановлено, що водій Л. не мав технічної можливості запобігти наїзду.

Кваліфікуйте дії Л. Відповідь поясніть.

Задача 16.

Рухаючись по автотрасі «Київ-Одеса» водій Т. помітив людину, на яку був здійснений наїзд іншим автомобілем. Зупинивши свій автомобіль, водій Т. зрозумів, що потерпілий перебуває у небезпечному для життя стані, оскільки мав значні тілесні ушкодження. Побоюючись, що його можуть визнати винним у наїзді на даного потерпілого, Т. поїхав з місця. При цьому він не надав потерпілому допомоги та нікому про це не повідомив. Через певний час потерпілий помер на місці події.

Кваліфікуйте дії Т. Відповідь поясніть.

Задача 17.

Перебуваючи в гостях М., під час спільного розпивання спиртних напоїв, вчинив сварку із господарем будинку К. В ході сварки К. вбив М. Через певний час в додому повернулася дружина К. та побачивши, що сталося, почала дорікати своєму чоловіку за вчинене ним вбивство. Побоюючись, що дружина повідомить про це до поліції, К. вбив і дружину.

Кваліфікуйте дії К. Відповідь поясніть.

Задача 18.

Перебуваючи у нічному клубі С., будучи у стані алкогольного сп'яніння, поводив себе зухвало, чіплявся до інших відвідувачів закладу, висловлювався нецензурною лайкою. Один з відвідувачів К. зробив зауваження С. про недопустимість такої поведінки. Після чого С. запропонував К. вийти на вулицю, щоб з'ясувати стосунки. На вулиці між опонентами сталася сварка. Після чого, С. діставши з кишені розкладного ножа, промовивши «тобі кінець», наніс один удар в грудну клітку К. В результаті чого К. заподіяно тяжке тілесне ушкодження. Після чого К. доставили до лікарні, де йому успішно провели хірургічну операцію. Через 21 день його виписали з лікарні для подальшого амбулаторного нагляду.

Кваліфікуйте дії С. Відповідь поясніть.

Варіант. На 22-й день перебування в лікарні потерпілий К. помер від отриманого тілесного ушкодження.

Задача 19.

Х. скориставшись тим, що її чоловік перебував у тривалому відрядженні підтримувала статеві відносини з іншим чоловіком. В результаті чого завагітніла. Не бажаючи, щоб хтось дізнався про її зраду, вирішила позбутися дитини. Про це вона повідомила своїй подрузі Ч., яка погодилася допомогти за певну винагороду. Наступного дня після пологів, Х. та Ч. вбили дитину, закопавши труп.

Кваліфікуйте дії Х. та Ч. Відповідь поясніть.

Задача 20.

Під час побутової сварки дружина В. вдарила свого чоловіка у живіт канцелярським ножем (довжина леза 5 см). При наданні медичної допомоги у чоловіка виявлено проникаюче поранення черевної порожнини без ушкодження внутрішніх органів. Через три доби його виписали з лікарні.

Кваліфікуйте дії В. Відповідь поясніть.

ТЕМА 4.
КРИМІНАЛЬНІ ПРАВОПОРУШЕННЯ ПРОТИ ВОЛІ, ЧЕСТІ ТА ГІДНОСТІ ОСОБИ

Задача 1.

Позбавлений батьківських прав І. пішов до школи, де навчалася його 7-річна донька і силоміць забрав її з собою. Через 2 дні його і доньку розшукали працівники поліції у рідного брата І., який сказав своєму брату, що йому дозволили забрати доньку з собою.

Кваліфікуйте дії І. Відповідь поясніть.

Задача 2.

М., не бажаючи турбуватися про стару матір, яка проживала разом з ним, попросив головного лікаря психоневрологічного диспансеру Г. госпіталізувати її, обіцяючи винагороду. Одержавши гроші, Г. прохання виконав. Проведене за проханням родичів обстеження показало, що мати М. психічними розладами не страждає.

Кваліфікуйте дії М та Г. Відповідь поясніть.

Задача 3.

Е. взяв у свою машину 8-річного хлопчика, який "голосував" на дорозі, і разом з Х. завезли його на віддалену дачу останнього, щоб вимагати потім від батьків хлопчика викуп. Вони помістили дитину в підвал, поставили йому їжу, закрили люк, а самі почали обдумувати план майбутньої "операції". Ранком вони виявили, що хлопчик задихнувся від нестачі повітря: стіни підвалу були нещодавно пофарбовані масляною фарбою, перекриття залізобетонне, люк

пригнаний дуже щільно.

Кваліфікуйте дії Е та Х. Відповідь поясніть.

Задача 4.

Є. і П. у вагоні потяга, який після повернення з рейсу стояв у тупику, вночі, погрожуючи ножем, забрали гаманець із 50 тис. грн. у Х.., який, не маючи іншої можливості, ночував там по приїзді в чуже місто. Щоб потерпілий не міг одразу ж звернутися до правоохоронних органів, Є. і П. зв'язали йому руки і ноги і замкнули купе.

Кваліфікуйте дії Є та П. Відповідь поясніть.

Задача 5.

Д. вдалося втекти зі слідчого ізолятора. Тікаючи від переслідувачів, він забіг у під'їзд одного з будинків, вломився в квартиру, де перебувала 14-річна К., і забарикадувався в ній. Під погрозою викинути дівчину у вікно, Д. зажадав від працівників правоохоронних органів дати можливість зникнути йому разом з К., яку він потім відпустить.

Кваліфікуйте дії Д. Відповідь поясніть.

Задача 6.

П. вранці послала свого чоловіка до підвалу за картоплею, а коли він зайшов туди – зачинила двері. Коли звечоріло, вона випустила чоловіка. Свої дії гр. П. пояснила тим, що хотіла запобігти вживанню чоловіком спиртних напоїв з нагоди дня народження одного з його друзів.

Кваліфікуйте дії П. Відповідь поясніть.

Задача 7.

З. народила в пологовому будинку дівчинку. За винагороду вона домовилася з акушеркою про те, що остання обміняє її доньку на хлопчика. Після чергових пологів акушерка підмінила дітей. З. пояснила, що її чоловік погрожував у разі народження не хлопчика, а дівчинки вигнати її з дому разом з дитиною.

Варіант. Факт підміни дітей наступного дня було викрито матір'ю хлопчика, оскільки до пологів, за даними УЗД, було встановлено стать плода.

Кваліфікуйте дії осіб. Відповідь поясніть.

Задача 8.

Під приводом направлення на лікування в іноземні країну М. передав 17-річного К., опікуном якого він був, подружжю Ш. При спробі вивезти К. за кордон подружжя було затримано. Згодом з'ясувалося, що К. мали вивезти з метою використання його нирки для трансплантації.

Кваліфікуйте дії М. та Ш. Відповідь поясніть.

Задача 9.

Л. поводила себе аморально, у зв'язку з чим суд позбавив її прав

материнства. 7-річного її сина помістили в школу-інтернат і на його утримання стягли аліменти. Аліментів Л. не платила, виїхала в інше місто і не давала про себе знати 2 роки. Коли у Л. “заговорила совість”, вона нишком забрала сина із школи-інтернату.

Кваліфікуйте дії Л. Відповідь поясніть.

Задача 10.

Переслідуючи мету зареєструвати шлюб зі своїм колишнім співмешканцем, Г. сказала йому, що у них народилася дитина. Для підтвердження цього факту вона від приміщення дитячої молочної кухні перекотила до себе додому коляску з 3-місячним немовлям.

Кваліфікуйте дії Г. Відповідь поясніть.

Задача 11.

Обвинувачений у вчиненні розбійного нападу та зґвалтування О. під час перебування в психіатричній лікарні для вирішення питання щодо його осудності захопив медсестру, зачинився разом з нею і під погрозою вбивства зажадав прибуття прокурора і представників преси, яким він розповість про безпідставність висунутих йому обвинувачень. Судово-психіатрична експертиза визнала О. обмежено осудним.

Кваліфікуйте дії О. Відповідь поясніть.

Задача 12.

Голова місцевої державної адміністрації П. дізнався, що його водій підозрюється у вчиненні крадіжок. Вирішивши самостійно розібратися у цій ситуації, П. завів водія у власний гараж, після чого примусив його спуститися у підвал. Потім П. закрив водія у підвалі і почав вимагати від нього визнання своєї провини. Через три дні водій у всьому зізнався і П. передав його правоохоронним органам. Водій дійсно був винний у вчиненні квартирних крадіжок.

Кваліфікуйте дії П. Чи зміниться кваліфікація діяння, якщо водій насправді не вчиняв крадіжок? Відповідь поясніть.

Задача 13.

К., В. та Л. викрали 12-річну доньку слідчого М. Вони вимагали від останнього змінити хід розгляду матеріалів кримінального провадження щодо Х. на користь останнього. Потерпілу утримували на дачі у К. Охороняв її протягом 5 діб В., який уночі зґвалтував дівчинку. Л., використовуючи свої зв’язки у правоохоронних органах, намагався іншим шляхом вплинути на слідчого. Досягти бажаного результату зазначеним особам не вдалося, їх затримали , а дівчинку звільнили. Під час обстеження виявилося потерпілої, що вона ВІЛ-інфікована.

Дайте правову оцінку діям вказаних осіб. Відповідь поясніть.

Задача 14.

Д., мати-одиначка, народила третю дитину. Не маючи змоги утримувати 3 дітей і бажаючи виправити своє матеріальне становище, вона продала свою новонароджену дитину подружжю Р, яке не мало своїх дітей.

Варіант: подружжя Р. мало на меті в подальшому продати дитину для використання її в порнобізнесі, про що Д. знала.

Кваліфікуйте дії Д та Р. Відповідь поясніть.

Задача 15.

С. познайомився на вулиці з 7-річним хлопчиком Б., якому запропонував покататися на автобусі. Він привіз хлопчика на вокзал і завіз в іншу область. Там гр. С. примушував хлопчика просити милостиню на вулицях та в поїздах. Гроші, які збирав Б., гр. С. забирав собі.

Кваліфікуйте дії С. Відповідь поясніть.

Задача 16.

С., А., К. організували організовану групу, яка займалася викраденням дітей віком від 1 до 3 років з метою продажу їх за кордон, де їх всиновлювали бездітні сім'ї. А. працювала медсестрою дитячої лікарні, С., працюючи у правоохоронних органах, готувала підроблені документи на дітей, яких "постачала" А. і яких переховували на квартирі К. Документи були підставою вивезення дітей за кордон. 2-річна Н, перебуваючи на квартирі в К, тяжко захворіла. Вона була поміщена К. в окремі кімнату, де, залишена без нагляду, померла.

Варіант: дітей продавали за кордон для використання їх у порнобізнесі, а також для усиновлення в комерційних цілях.

Кваліфікуйте дії винних осіб. Відповідь поясніть.

Задача 17.

З. примушувала своїх 13-річних синів-близнюків В. та К. працювати на присадибних ділянках у гарячий період збирання врожаю полуниць, а всі зароблені гроші забирала собі.

Кваліфікуйте дії З. Відповідь поясніть.

Задача 18.

Ж. було визнано хворим на наркоманію. Однак після лікування він знову почав вживати наркотики, а від подальшого лікування ухилився. Тоді його батько домовився з лікарем наркологічного диспансеру Ш., і Ж. примусово помістили у вказаний заклад, де розпочали лікування. Ж. письмово оскаржив прокуророві дії батька та лікаря, наголошуючи на тому, що його помістили в наркодиспансер незаконно.

Дайте правову оцінку діям винних осіб. Відповідь поясніть.

Задача 19.

Г. та П. було затримано за те, що вони переправили в іноземну державу

чотирьох 20-річних дівчат для сексуальної експлуатації та використання їх в порнобізнесі. Дівчата заявили, що вони дали згоду на це і ніяких претензій до осіб, які переправили їх за кордон, не мають.

Кваліфікуйте дії Г. та П. Відповідь поясніть.

Задача 20.

А., скориставшись сп'янінням О, вмовив її вступити з нею в статевий зв'язок, а потім почав розповідати про це знайомим. О. з метою помсти звернулася до свого знайомого лікаря С. і той під час чергування в психіатричній лікарні запросив до себе А. нібито для ділової розмови. Коли А. прийшов, санітари, за наказом С., закрили А. в палаті з душевнохворими та утримували протягом 12 годин.

Кваліфікуйте дії А та С. Відповідь поясніть.

ТЕМА 5.
КРИМІНАЛЬНІ ПРАВОПОРУШЕННЯ ПРОТИ СТАТЕВОЇ СВОБОДИ ТА СТАТЕВОЇ НЕДОТОРКАНОСТІ ОСОБИ

Задача 1.

О., щоб зняти стрес після тяжкої роботи зайшов до кафе і познайомився із жінкою, яка займається проституцією. К., перебуваючи у стані алкогольного сп'яніння, спочатку погодилась за винагороду зайнятись статевим актом. Однак, потім відмовилась надавати сексуальні послуги через те, що О. грубо до неї поставився. Внаслідок чого, О., утримуючи і заламуючи руки потерпілої за спиною і завдаючи їй цим самим фізичної болі, використовуючи явну фізичну перевагу над потерпілою, вчинив із нею статевий акт.

Кваліфікуйте дії винних осіб.

Задача 2.

Вітчим В. залишився наодинці зі своєю падчеркою, 17-річною Н. та запропонував їй випити горілки. Через деякий час, В. скориставшись сп'янінням Н. намагався вступити з нею в статевий зв'язок, але Н. чинила опір. Тоді В. вдарив її кулаком в обличчя, повалив на диван і став заламувати руки. Продовжуючи опір Н. дотягнулась до стола та, схопивши виделку, нанесла нею нападнику два удари в око, заподіявши йому тяжкі тілесні ушкодження та втекла.

Кваліфікуйте дії винних осіб.

Задача 3.

С. протягом певного часу схиляв Є. до вступу з ним у статевий зв'язок, але остання не погоджувалась. Тоді С. з метою досягнення своєї мети освідчився їй та запропонував укласти шлюб, а після весілля емігрувати до однієї з країн дальнього зарубіжжя для постійного проживання. Подумавши декілька днів, Є. погодилась, після чого добровільно вступила з С. у статеві

відносини. Після цього С. зник, виключивши телефон. Є. звернулась до поліції із заявою про її зґвалтування, в якій зазначила, що вчинила дії сексуального характеру з С. не добровільно, а під впливом обману.

Кваліфікуйте дії С.

Задача 4.

А., Д. і Ц. у темну пору доби зустріли К., яка поверталася від подруги. Вони обступили її, а потім А. запропонував К. добровільно вступити з ним у статевий зв'язок, попередивши, що у випадку відмови її зґвалтують по черзі усі троє. Злякавшись цього, К. погодилась, і А. здійснив із нею дії сексуального характеру, пов'язаних із оральним проникненням в тіло К. При цьому Д. і Ц. стояли поруч та підбадьорювали А. За свідченням потерпілої, фізичної сили чи погроз вони до неї не застосовувалося.

Кваліфікуйте дії винних осіб.

Задача 5.

Ф. і Ц. влаштували вечірку з нагоди повернення їхнього товариша М. з місць позбавлення волі. Окрім того, вони вирішили запропонувати М. сексуальні розваги з дівчиною. Для цього було запрошено Ч., яка працювала в магазині, що належав Ф., та мріяла про близькі стосунки з ним, а можливо й шлюб. Під час вечірки Ф. запропонував Ч. вступити у статевий зв'язок із М. Коли та відмовилась, освідчившись Ф., останній заявив, що буде прихильний до неї лише після задоволення його прохання. На це Ч. відповіла відмовою і залишила вечірку та заявила про все в поліцію.

Кваліфікуйте дії винних осіб.

Задача 6.

У нічному клубі Р. познайомився з Д. і запропонував провести її додому. По дорозі у безлюдному місці він раптово напав на Д., повалив її на землю та, вчинив дії сексуального характеру, пов'язані із вагінальним проникненням в тіло Д. За заявою Д. проти Р, було розпочато кримінальне провадження, однак через місяць після цього вони одружилися.

Кваліфікуйте дії Р.

Задача 7.

Ж., перебуваючи у стані наркотичного сп'яніння, зустрів шістнадцятирічну Є. Застосовуючи фізичне насильство вчинив дії сексуального характеру, пов'язані із вагінальним проникненням в тіло Є. Внаслідок цього Є. заразилася гонореєю.

Кваліфікуйте дії Ж.

Задача 8.

В., маючи на меті вчинити дії сексуального характеру, пов'язані із анальним проникненням в тіло Н., запросив його до себе додому під виглядом вирішення проблем приватного бізнесу. Додавши клофелін у спиртні напої, В. довів Н. до безпорадного стану та вчинити дії сексуального характеру,

пов’язані із анальним та оральним проникненням в тіло Н., без згоди останнього. Через деякий час В. повторно вчинив такі ж дії з Н. Коли вночі Н. прийшов до тями, він почав голосно лаятися та погрожувати негайно розповісти про дії В. правоохоронним органам та його близьким родичам. Побоюючись викриття та притягнення до кримінальної відповідальності, В. збив з ніг Н. і задушив його. Після цього В. розчленував труп Н. і по частинах виніс його на смітник.

Кваліфікуйте дії В.

Задача 9.

М., працюючи лікарем-патологоанатом, неодноразово вчиняв статеві акти з трупами.

Кваліфікуйте дії М.

Задача 10.

Власник перукарні Г. попросив співробітницю О. залишитись після закінчення робочого дня для бесіди. Зачинивши двері салону на внутрішній замок, О. зайшла до кабінету Г., де побачила приятеля останнього А., який часто навідувався до салону. Пригостивши вином, Г. почав спонукати О. до вчинення дій сексуального характеру, пов’язаних із вагінальним та оральним проникненням в тіло О., пропонував роздягнутись, роздягався сам, демонструючи відповідні частини тіла.

Коли О. відмовилася, посилаючись на те, що вона кохає іншого чоловіка і не хоче зраджувати йому, Г. заявив, що звільнить О. з роботи, а також повідомить усім власникам перукарень міста про професійну непридатність О. При цьому А. заявив, що поширить інформацію про те, що О. є носієм ВІЛ-інфекції, в результаті чого вона залишиться безробітною. Злякавшись таких погроз, О. погодилася на пропозицію Г. і вступила з ним та А. у статевий зв’язок.

Кваліфікуйте дії Г. та А.

Задача 11.

Старшокласники 17-річні М. і С. періодично вели розмови на сексуальні теми в присутності 13-річної Л., демонструючи при цьому відеоролики порнографічного характеру з допомогою мобільних телефонів. Помітивши, що це викликає інтерес у Л., одного разу вони запропонували їй пройти з ними до занедбаного будинку, де Л. погодилась на стимулювання статевих органів М. і С.

Кваліфікуйте дії винних осіб.

Задача 12.

Двадцятирічний Б. неодноразово запрошував до своєї кімнати в гуртожитку шістнадцятирічну К., пригощав її спиртними напоями та цигарками. Одного разу після спільного з К. вживання алкогольних напоїв Б. запропонував їй вступити з ним у статевий зв’язок. Одержавши відмову, Б. повалив К. на ліжко та, силоміць знявши з неї одяг, намагався вчинити дії сексуального характеру, пов’язані із вагінальним проникненням в тіло К.

Здійснити свій намір Б. не вдалося, оскільки на крик К. у двері кімнати почали стукати сусіди, заявляючи, що викличуть поліцію.

Кваліфікуйте дії Б.

Задача 13.

Р., з метою вчинення дій сексуального характеру, що пов’язані з проникненням в тіло потерпілої, напав на двадцятирічну М. Для подолання опору потерпілої Р. кілька разів вдарив М. Через це посягання у М. виникло хронічне психічне захворювання.

Кваліфікуйте дії Р.

Задача 14.

Директор комерційної фірми Д. неодноразово добивався інтимного зв’язку з менеджером Ц., підлеглою йому по роботі. Одного разу, він викликав її до свого кабінету та почав наполегливо вимагати її згоди на статевий зв’язок, погрожуючи у разі незгоди звільнити її з роботи за нереабілітуючими обставинами. Однак, Ц. так і не виконала вимоги Д., а через кілька днів написала заяву про звільнення зі своєї посади за власним бажанням.

Кваліфікуйте дії Д.

Задача 15.

Г. протягом півроку вчиняв відносно своєї дев’ятирічної падчерки розпусні дії, а потім умовлянням схилив її до вступу в статевий зв'язок. Потерпіла через свій малолітній вік не розуміла характеру та наслідків вчинюваних з нею дій.

Кваліфікуйте дії Г. Відповідь поясніть.

Задача 16.

Повнолітній І., будучи сусідом чотирнадцятирічної П., схилив останню вступити з ним в статевий зв'язок, на що остання погодилася. Внаслідок статевого акту із сусідом, дівчина втратила здатність до виношування плоду.

Кваліфікуйте дії І.

Задача 17.

П. і К. вживали на квартирі останнього алкогольні напої. Коли дружина К. пішла на роботу, вони роздяглися та вчинили відносно один одного дії сексуального характеру в присутності дев’ятирічної доньки К.

Кваліфікуйте дії П. і К.

Задача 18.

Директор магазину Л. намагався схилити до статевих зносин продавчиню цього ж магазину Н. Отримавши відмову, він підпалив запальничкою волосся Н. Внаслідок цього потерпілій були завдані опіки голови і жінка втратила зір на обидва ока.

Кваліфікуйте дії Л.

Задача 19.

Вісімнадцятирічна С. зареєструвалася на сайті знайомств і при заповненні анкети щодо мети знайомства вказала, що шукає особу чоловічої статі у віці від 18 до 40 років, який би оплачував їй оренду квартири або ж надав свою квартиру для її тимчасового проживання взамін на інтимні послуги, які він зможе отримувати від неї двічі на тиждень у цій квартирі. П., маючи вільну квартиру, надав її для проживання С. і користувався послугами інтимного характеру протягом двох місяців.

Чи є в діях П. склад кримінального правопорушення проти статевої свободи та статевої недоторканості особи? Дайте кримінально-правову кваліфікацію діянь осіб.

Задача 20.

Повертаючись з роботи К. побачив незнайому йому раніше Л., схопив останню руками за тулуб, намагаючись притиснути її до свого тулуба, на що Л. пручалася та кричала про допомогу. Незважаючи на це К. підставив Л. підніжку, чим завдав їй фізичного болю, оскільки остання впала на ґрунтову поверхню на бокову частину тулуба. Далі К. ліг своїм тілом на Л. таким чином ногами заблокував її руки, після чого однією рукою притиснув рот потерпілій, щоб вона не кричала, а іншу руку просунув до нижньої білизни, але в цей момент в їхню сторону почали йти сторонні особи. Почувши голоси людей та побачивши світло від ліхтарів, зрозумівши, що з причин, які не залежать від його волі, він не зможе вчинити всіх дій, направлених на доведення свого протиправного умислу, підвівся на ноги та зник з місця скоєння кримінального правопорушення.

Кваліфікуйте дії К.

ТЕМА 6.
КРИМІНАЛЬНІ ПРАВОПОРУШЕННЯ ПРОТИ ВИБОРЧИХ, ТРУДОВИХ ТА ІНШИХ ОСОБИСТИХ ПРАВ І СВОБОД ЛЮДИНИ Й ГРОМАДЯНИНА

Задача 1.

М. за допомогою власноруч виготовленого підслуховувального пристрою, який було поміщено в отвір розетки, що знаходилася в спільній стіні з квартирою Г., протягом року збирав конфіденційну інформацію про останнього.

Кваліфікуйте дії М. Відповідь поясніть.

Задача 2.

К. та М. під час виборчого процесу прийшли в приміщення школи м. Києва, де була розташована виборча дільниця, і почали вимагати від голови виборчої комісії шляхом погрози застосування насильства залишити приміщення виборчої дільниці.

Кваліфікуйте дії К. та М. Відповідь поясніть.

Задача 3.

Оперуповноважений карного розшуку Національної поліції України К. мав достовірні дані про причетність П. до вчинення крадіжки чужого майна, однак без згоди останнього здійснив огляд його житла з метою виявлення викрадених речей. Ухвали слідчого судді на проведення огляду в нього не було. Під час огляду викрадених речей виявлено не було. Після цього П. звернувся до місцевої прокуратури із заявою про притягнення К. до кримінальної відповідальності.

Кваліфікуйте дії К. Відповідь поясніть.

Задача 4.

Х. запропонував надати жителям села В. та Ф. по 1000 гривень кожному за умови, що вони проголосують за кандидата в народні депутати України Н. Таке прохання В. та Ф. виконали, за що отримали зазначені кошти від Х.

Кваліфікуйте дії осіб. Відповідь поясніть.

Задача 5.

Ш., перебуваючи на території дільничної виборчої комісії, під час виборчого процесу, поставив умисно підпис у списках виборців біля прізвища іншого виборця Г. Після цього отримав бюлетень і здійснив голосування за виборця Г. Цього самого дня зробив аналогічні дії і замість виборця М. За такі діяння Ш. отримав грошову винагороду в розмірі 2000 гривень.

Кваліфікуйте дії Ш. та інших осіб. Відповідь поясніть.

Задача 6.

А., перебуваючи в приміщенні виборчої дільниці, отримав виборчий бюлетень, зайшов до кабінки для голосування та поставив відмітку про голосування. Після цього за допомогою мобільного телефону сфотографував бюлетень з позначкою та оприлюднив його в соцмережі «Фейсбук».

Кваліфікуйте дії А. Відповідь поясніть.

Задача 7.

Н. та К. як члени однієї з релігійних організацій здійснювали релігійну діяльність, розповсюджуючи літературу релігійного змісту. Г. шляхом дискримінації, принижуючи та застосовуючи насильство до зазначених громадян у зв’язку з їхніми релігійними переконаннями, перешкоджав їхній релігійній діяльності. Зокрема, Г. спочатку висловися щодо Н. та К. в образливій формі, використовуючи нецензурні слова, а потім застосував до К. фізичне насильство, завдавши останньому тяжких тілесних ушкоджень.

Кваліфікуйте дії Г. Відповідь поясніть.

Задача 8.

Н. без відома й дозволу власника житла переліз через паркан у двір володіння Г., маючи на меті зірвати кілька яблук з дерева.

Кваліфікуйте дії Н. Відповідь поясніть.

Варіант: Н. перебував у стані алкогольного сп'яніння.

Задача 9.

З., маючи на меті забрати свої речі, які залишилися після розлучення з Р., прибув на територію її домоволодіння, де вона мешкає. Розуміючи, що її немає вдома, З. вибив вхідні двері, проник до житла Р. і забрав звідти свої речі.

Кваліфікуйте дії З. Відповідь поясніть.

Варіант: Будинок знаходився в їхній спільній власності.

Задача 10.

Журналісти одного з телеканалів К. та Н. проводили зйомки репортажу для проекту «Остання крапля» про незаконну торгівлю спиртом суб'єктами підприємницької діяльності на території м. Одеси. Побачивши, що зазначені журналісти здійснюють зйомку репортажу, Г. напав на них, щоб припинити їхню законну професійну діяльність, завдав їм численні удари руками й ногами по голові, кінцівках, тулубу, спричинивши тілесні ушкодження. Після цього Г. розбив відеокамеру. Журналісти були вимушені припинити зйомку.

Кваліфікуйте дії Г. Відповідь поясніть.

Варіант: Г., маючи на меті припинити їхню законну професійну діяльність, лише розбив відеокамеру, на яку здійснювали зйомку репортажу.

Задача 11.

К. працює охоронцем ТОВ «Хліб» протягом 20 років. Минулого року в ТОВ «Хліб» виникла фінансова заборгованість, у зв'язку із чим К. не виплатили заробітну плату за один місяць.

Кваліфікуйте дії. Відповідь поясніть.

Варіант: Заробітну плату не виплачували протягом трьох місяців.

Задача 12.

К., перебуваючи на посаді головного лікаря міської лікарні, не виплачував заробітну плату лікарям протягом трьох місяців. На зазначені кошти К. придбав нове медичне обладнання в лікарню. Своє рішення К. мотивував тим, що нове обладнання покращить роботу лікарні.

Кваліфікуйте дії К. Відповідь поясніть.

Задача 13.

Подружжя Л., не маючи власних дітей, усиновило 7-річного Д. Невдовзі до них в гості приїхали родичі. На підґрунті особистих неприязних відносин, що виникли між подружжям Л. та їхніми родичами, дядько П. розповів Д. про його усиновлення. Унаслідок цього усиновлений втік із дому й не повертався впродовж певного проміжку часу.

Кваліфікуйте дії П. Відповідь поясніть.

Задача 14.

Лікар-терапевт К. приватної лікарні «Здоров'я» здійснив медичний огляд пацієнтки М. За проведений огляд лікар вимагав 500 грн. Проте М. відмовилася платити, посилаючись на безоплатність медицини в Україні.

Кваліфікуйте дії К. Відповідь поясніть.

Варіант: Лікар-терапевт К. працював у державній лікарні.

Задача 15.

О. перебував на посаді директора промислового підприємства. Знаючи, що за декілька днів на підприємстві відбудеться страйк, поширив через своїх заступників інформацію про те, що всіх учасників страйку які мешкають у гуртожитку підприємства, під приводом різних підстав буде виселено.

Кваліфікуйте дії О. Відповідь поясніть.

Задача 16.

Приймальна комісія одного з вищих приватних закладів освіти відмовила в прийнятті до освітнього закладу громадянину Є., посилаючись на те, що за вступ і навчання треба платити.

Кваліфікуйте дії. Відповідь поясніть.

Задача 17.

Керівник одного з науково-дослідних інститутів К. різними способами досягнув згоди зі своїми підлеглими на включення його в співавтори винаходів. У такий спосіб йому вдалося одержати частину гонорару за три винаходи. Одержані гроші він перерахував у дитячий будинок.

Кваліфікуйте дії К. Відповідь поясніть.

Задача 18.

К. видав монографію, у якій близько половини тексту дослівно запозичив з дисертацій Ш. без дозволу автора, чим завдав йому матеріальної шкоди в розмірі 50 000 гривень. К. з дитинства хворів на психічні розлади недоумства.

Кваліфікуйте дії К. Відповідь поясніть.

Задача 19.

Рішенням суду Х. був зобов'язаний щомісяця сплачувати кошти на утримання дітей. Однак Х. систематично не робив цього, оскільки не був працевлаштований і перебував на обліку в центрі зайнятості населення, чим поставив у скрутне матеріальне становище дітей.

Кваліфікуйте дії Х. Відповідь поясніть.

Задача 20.

В. працювала в секретаріаті однієї з установ. Одержуючи листи, адресовані співробітникам, вона розкривала їх, ознайомлювалася зі змістом й

інколи передавала їх іншим колегам. Найцікавіші, на думку В., листи вона давала читати своїм подругам.

Кваліфікуйте дії В. Відповідь поясніть.

ТЕМА 7.
КРИМІНАЛЬНІ ПРАВОПОРУШЕННЯ ПРОТИ ВЛАСНОСТІ

Задача 1.

П. у період з 25 вересня по 23 грудня минулого року самовільно приєднався до електричної мережі енергопостачальника, наклавши на них дроти електричного постачання, та підключив до них свою земельну ділянку с будинком на ній. Своїми діями П. спожив електричної енергії на загальну суму 85 тис. грн.

Кваліфікуйте дії П.

Задача 2.

Подружжя Т. через мережу Інтернет продавали довірливим громадянам під виглядом ліків розфасовані в упаковку крейду, заробивши на цьому 150 тис. грн.

Кваліфікуйте дії подружжя Т.

Задача 3.

К., побачивши на вулиці неповнолітнього М., який тримав в руках мобільний телефон «Samsung» останньої моделі вартістю 80 тис. грн, вихватив мобільний телефон і втік у невідомому напрямку.

Кваліфікуйте дії К.

Задача 4.

О. заліз вдень через вікно жилого будинку до чужої квартири та викрав звідти телевізор марки «Samsung», який згодом реалізував. У цей же день близько 22 год. 00 хв. О. пробрався через запасний вхід до аптеки, де мав намір викрасти гроші з каси та лікарські препарати. Його помітив продавець аптеки та викликав поліцію кнопкою безпеки. При спробі вчинити крадіжку О. було затримано.

Кваліфікуйте дії О.

Задача 5.

Комірник ДП «Пі Джі Трейд» Д. дочекався, коли комірники складів № 1 та № 3 підуть додому та зачинять свої склади, а потім зімітував перед охоронцем підприємства свою затримку накопиченням невідкладної роботи у своєму складі. Після чого, у період з 23 год. 00 хв. до 1 год. 30 хв., достовірно знаючи, що комірники складів залишають ключі від своїх складів у побутовому приміщенні на вішалці, проник через вікно до складу. Він викрав побутову техніку (блендери, комбайни) на суму 450 тис. грн.

Кваліфікуйте дії Д.

Задача 6.

Касир Н., яка працювала на підприємстві, в період з вересня по листопад підробила касові документи та заволоділа грошовими коштами підприємства на суму 40000 тис. грн.

Кваліфікуйте дії Н.

Задача 7.

В., перебуваючи в магазині техніки та користуючись тимчасовою відсутністю продавця Ж., здійснив крадіжку мобільного телефону останнього (марка «Apple» остання модель). З'ясувалося, що телефон у Ж. був майже новий, оскільки він користувався ним лише кілька днів.

Кваліфікуйте дії В.

Задача 8.

Громадян Б., зайшовши до ліфта разом із громадянкою П., натиснув кнопку останнього поверху і зупинив ліфтову кабіну, погрожуючи вбивством, відібрав у громадянки П. мобільний телефон «Apple» останню модель, гроші та коштовності. Спробував зґвалтувати, але П. чинила опір, тоді Б. наніс тяжкі тілесні ушкодження П., забрав речі й скрився с місця.

Кваліфікуйте дії Б.

Задача 9.

К., знаходячись на прибудинковій території за місцем проживання, на ґрунті особистих неприязних відносин зі своїми родичами вилив з пластикової пляшки бензин на вхідні двері та підлогу приміщення, при цьому запалив сірник і висловлював погрози в їх бік.

Кваліфікуйте дії К.

Задача 10.

І., працюючи на посаді лісника обходу № 8, протягом двох років не в повному обсязі виконував свої обов'язки: не проводив перевірку лісничого угіддя, не виявляв осіб, винних в порушенні лісового законодавства, не оглядав місця вчинення рубок лісу та не складав рапортів про стан охорони лісів від самовільних рубок в обході № 8 протягом цього ж часу. Через це в кварталі обслуговування лісничого І. не було виявлено десяти дерев породи граб, восьми дерев дуба та трьох дерев породи бук. Внаслідок таких діянь лісництву було заподіяно збитки в сумі 400 тис. грн.

Кваліфікуйте дії І.

Задача 11.

Слюсар С., скориставшись відсутністю керівництва, у приміщені столярного цеху почав реалізувати державне майно, яке належало цеху, а саме слюсарно-монтажний набір у футлярі, вартість якого 35 тис. грн і фрезу столярну вартістю 55 тис. грн. Покупцям він сказав, що продані речі є його

особистими. Інші предмети, які не вдалося реалізувати, залишив собі для відкриття власного цеху.

Кваліфікуйте дії С.

Задача 12.

Д., перебуваючи на дні народження у свого друга, мав намір з кимось вступити у конфлікт. Незабаром він розпочав сутичку з У., якого вдарив два рази скляною пляшкою, в результаті чого той впав на підлогу. Після цього Д. взяв куртку потерпілого У., що лежала на дивані, та забрав з неї гроші на суму 11 тис. грн. та кредитну картку.

Кваліфікуйте дії Д.

Задача 13.

Н. і П. заздалегідь прибули на територію приватного підприємства «Авто», де був припаркований автомобіль Г. Після того, як Г. підійшов до свого авто, Н. і П. нанесли йому декілька ударів у голову, внаслідок яких останній втратив свідомість. Потім Н. і П. відкрили багажник його автомобіля, забрали сумку, в якій були 50 тис. доларів США, та помістили туди самого Г.

Кваліфікуйте дії Н. і П.

Задача 14.

Р. без дозволу зайняв 2 земельні ділянки в розмірі 65,5 га та 86,6 га. Він почав використовувати їх для заняття підприємницькою діяльністю, а саме – для посіву олійних культур.

Кваліфікуйте дії Р.

Задача 15.

Перебуваючи у приміщенні офісу однієї з туристичних фірм, Ч. і Ю. домовилися між собою про спільне заволодіння грошових коштів у туристів В. і Ц. Коли останні прибули до офісу та віддали необхідну суму (100 тис. грн), Ч. і Ю., шляхом використання комп'ютерної техніки, перекрутили певні дані та під виглядом надання туристичних послуг щодо організації туристичної подорожі видали клієнтам невідповідні документи.

Кваліфікуйте дії Ч. і Ю.

Задача 16.

На ґрунті ревнощів О. підійшов до господарських споруд і підпалив скирту сіна. Внаслідок таких дій було знищено сінник із сіном, складені поряд дошки і автомобіль, що завдало матеріальних збитків на загальну суму 500 000 тис. грн.

Кваліфікуйте дії О.

Задача 17.

Г. переконав подружжя Т. оформити через нього виїзні документи на легальну роботу в Чехії, надавши йому грошові кошти в сумі 40 тис. грн.

Отримані гроші Г. використав на свою користь – відремонтував свій автомобіль.

Кваліфікуйте дії Г.

Задача 18.

Сімнадцятирічний Ш. вирішив вчиняти кишенькові крадіжки у громадському транспорті. Позавчора він викрав у одного громадянина 10000 грн, а вчора в іншого – 12000 грн. Вчиняючи третю крадіжку сьогодні вранці, Ш. був схоплений за руку громадянином Ф. Попри це Ш. вдарив декілька разів Ф. задля послаблення його опору, вихопив його гаманець, де було 14000 грн, та зник у невідомому напрямку.

Кваліфікуйте дії Ш.

Задача 19.

К. підійшов до Л. та бризнув в його обличчя несертифікованим в Україні «газовим» балончиком із отруйною речовиною. Потерпілий впав на асфальт, закрив рукою обличчя та почав стогнати. Після цього К. засунув свою руку до внутрішньої кишені куртки Л., звідки викрав паперовий конверт із грошима на суму 75 тис грн і мобільний телефон вартістю 70 тис грн.

Кваліфікуйте дії К.

Задача 20.

Маючи намір пограбувати перехожих, І. та П. йшли по вулиці. Вони звернули свою увагу на Б. і С., які в цей час сиділи на лавочці, пили пиво та голосно дискутували. Підійшовши до останніх, І та П. попрохали їх поділитися цигарками. Коли Б. почав діставати запальничку, І. вдарив його в обличчя, від чого останній знепритомнів. С. захотів допомогти другу піднятися, але в цей момент П. наніс йому удар ногою йому в обличчя. Після цього І. та П. заволоділи мобільними телефонами та гаманцями Б. та С., які лежали на лавочці, намагалися втекти, але були затримані перехожими.

Кваліфікуйте дії І. та П.

ТЕМА 8.
КРИМІНАЛЬНІ ПРАВОПОРУШЕННЯ У СФЕРІ ГОСПОДАРСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Задача 1.

Мешканець м. Рівне 20.07.2022 року продав з метою отримання прибутку товари (предмети) гуманітарної допомоги, а саме 6 (шість) позашляховиків, ввезених 19.07.2022 року на територію України у вигляді гуманітарної допомоги, загальною вартістю 666 533,29 грн. Цього ж дня при спробі продажу ще двох позашляховиків вартістю 201 000 грн. через сайт «Auto.ria» волонтерам із м. Вінниці, які шукали автомобілі для потреб ЗСУ, він був затриманий.

Кваліфікуйте дії цієї особи.

Задача 2.

Під час проходження митного контролю в особистих речах громадянина К. було знайдено 50 тис. доларів США, які він намагався ввезти на територію України з приховуванням від митного контролю. Під час досудового розслідування було встановлено, що банкноти були фальшиві, а К. збирався їх збути.

Дайте кримінально-правову оцінку діям К.

Задача 3.

Працівниками поліції Хмельницької області було затримано 20-річного Х. і було встановлено, що дана особа неодноразово обмінювала в банках різних регіонів України купюри номіналом 100 грн., які він попередньо розривав та склеював з двох банкнот три, після чого обмінював як пошкоджені (згідно із постановою НБУ, необхідно, щоб цілими залишалось 51% купюри). У Х. було вилучено 10 тис. грн., які він намагався обміняти на 15 тис.

Дайте кримінально-правову характеристику діям Х.

Задача 4.

20 грудня 2022 року працівниками поліції в Закарпатській області були затримані іноземні громадяни А. і Б., які прямували автомобілем. Згодом з'ясувалось, що в автомобілі знаходиться комп'ютерна техніка загальною вартістю 2485 тис. грн., яку вони поза митним контролем намагалися ввезти на територію України.

Дайте правову оцінку діям А. і Б.?

Задача 5.

Громадянин П., працюючи в одному з органів державної влади України, використовуючи своє особливо відповідальне службове становище, на прохання своїх друзів, що займалися підприємницькою діяльністю у сфері будівництва, створив такі умови для однієї з будівельних фірм, що вона вимушена була припинити свою діяльність.

Дайте правову оцінку діям П.

Задача 6.

Безробітний Б. з метою отримання кредиту для купівлі житла серед інших документів подав в один із банків довідку про те, що він являється працівником НАК "Нафтогаз України".

Чи потребують кримінально-правової оцінки дії Б.?

Задача 7.

Приватний підприємець П. придбав завідомо для нього викрадений автомобіль?

Чи підлягає він кримінальній відповідальності?

Задача 8.

Громадянин іноземної держави придбав в Україні приватну фірму для прикриття незаконного вивезення історичних цінностей.

Дайте правову оцінку діям особи.

Задача 9.

У 2022 році директор ПП «Чеське» включив до складу податкового кредиту з податку на додану вартість суми коштів по неіснуючим фінансово-господарським операціям з ТОВ «Березівський елеватор», ТОВ «Технторгдон» та деякими іншими підприємствами. Сума збитків державному бюджету становила 1461511 грн. До суду надійшло клопотання прокурора про звільнення директора від кримінальної відповідальності, оскільки він сплатив усі несплачені податки і відшкодував завдану шкоду, про що свідчить платіжне доручення, про переказ зазначених коштів до повідомлення йому про підозру.

Кваліфікуйте дії директора. Яке рішення повинен прийняти суд?

Задача 10.

Працівники магазину "Реал" Р. і Ф. штучно створили у складському приміщенні магазину такі умови, що цукор, який там зберігався, за рахунок високої вологості набрав додаткової ваги. Завдяки створеним надлишкам на день продажу цукру їх прибуток становив 700 гривень.

Вирішіть питання про кримінальну відповідальність Р. і Ф.

Задача 11.

Громадянин Б., перебуваючи біля приміщення міської лікарні м. Слов'янська, заволодів шляхом ривку золотими ланцюжком і хрестиком 585-ї проби вагою 12,94 гр. Через деякий час, з метою розрахуватися з таксистом, громадянин Б. зайшов до приміщення ПТ «КЛИМЧУК І КОМПАНІЯ «ЛОМБАРД КАПІТАЛ», передав у заставу викрадені речі та отримав 7915 гривень.

Кваліфікуйте дії Б.

Задача 12.

Ф., будучи власником ПП "Форум", уклав договір з державним підприємством на поставку сировини. Після цього він підготував необхідні документи і звернувся до АТ "Сенс Банк" із пропозицією надати йому кредит для забезпечення виконання умов договору.

Під час перевірки наданої інформації було встановлено, що ПП "Форум" більше року знаходиться в стані банкрутства матеріальних ресурсів для забезпечення кредиту не має.

Вирішить питання про кримінальну відповідальність Ф.

Задача 13.

Керівник ТОВ "Надія" П. закупив обладнання по розфасовці соняшникової олії, яку скуповував у селян. Щоб скоріше окупити затрати на

свою продукцію, він дав наказ на пляшки олії наклеювати етикетки з назвою відомого виробника олії, яка користувалася високим попитом у покупців і була значно дорожчою. За місяць продажу прибуток склав 50 тис. грн.

Вирішіть питання про кримінальну відповідальність П.

Задача 14.

Л., займаючи посаду директора одного з науково-дослідних інститутів, на бюджетні кошти, які надходили під затверджені проекти наукових досліджень, відремонтував підсобні приміщення, які потім здав в оренду. Кошти, які надходили за оренду приміщень Л. використовував на господарські потреби НДІ та заробітну платню співробітникам.

Кваліфікуйте дії Л.

Задача 15.

Директор комунального підприємства "Агат" В. за усною домовленістю зі своїм знайомим Б. надав на території свого підприємства складські приміщення, в яких без належної реєстрації були відкриті пункти прийому кольорового металобрухту. Кожен місяць В. від Б. за надані приміщення особисто отримував по три тисячі грн.

Кваліфікуйте дії учасників.

Задача 16.

Директор банку І. дав вказівку оператору цього банку П. здійснити фіктивні банківські операції. Внаслідок здійснених П. фіктивних банківських операцій виявилась значно заниженою вартість об’єкту оподаткування (розмір невиплаченого державі податку перевищив 1600000 грн.).

Варіант. Вказані дії І. здійснив з метою ухилитися від сплати не податків, а інших платежів своїм партнерам та клієнтам.

Кваліфікуйте дії І. та П.

Задача 17.

Керівник ТОВ "Довіра" М., не маючи змоги своєчасно повернути отримані від "Промінвестбанку" кредити, які використав не за цільовим призначенням, дав наказ про офіційне повідомлення про фінансову неспроможність ТОВ "Довіра".

Чи буде М. підлягати кримінальній відповідальності?

Задача 18.

М. і К. зареєстрували підприємство з виготовлення столярних виробів. Але замість столярних виробів у приміщенні, яке вони орендували, виготовляли спиртні напої шляхом змішування спирту з водою. На таку продукцію вони наклеювали фальшиві акцизні марки й етикетки відомих горілчаних фірм.

Вирішіть питання про кримінальну відповідальність цих осіб.

Задача 19.

Мешканець м. Чернівці І. з січня 2018 р. до серпня 2019 р. використовував ряд нежитлових приміщень на території міста, у яких під виглядом розповсюдження державних миттєвих лотерей «Золота Підкова» встановив персональні комп'ютери, на яких надавалась можливість доступу до азартних ігор через мережу Інтернет. І. особисто набирав адміністраторів, організовував відеонагляд та охорону, контролював отримання та видачу коштів як у вигляді виграшів, так і у вигляді грошової винагороди персоналу.

Кваліфікуйте дії І.

Задача 20.

10 лютого 2020 року при спробі перетину митного кордону України на митному посту «Лужанка» працівниками СБУ були затримані два вантажних автомобілі DAF, які перевозили до Угорщини лісоматеріали акації. Водіями З. і Ф. ТОВ «Воловецький ліс» були пред'явлені фіктивні сертифікати походження цих лісоматеріалів.

Кваліфікуйте дії З. і Ф.

ТЕМА 9.
КРИМІНАЛЬНІ ПРАВОПОРУШЕННЯ ПРОТИ ДОВКІЛЛЯ

Задача 1.

Підприємець О. взяв в оренду ставок для рибогосподарських потреб. Вирішивши почистити водойму від намулу, О. запросив на ділянку екскаватор та здійснив скид поверхневих вод, шляхом руйнування греблі. Після чого греблю не відновив, що спричинило виснаження водного об'єкту. Своїми діями О. спричинив збитку державі на суму 4127 грн.

Кваліфікуйте дії О.

Задача 2.

Д. та Т., за попередньою змовою, в захисній смузі розташованій на відстані 4-км. від с. Семенівка, спиляли за допомогою бензопили 5 дерев акації, чим заподіяли шкоду Семенівській сільській раді на загальну суму 8316 грн. 14 коп.

Кваліфікуйте дії Д. та Т.

Задача 3.

В., працюючи на підприємстві на посаді інженера з охорони праці, здійснив підпал стерні та післяжнивних залишків. Крім того, не наказав виорати вздовж поля захисної смуги завширшки 4м, внаслідок чого полум'я від спалювання ним стерні та рослинних залишків з поля перекинулось на територію лісових насаджень. Від чого пожежею було пошкоджено 2,9 га лісових насаджень. Загальна сума заподіяної шкоди становить 51984,19 грн.

Кваліфікуйте дії В.

Задача 4.

Г. за попередньою змовою з Д. незаконного видобували бурштин-сирець. На автомобілі марки "Газ-69" вони прибули в урочище “Слепетівка” та за допомогою мотопомпи, шляхом гідророзмиву грунту видобули 118 грамів бурштину-сирцю, який є корисною копалиною і відноситься до дорогоцінного каміння органогенного утворення. Під час затримання працівниками правоохоронних органів Г. та Д. намагались втекти

Кваліфікуйте дії Г. та Д.

Задача 5.

А. розробив котлован розмірами 15м. х 7м., глибиною до 6 метрів, неподалік від АЗС з якого організував незаконну виїмку кам'яного вугілля. Тим самим заподіяв державі матеріальний збиток на суму 2390 гривен 45 копійок. Також своїми діями А. створив небезпеку для життя і здоров'я людей, не забезпечивши обмеження доступу сторонніх осіб до викопаного вироблення в землі.

Кваліфікуйте дії А.

Задача 6.

Д., Т. та Ч. трактором із мажарою приїхали на поле, щоб перевезти сіно Т. Коли вони їхали із сінокосу, Т. сказав, щоб Д. підпалив валок старого сіна. Д. погодився і попросив у Ч. запальничку, щоб нею підпалити валок сіна. Після цього він вистрибнув із кабіни трактора, підбіг до валка старого сіна та підпалив його запальничкою. Сіно почало горіти, після чого Д. повернувся у кабіну трактора, а запальничку повернув Ч. Наступного дня Д. дізнався, що згоріла соя на полі поблизу сінокосу, де він запалив валок сіна. Д. не мав намірів і бажання підпалити сою, а лише випалити суху траву поряд.

Кваліфікуйте дії Д., Т. та Ч.

Задача 7.

Ф., на території мисливських угідь, без отримання відповідного дозволу, з використанням вогнепальної зброї, вполював у заборонений для цього час, самця оленя плямистого. Своїми діями Ф. завдав шкоду державі в особі Державного підприємства «Збур’ївського лісомисливського господарства» на суму 20000 грн.

Кваліфікуйте дії Ф.

Задача 8.

У., знаходячись на території мисливських угідь, із використанням заборонених знарядь – петель, вполював зайця-русака в кількості 10 штук та фазана в кількості 20 штук. Вартість одного зайця-русака 500 грн, фазана – 500 грн.

Кваліфікуйте дії У.

Задача 9.

Р. з порушенням правил полювання, застрелив самку козулі Європейської, чим заподіяв мисливському господарству збитків на загальну суму 8366 грн. Крім цього дії Р. призвели до зменшення маточного поголів'я та популяції козулі Європейської в мисливських угіддях району. При собі на час затримання він мав незареєстровану мисливську рушницю та фінський ніж.

Кваліфікуйте дії Р.

Задача 10.

Р. перебуваючи на посаді інженера-гідротехніка ВАТ «Агрофірма «Глобівська»», в обов'язки якого входило утримання всіх технічних споруд на внутрішньогосподарчих системах в зразковому порядку. Однак ВАТ з квітня 2019 р. по травень 2020 р. на підприємстві не проводились роботи по очищеннюканалізаційної насосної станції та очисних споруд, що призвело до їх замулення, а в подальшому – до витоку відходів із каналізаційної насосної станції, що призвело до забруднення рідкими нечистотами ґрунту площею -120 кв. метрів.

Кваліфікуйте дії Р.

Задача 11.

Г., знаходячись на території Дунайського біосферного заповідника, підпалив очерет і рослинні зарості, внаслідок чого знищив очерет на території площею 6,12 га, заподіявши Дунайському біосферному заповіднику матеріальний збиток в сумі 122400 грн.

Кваліфікуйте дії Г.

Задача 12.

Д. за попередньою змовою з Т., знаходячись в заповідній зоні «Цуманська пуща» з використанням мисливської зброї (рушниці ІЖ 27 Е), здійснили відстріл оленя-самця віком 2 роки, вартістю 15 000 грн., та самки оленя віком 6 років зі сформованим 5 місячним плодом, вартістю 22 500 грн., заподіявши шкоди в розмірі 37 500 грн.

Кваліфікуйте дії Д і Т.

Задача 13.

Л. перебуваючи на території Кременчуцького водосховища, займався рибним промислом із застосуванням дерев'яного човна та однієї ставної рибацької сітки з розміром вічка 55х55 мм. довжиною 100 метрів, в результаті чого ним було добуто рибу: лящ в кількості 1 шт. вартістю 170 грн. за 1 шт.; лин в кількості 1 шт. вартістю 119 грн. за 1 шт.; тарань в кількості 20 шт. вартістю 85 грн. за 1 шт., чим завдав збитків державі на загальну суму 1 989 грн.

Кваліфікуйте дії Л.

Задача 14.

М. без спеціального дозволу з метою порубки дерев, прибув на територію Градизького лісництва, де за допомогою бензопилки, яку приніс з собою, спиляв чотири дерева дуба. Діями М. було значно знижено повноту деревостану та порушено санітарний стан насаджень, які перестали виконувати свої захисні властивості, заподіявши лісовому господарству шкоду в розмірі 27 815 грн. 57 коп.

Кваліфікуйте дії М.

Задача 15.

ТОВ «Морські котики», генеральним директором якого є Ж., з метою отримання прибутку від металопереробки, придбало теплохід для утилізації. Під час виконання робіт, відбулося затоплення суховантажа і витік із нього в р. Інгул паливно-мастильних матеріалів, які знаходилися на судні. На поверхні води утворилися плями загальною площею 35000 кв.м.. В подальшому відбулося забруднення узбережжя річки, територія якого входить в склад об'єкту природно-заповідного фонду, нафтопродуктами довжиною 850 м та шириною 1 м. В результаті забруднення поверхневих вод та земельних ресурсів державі спричинено шкоду на суму 3800000 грн.

Кваліфікуйте дії винних осіб.

Задача 16.

П. вирішив займатися рибним промислом, задля чого влаштував на своїй земельній ділянці із земель сільськогосподарського призначення загальною площею 0,58 га ставок та почав розводити рибу.

Кваліфікуйте дії П.

Задача 17.

Н. з метою наживи та власного збагачення, вирішив провести земельні роботи, які полягали у знятті верхнього шару ґрунту та добуванні відходів (металевих конструкцій) із залишків шахти колишньої ракетної частини, яка знаходиться на території природно-заповідного об'єкту – парка-пам`ятки садово-паркового мистецтва місцевого значення. Під час виконання робіт вантажним транспортом, який підшукав для вказаної мети, Н. знищив зелені насадження, які росли на вказаній території, а саме 67 дерев породи граб, 6 дерев породи осика, 13 дерев породи клен, 6 дерев породи дуб, 6 дерев породи черешня, 18 дерев породи ялина, а всього 116 дерев, вартістю 111 000 грн.

Кваліфікуйте дії Н.

Задача 18.

К., самовільно з корисливих мотивів без відповідних дозволів за допомогою саморобного екскаватора зняв верхній шар ґрунту в урочищі «Біля Ясика» площею 0,7 га та перевіз на свою земельну ділянку. Такі дії К. призвели до пошкодження зелених насаджень дерев до ступеня припинення росту,

зокрема двох осик, сосни, двох беріз, верби, кущів крушини 14 шт., що заподіяло шкоду державним інтересам на суму 13393,29 грн. Зняття ґрунтового покриву (родючого шару землі) призвело до деградування (непридатності) земельної ділянки у сільськогосподарському виробництві та непридатності її до використання за цільовим призначенням, у результаті дій К.

Кваліфікуйте дії К.

Задача 19.

Б., займаючи посаду начальника відділу охорони навколишнього середовища ТОВ «Запорізька ливарно-механічна компанія», допустив діяльність на вказаному підприємстві з металообробних операцій, в процесі якої в атмосферне повітря здійснювалися викиди забруднюючих речовин (оксиди азоту, оксид вуглецю, азоту оксид, речовини у вигляді суспендованих твердих часток недиференційованих за складом, свинець та його сполуки, діоксид сірки, фтор і його пароподібні та газоподібні сполуки), без отримання відповідного дозволу спеціально уповноважених органів виконавчої влади. Такі викиди можуть несприятливо впливати на здоров'я людини та стан навколишнього природного середовища, тим самим створивши небезпеку для життя і здоров'я людей, а також навколишнього природного середовища.

Кваліфікуйте дії Б.

Задача 20.

Ф. на Кременчуцькому водосховищі без належного дозволу, за допомогою рибальської сітки, займався рибним промислом та виловив рибу, а саме: лин в кількості 15 шт., вартістю 119 грн. за шт.

Кваліфікуйте дії Ф.

ТЕМА 10.
КРИМІНАЛЬНІ ПРАВОПОРУШЕННЯ ПРОТИ ГРОМАДСЬКОЇ БЕЗПЕКИ

Задача 1.

Р. придбав фінський ніж. Підчас його повернення додому його затримали поліцейські і вилучили ніж. Експертиза визнала ніж холодною зброєю. Адвокат вимагав кримінальне провадження закрити, обґрунтовуючи це тим, що ніж вільно продавався у магазині і відсутністю будь-якого протиправного умислу у Р.

Кваліфікуйте дії гр. Р. Відповідь поясніть.

Задача 2.

Черговий по залізничному вокзалу «Південний» отримав телефонне повідомлення про мінування вокзалу. Під час проведення оперативних заходів були затримані два підлітки А. і С., яким виповнилося 17 і 15 років відповідно. Виявилося, що це лише жарт.

Кваліфікуйте дії гр. А. та С. Відповідь поясніть.

Чи зміниться кваліфікація, якщо б вокзал був дійсно замінований?

Задача 3.

Приблизно біля 21.00 год до автозаправної станції біля м. Житомир під'їхав автомобіль. З машини вийшли І. і К. Вони підійшли до каси станції і, погрожуючи обрізом мисливської рушниці касиру, викрали 5 тис. грн. Під час розшуку винних поліцейські затримали І., К. і П. Зі свідчень підозрюваних вдалось встановити, що напад готувався 2 місяця і винні особи планували пограбувати ще декілька автозаправних станцій.

Кваліфікуйте дії гр. І., К. і П. Відповідь поясніть.

Задача 4.

Особа Р. протягом вересня 2014 року у складі так званого батальйону «Зоря» терористичної організації «ЛНР» виконував функції по забезпеченню дотримання іншими учасниками вказаного незаконного збройного підрозділу дисципліни, виконання покладених на них обов'язків щодо патрулювання та несення служби на блокпостах, а також участі у бойових діях проти України у особі підрозділів сил АТО для забезпечення оборони позицій указаного незаконного збройного підрозділу від сил антитерористичної операції з метою перешкоджання їх законній діяльності по відновленню територіальної цілісності України та забезпеченню правопорядку на території Луганської і Донецької областей.

Кваліфікуйте дії гр. Р. Відповідь поясніть.

Задача 5.

Раніше судимий І. організував групу з 4 осіб для викрадення автомобілів. Для прикриття своєї злочинної діяльності він підкупив поліцейського Н. Частину отриманих грошей він віддавав злочинному авторитету П., який вирішував спірні питання з іншими злочинними групами. Протягом року злочинці уникали затримання і продовжували викрадати машини. Під час спецоперації проведеної поліцейськими був затриманий один зі злочинців – К. Він повідомив необхідну інформацію про групу. Під час розслідування адвокат К. вимагав від слідчого звільнити свого клієнта за те, що він добровільно все розповів.

Кваліфікуйте дії винних осіб. Відповідь поясніть.

Задача 6.

М. зберігав в сейфі мисливську рушницю в розібраному стані. Сейф він постійно тримав закритим, а ключі зберігав на роботі. Його син Р. (13 років) зламав замок та вбив К.

Кваліфікуйте дії гр. Р. і М. Відповідь поясніть.

Задача 7.

Раніше судимий за зберігання вогнепальної зброї Л. був затриманий поліцейськими за співання непристойних пісень. Під час огляду його рюкзака

було вилучено кухонний ніж і арбалет. Слідчий висунув версію, що зазначені предмети не є холодною зброєю.

Кваліфікуйте дії гр. Л. Відповідь поясніть.

Задача 8.

Під час утилізації боєприпасів військовослужбовець Р. кинув сигарету біля снарядів. Внаслідок цього виникла пожежа і відбувся сильний вибух боєприпасів, що призвело до загибелі вартового. За даним фактом було розпочато кримінальне провадження проти начальника складу Д. Адвокат подав скаргу, в якій вказав, що дана подія – це випадок, який не залежав від волі начальника складу.

Кваліфікуйте дії гр. Р. та Д. Відповідь поясніть.

Задача 9.

Протягом червня-липня 2021 року, С. знаходячись на території м. Миколаєва та м. Одеси, будучи радикально негативно налаштованим по відношенню до діючої в Україні державної влади, з метою ослаблення держави, пошкодження об`єктів, які мають важливе народногосподарське значення, приймав участь у діяльності групи, з метою здійснення на території м. Одеса ряду вибухів. Крім того, його співучасник Б. для здійснення вибуху на території м. Миколаїв отримав від з невстановлених осіб саморобний вибуховий пристрій розміром 260х165х360 мм., частинами якого були мобільний телефон Samsung модель GTE 1202 з дротами та акумулятором; електродетонатором ЕДП; заглушкою запального гнізда, з електричним способом приведення в дію та здатний до, який зберігав у гаражі, який знаходився в його користуванні, до виявлення та вилучення під час обшуку.

Кваліфікуйте дії гр. С. Відповідь поясніть.

Задача 10.

Під час спецоперації “Зброя” було затримано трьох осіб, які протягом року вчиняли пограбування ювелірних магазинів. Під час обшуку в квартирі одного з них був вилучений пістолет-кулемет дореволюційних часів. Експертиза визнала цей пістолет вогнепальною зброєю, але колекційним зразком.

Кваліфікуйте дії винних осіб. Відповідь поясніть.

Задача 11.

Під час відправки приміського поїзду зі ст. “Здолбунів” під одним з вагонів пролунав вибух, внаслідок якого вагон було пошкоджено, а пасажиру, який знаходився в тамбурі спричинені тяжкі тілесні ушкодження. Згодом було встановлено, що вибухнула граната, яку поклав під вагон 14-річний Р. Як він пояснив, гранату знайшов на узбіччі і поклав просто так, щоб подивитись як вона вибухне.

Варіант: Р. пояснив, що гранату він приніс з собою і поклав для того, щоб зруйнувати частину залізничного полотна.

Кваліфікуйте дії гр. Р. Відповідь поясніть.

Задача 12.

Н., К., М. домовились чинити напади на громадян. Для залякування вони застосовували пістолет «ТТ», який був непридатним для стрільби (зламана бойова пружина). Всього вони вчинили 5 нападів, забираючи у потерпілих майно, які ті мали при собі.

Кваліфікуйте дії гр. Н., К., М. Відповідь поясніть.

Задача 13.

Ш. було притягнуто до кримінальної відповідальності за ч. 2 ст. 260 "Участь у діяльності не передбачених законом збройних формувань". Адвокат звернувся з клопотанням до суду звільнити Ш. від кримінальної відповідальності, в зв'язку з тим, що він добровільно вийшов з формування і 6 місяців ніякої участі в його діяльності не приймав.

Кваліфікуйте дії гр. Ш. Відповідь поясніть.

Задача 14.

Л. з метою крадіжки проникнув у квартиру. Коли він почав складати речі у валізу, то випадково побачив заряджений револьвер. Разом з речами він забрав і той револьвер. Згодом з'ясувалось, що господар квартири зберігав вогнепальну зброю незаконно.

Кваліфікуйте дії гр. Л. Відповідь поясніть.

Задача 15.

П. відбуваючи своє дванадцяте покарання у колонії (перебував у статусі «смотрящого») на прохання раніше судимої О., вимагав у чоловіка неіснуючий борг, до того ж, удвічі збільшивши його суму. П. неодноразово телефонував потерпілому та вимагав сплатити гроші до конкретної дати. У разі несплати погрожував застосувати свій кримінальний авторитет та залучити підконтрольних йому осіб на волі для фізичної розправи і знищення його майна.

Кваліфікуйте дії гр. П. та О. Відповідь поясніть.

Задача 16.

Т. працював на заводі по виробництву автоматичної зброї. Протягом кількох місяців він таємно виносив з заводу напівоброблені деталі до автомата "АК-74", потім вдома ретельно дороблял їх. Коли всі деталі були готові, Т. зібрав автомат, придатний до стрільби та продав його.

Кваліфікуйте дії гр. Т. Відповідь поясніть.

Задача 17.

К. вирішив почистити мисливську рушницю після полювання і дістав її з металевої скриньки, де вона зберігалась. У цей час до нього в гості прийшла А. К. запросив її до кімнати, а сам вийшов на кухню приготувати каву. А. взяла

рушницю, почала її оглядати, а коли К. повернувся, жартома направила рушницю в його бік і натиснула на спусковий гачок. Пострілом К. були спричинені тяжкі тілесні ушкодження.

Кваліфікуйте дії гр. А. Відповідь поясніть.

Задача 18.

С., діючи повторно, маючи на меті помститися органам влади за неналежне, на його думку, виконання професійних обов'язків працівниками швидкої медичної допомоги, зателефонував зі свого стаціонарного телефону на номер «103» та повідомив завідомо неправдиву інформацію про мінування, а саме про те, що у разі, якщо до нього не приїде автомобіль з працівниками швидкої медичної допомоги, то він замінує будинок.

Кваліфікуйте дії гр. С. Відповідь поясніть.

Задача 19.

Б., С. і Д. організували групу, розробили план діяльності та придбали вогнепальну зброю. Після цього вони почали, використовуючи зброю для подолання опору, нападати на жінок та ґвалтували їх.

Кваліфікуйте дії гр. Б., С. і Д. Відповідь поясніть.

Задача 20.

Військовослужбовці РФ Є. та А. у травні 2015 року поблизу міста Щастя Луганської області застосували вогнепальну зброю, що призвело до смерті громадянина України. Органом досудового розслідування Є. та А. було повідомлено про підозру у вчиненні терористичного акту, створенні терористичної групи, контрабанді зброї та її незаконному носінні та незаконному перетині державного кордону.

Кваліфікуйте дії гр. Є. та А. Відповідь поясніть.

ТЕМА 11.
КРИМІНАЛЬНІ ПРАВОПОРУШЕННЯ ПРОТИ БЕЗПЕКИ ВИРОБНИЦТВА

Задача 1.

Для зменшення собівартості житлового комплексу заступник керуючого будівельної корпорації Р. віддав усне розпорядження при проведенні висотних робіт натягувати червоно-білу стрічку замість встановлення дерев’яних бар’єрів. Зварювальник Н., працюючи на восьмому поверсі, посковзнувся, випав у віконний отвір, розірвавши натягнути стрічку, та від одержаних травм помер на місці.

Кваліфікуйте дії Р.

Задача 2.

Бригадир комплексної бригади сільськогосподарського підприємства У., відповідальний за додержання правил техніки безпеки, направив робітниць Д.

та Л. виносити овочі із земляного льоху, що перебував в аварійному стані. Під час їх роботи стеля льоху завалилась, робітниць засипало землею, Д. померла на місці, Л. було спричинено середньої тяжкості тілесні ушкодження.

Кваліфікуйте дії У.

Задача 3.

Диспетчер порту Е. не проінструктував зміну вантажників про порядок розвантаження суховантажного судна «Віктор Лягін», а також призначив сигнальником вантажника С., не обізнаного з правилами подання сигналів. С. всупереч цим правилам подав кранівникові неточну команду – підвести грейфер у бік вантажників, які перебували в трюмі судна, – та не супроводжував її жестами рук. Внаслідок цього грейфером, поданим на значно більшу, ніж було потрібно, відстань, вантажників притисло до переборки трюму. Одній особі було заподіяно тяжкі, а ще двом – середньої тяжкості тілесні ушкодження.

Кваліфікуйте дії Е. та С.

Задача 4.

Директор керуючої компанії Ф. не вжив належних заходів безпеки під час очищення даху будинку від снігу, а Щ, який скидав сніг, не виявив належної уваги. Внаслідок цього скинутою крижиною було смертельно травмовано М.

Кваліфікуйте дії Ф. та Щ.

Задача 5.

Майстер лісової ділянки Н. запропонував Т. працювати на лебідці, шестерні передачі якої не були закриті захисним кожухом. Під час роботи Т. зробив різкий рух, посковзнувся на вологому ґрунті, впав правим ліктем на шестерні лебідки та дістав тяжке тілесне ушкодження.

Кваліфікуйте дії Н.

Задача 6.

Капітан буксира «МП-4» Ю. всупереч правилам техніки безпеки на суднах річкового флоту України намагався ривком зняти з мілини сейнер «Капітан Матвєєв». Внаслідок цього буксирний трос обірвався, і його уривок смертельно травмував боцмана О.

Кваліфікуйте дії Ю.

Задача 7.

Начальник транспортного цеху Х. організував переобладнання (без технічної документації та необхідних креслень) вантажної машини КрАЗ для перевезення смоли, після чого дозволив її експлуатацію без прийому спеціальною комісією та без дозволу головного інженера заводу. Не забезпечений спецодягом і необхідними захисними засобами водій А., зливаючи відходи через конструктивно недосконалу трубу, дістав опіки другого та третього ступеня.

Кваліфікуйте дії Х.

Задача 8.

Завідувач гаражу Г., нехтуючи наявністю в приміщенні пально-мастильних матеріалів, запалив сірника, від якого виникла пожежа. В результаті пожежі електромеханік П., який знаходився в оглядовій ямі, дістав тяжкі тілесні ушкодження.

Кваліфікуйте дії Г.

Задача 9.

Бригада монтажників здійснювала заміну опор контактної мережі на залізниці. Не доповівши (у порушення інструкції) про це черговому диспетчеру, виконроб Ж. дав вказівку зростити дроти та закріпити їх на опорах до ізоляторів, посилаючись на потребу завершити роботи достроково для того, щоб отримати преміальні виплати. З'єднуючи дроти без гумових рукавиць, якими Ж. не забезпечив бригаду, монтер М. був смертельно уражений струмом.

Кваліфікуйте дії Ж.

Задача 10.

Головний майстер цеху К. та механік цеху Б., відкривши люк бензоцистерни, в якій накопичилися пари бензину, залишили її без нагляду, не наповнивши водою для видалення залишків, та пішли на обідню перерву. Учень вищого професійного училища О., який проходив на заводі виробничу практику, самовільно залишив робоче місце, спустився до бензосховища та, бажаючи оглянути цистерну, спустився до неї отруївся парами бензину і помер на місці.

Кваліфікуйте дії К. та Б.

Задача 11.

Виконроб заводу І. грубо порушив правила техніки безпеки при будівництві, ремонті та утриманні автомобільних шляхів, не виконав вказівку головного інженера огородити трансформатор, навісити замки на розподільчий прилад та хвіртку огорожі. Даючи вказівку теслі Ш. відремонтувати огорожу трансформатора, І. не проінструктував його щодо особливостей роботи на цьому об'єкті, не сповістив електромонтера заводу Є. про ремонтні роботи та про потребу зняття на період їх проведення напруги з трансформатора. Не знаючи правил техніки безпеки, Ш. був смертельно уражений електрострумом.

Кваліфікуйте дії І.

Задача 12.

На заводських шляхах азотнотукового заводу формувався ешелон цистерн з нашатирем. Унаслідок порушення машиністом електровозу Ч. правил руху під час цих робіт ешелон зіткнувся з вагоном, що перебував під навантаженням. Вагон змістився та зрушив з місця транспортер, за допомогою якого здійснювалося навантаження. Транспортер зачепив опорну цегляну колону

навантажувального майданчика і зруйнував її. Цеглинами з колони було смертельно травмовано вантажника Й.

Кваліфікуйте дії Ч.

Задача 13.

Начальник цеху К. не контролював стан дотримання вимог охорони праці, нерідко сам грубо порушував техніку безпеки. Майстер П. часто запізнювалася на роботу, внаслідок чого робітники залишалися без технічного керівництва, і К., знаючи про це, жодних заходів реагування не вживав. За обставин, що склалися, будь-який робітник мав доступ до будь-якого приміщення цеху. Учень електрослюсаря Г. без потреби зайшов до пункту управління електроплавильної печі. Не маючи необхідних знань та досвіду роботи, він доторкнувся до шин під високою напругою і був смертельно уражений струмом.

Кваліфікуйте дії К. та П.

Задача 14.

У комунальному підприємстві «Моршинводопостач» склалася практика, коли роботи, пов'язані з переміщенням вантажів, виконувалися вручну, причому вага вантажів перевищувала норми, встановлені законодавством для ручних робіт. Під час чергового укладання вручну сталевих труб зварювальник Д. впустив кінець 60-кілограмової сталевої труби, яка, вдаривши зварювальника С., спричинила йому середньої тяжкості тілесне ушкодження. Відповідальним за проведення робіт на даній ділянці був бригадир Р.

Кваліфікуйте дії Д. та Р.

Задача 15.

Технік Б. під час спорудження торгівельно-розважального центру доручив робітникам підняти з першого на четвертий поверх мішки із будівельною сумішшю та відбув на інший об'єкт. Вантажник Я. під час підйому мішків упав із другого поверху та дістав тяжкі тілесні ушкодження.

Кваліфікуйте дії Б.

Задача 16.

Директор гранітного кар'єру Р., порушуючи вимоги законодавства про охорону праці, наказав водіям В. та Н. після робочої зміни працювати ще й за інших водіїв, які захворіли. Заснувши за кермом, Н. допустив зіткнення свого самоскида з маневровим тепловозом, машиніст якого загинув на місці.

Кваліфікуйте дії Р. та Н.

Задача 17.

Майстер будівельного управління Л. недбало поставився до керівництва здійсненням зварювальних робіт під час ремонту поліклініки та не наказав змочувати водою і захищати азбестовими плитами дерев'яні стінні панелі.

Останні почали тліти, сталася пожежа, спричинивши майнову шкоду в сумі 238 тис. грн.

Кваліфікуйте дії Л.

Задача 18.

Машиніст вугільного комбайна Ш. у порушення вимог безпеки у вугільних та сланцевих шахтах проніс у шахту пачку цигарок і під час роботи запалив одну, що спричинило вибух метану, від якого сам Ш. та майстер ділянки Т. отримали тяжкі тілесні ушкодження.

Кваліфікуйте дії Ш.

Задача 19.

Головний інженер Рівненської АЕС О. не відреагував на різке підвищення температури в контурі охолодження реактора, що призвело до аварії та опромінення шістьох працівників АЕС.

Кваліфікуйте дії О.

Задача 20.

Директор науково-дослідного інституту «Одесаміськбудпроект» Ц. затвердив проект реконструкції житлового будинку по вулиці Молодцова, не взявши до уваги стан фундаменту. Після реконструкції внаслідок руйнування елементів фундаменту у стінах утворилися тріщини, виникла загроза обвалення конструкцій, що унеможливило введення будинку в експлуатацію.

Кваліфікуйте дії Ц.

ТЕМА 12.
КРИМІНАЛЬНІ ПРАВОПОРУШЕННЯ ПРОТИ БЕЗПЕКИ РУХУ ТА ЕКСПЛУАТАЦІЇ ТРАНСПОРТУ

Задача 1.

Ц. їхав в одному поїзді зі своїм товаришем Р. Коли останній на одній із стацій відстав від поїзда, Ц. зірвав стоп-кран. Ніхто із пасажирів при «вимушеній» зупинці не постраждав.

Кваліфікуйте дії Ц. Відповідь поясніть.

Задача 2.

П., рухаючись на велосипеді вулицею міста, проїхав на червоне світло і вчинив наїзд на пішохода Е., спричинивши йому середньої тяжкості тілесні ушкодження.

Кваліфікуйте дії П. Відповідь поясніть.

Варіант. Пішоходу Е. було спричинено легке тілесне ушкодження.

Задача 3.

Під час ремонтних робіт на проїзній частині вулиці міста шляховики не встигли встановити кришку на каналізаційний люк. Не маючи інших засобів,

вставили в люк гілку дерева. У вечірній час водій маршрутного автобусу, не побачивши це «застереження», з'їхав в незакритий люк, в результаті чого двом пасажирам було спричинено середньої тяжкості тілесні ушкодження.

Кваліфікуйте дії винних осіб. Відповідь поясніть.

Задача 4.

Рухаючись вулицею міста, В. умисно спрямував керований ним автомобіль на пішохода Ю., який перед цим, перебігаючи через дорогу, кинув у вітрове скло автомобіля пляшку з пивом. У результаті наїзду Ю. були заподіяні тяжкі тілесні ушкодження.

Кваліфікуйте дії В. Відповідь поясніть.

Задача 5.

Капітан морського судна Р., прямуючи до порту призначення, не організував належної вахти. Внаслідок цього судно було посаджено на мілину, чим державі заподіяно великої матеріальної шкоди.

Кваліфікуйте дії Р. Відповідь поясніть.

Задача 6.

Пасажир автобусу Ч. викинув з вікна сміття, яке влучило у лобове скло автомобіля, який їхав позаду. З переляку водій цієї машини одразу загальмував, що спричинило зіткнення декількох машин. Двоє водіїв отримали тяжкі тілесні ушкодження.

Кваліфікуйте дії Ч. Відповідь поясніть.

Задача 7.

Капітан судна Д., слідуючи в комерційний круїз, отримав повідомлення про необхідність надання допомоги вантажному судну із десяти членів команди, що поблизу зазнало аварії. Д. в допомозі відмовив, мотивуючи це тим, що на його борту перебуває понад 500 пасажирів, якими він ризикувати не може.

Кваліфікуйте дії Д. Відповідь поясніть.

Задача 8.

Т., із погрозою застосування насильства, що є небезпечним для життя, заволодів автомобілем А. Через деякий час, усвідомивши вчинене, повернув транспортний засіб власнику, відшкодувавши матеріальні та моральні збитки.

Кваліфікуйте дії Т. Відповідь поясніть.

Задача 9.

О. і М., з метою доїхати додому в пізній час, підійшли до автомобіля, який був припаркований біля будинку та проникли в його салон. Після невдалої спроби запустити двигун автомобіля, вони почали штовхати його, не покидаючи надію запуску. В цей момент вони були затримані працівниками поліції.

Кваліфікуйте дії О. та М. Відповідь поясніть.

Задача 10.

Громадянин А., керуючи моторним човном, з неуважності здійснив наїзд на неповнолітнього П., який купався поблизу берега річки. В результаті отриманих ушкоджень неповнолітній помер на місці пригоди.

Кваліфікуйте дії А. Відповідь поясніть.

Варіант. Неповнолітньому П. було заподіяно легке тілесне ушкодження.

Задача 11.

Ф. сів у таксі та, погрожуючи водію вогнепальною зброєю, примусив останнього слідувати за місто по вказаному ним маршруту. По ходу руху автомобіль був затриманий працівниками патрульної поліції.

Кваліфікуйте дії Ф. Відповідь поясніть.

Варіант. Ф. таємно вилучив таксі для того, щоб доставити до лікарні тяжко хворого Ж.

Задача 12.

Пілот А., необачно знизивши висоту польоту, гелікоптером зачепив будівельний підйомний кран, внаслідок чого кранівнику Л. були заподіяні тяжкі тілесні ушкодження.

Кваліфікуйте дії А. Відповідь поясніть.

Задача 13.

Д. перебував за кермом закріпленого за ним автомобіля МАЗ на території комбінату. Завідуюча складом Л. попросила його за допомогою автомобіля підштовхнути ближче до складу вагон-холодильник, який стояв на колії. Д. дав згоду, і за допомогою деревини, яку підтримували робітники складу, почав штовхати заднім бортом кузова автомобіля вагон-холодильник. Під час чергового поштовху деревина зламалась і робітник С. був смертельно травмований.

Кваліфікуйте дії Д. Відповідь поясніть.

Задача 14.

М. та К. поїхали мотоциклом, що належав М., у сусіднє село. Там вони вжили спиртні напої, після чого вирішили повернутися додому. Спочатку за кермом перебував М., але потім запропонував керувати мотоциклом К., який був позбавлений права керувати транспортними засобами. Під час руху К. перевищив встановлену швидкість руху, не впорався з керуванням, внаслідок чого мотоцикл перекинувся і М. отримав тяжкі тілесні ушкодження.

Кваліфікуйте дії винних осіб. Відповідь поясніть.

Задача 15.

В., керуючи автомобілем, перевищив встановлену швидкість і виїхав на тротуар, де вчинив наїзд на пішохода С., заподіявши йому тяжке тілесне ушкодження. Маючи намір зникнути з місця події, щоб уникнути відповідальності, В. порушив правила дорожнього руху та зіткнувся на перехресті доріг з легковим автомобілем. При зіткненні пасажиру легкового

автомобіля Б. було заподіяно середньої тяжкості тілесне ушкодження.

Кваліфікуйте дії В. Відповідь поясніть.

Варіант. Пішоходу С. було заподіяно легке тілесне ушкодження.

Задача 16.

Н. займався ремонтом автомобілів за місцем свого проживання у приватному будинку. Одного разу до нього звернувся Б. з проханням відремонтувати ходову частину. Оскільки подібний ремонт не потребував переміщення транспортного засобу, Б. ключі від автомобіля залишив у себе. Наступного дня Н. вирішив поїхати до нічного клубу. Тоді він узяв автомобіль Б., з'єднав дроти запалення та поїхав до клубу. Повертаючись додому, він вчинив наїзд на пішохода, заподіявши йому середньої тяжкості тілесне ушкодження. З міста пригоди Н. втік, залишивши автомобіль на дорозі, а сам прийшов додому і ліг спати. Поліцейським, які наступного дня приїхали до нього, він заявив, що автомобіль Б. у нього викрали вночі.

Кваліфікуйте дії Н. Відповідь поясніть.

Задача 17.

17-річний Т., взяв без дозволу автомобіль батька, керуючи яким, здійснив наїзд на пішохода М., який від заподіяних ушкоджень помер на місці пригоди.

Кваліфікуйте дії Т. Відповідь поясніть.

Варіант. Т. було 15 років.

Задача 18.

Водій З., керуючи власним транспортним засобом, через власну неуважність вчинив наїзд на пішохода О., спричинивши йому тяжке тілесне ушкодження. На місці пригоди З. автомобіль не зупинив і допомоги потерпілому не надав.

Кваліфікуйте дії З. Відповідь поясніть.

Варіант. Пішохід О. помер на місці події.

Задача 19.

Інженер Л., відповідальний за технічний стан в автопідприємстві, випустив на лінію автомобіль з несправними гальмами. Керуючи транспортним засобом водій А. саме з цієї причини вчинив зіткнення із зустрічним автомобілем. У результаті цієї дорожньо-транспортної події пасажирові іншого автомобіля були заподіяні тяжкі тілесні ушкодження.

Кваліфікуйте дії винних осіб. Відповідь поясніть.

Задача 20.

О., порушивши герметичність нафтопродуктопроводу, наповнив десять 20-літрових каністр пальним для власного використання. Після цього герметичність не поновив. Унаслідок неконтрольованого викиду було забруднено 10 га землі сільськогосподарського призначення.

Кваліфікуйте дії О. Відповідь поясніть.

ТЕМА 13.
КРИМІНАЛЬНІ ПРАВОПОРУШЕННЯ ПРОТИ ГРОМАДСЬКОГО ПОРЯДКУ ТА МОРАЛЬНОСТІ

Задача 1.

Минулого року поблизу приміщення Центральної виборчої комісії близько 60 представників громадської організації "НК" на чолі з кандидатом у Президенти К. упродовж 40 хв. перекрили доступ до ЦВК та вчиняли інші дії, що грубо порушують громадський порядок. Внаслідок цього були побиті та отримали середньої тяжкості тілесні ушкодження військовослужбовці Управління державної охорони України, які охороняли будівлю ЦВК.

Кваліфікуйте дії винних осіб. Відповідь поясніть.

Задача 2.

Навесні минулого року, приблизно о першій годині, перебуваючи в кафе-барі «Ліон», С. отримав зауваження офіціантки кафе Я. з приводу заборони паління у приміщенні. Розмова відбулася на підвищених тонах і дружина С. – О. втрутилася у сварку, яка переросла у недовготривалу бійку. Коли за допомогою сторонніх осіб конфлікт був припинений, Т., невірно оцінивши обстановку, зробив зауваження С. і запропонував останньому вийти з кафе на вулицю. Під час бійки, біля кафе С. завдав Т. декілька ударів, заподіявши потерпілому середньої тяжкості тілесні ушкодження.

Кваліфікуйте дії гр. С. Відповідь поясніть.

Задача 3.

Біля 1 год, під час святкування Нового року 2023 року, П. з балкону власної квартири запускав феєрверки, чим порушив спокій інших громадян, що проживають в цьому будинку. Громадяни викликали працівників поліції, які затримали П.

Кваліфікуйте дії гр. П. Відповідь поясніть.

Задача 4.

Б. знаходячись у приміщенні майстерні по ремонту та пошиттю одягу, грубо порушуючи громадський порядок, з мотивів явної неповаги до суспільства, перебуваючи в стані алкогольного сп'яніння брутально лаявся в адресу власниці майстерні П. та в присутності інших громадян. При цьому спричинив потерпілій П. легкі тілесні ушкодження з короткочасним розладом здоров'я. Продовжуючи хуліганські дії, він вчинив опір поліцейському К., який зайшов до майстерні та намагався затримати правопорушника.

Кваліфікуйте дії гр. Б. Відповідь поясніть.

Задача 5.

Громадянин В. приблизно о 10 год у с. Козлиничі Ковельського р-ну, перебуваючи в стані алкогольного сп'яніння, біля проїжджої частини прив'язав мотузкою до опори електропередач за кисті рук свою співмешканку Л. і з

метою глуму над нею обрізав її волосся на голові ножем у присутності сусідів, чим грубо порушив громадський порядок з мотивів явної неповаги до суспільства. Після цього, продовжуючи свої хуліганські дії, в присутності сусідів тривалий час наносив по ногах та сідницях Л. удари палицею, заздалегідь заготовленою для нанесення тілесних ушкоджень, чим спричинив їй множинні гематоми та садна м'яких тканин тулуба, нижніх кінцівок, лівої кисті та лівого променевого зап'ястного суглоба, що відносяться до легких тілесних ушкоджень.

Кваліфікуйте дії гр. В. Відповідь поясніть.

Задача 6.

У травні минулого року у смт. Голоби Ковельського р-ну по вул. Ткача, перед входом в бар, Ю. в групі з П., безпричинно, з хуліганських мотивів, в присутності громадян, грубо порушуючи громадський порядок, почали шарпати за одяг О., який знаходився в салоні власного автомобіля та намагалися витягнути його з автомобіля, при цьому ображали О. та виражалися на його адресу нецензурними словами. На пропозицію Т. припинити хуліганські дії П. та Ю. зреагували агресивно, при цьому Ю. наніс удар рукою в обличчя Т., спричинивши останньому фізичний біль. В продовження своїх хуліганських дій, грубо порушуючи громадський порядок з мотивів явної неповаги до суспільства, П. та Ю. притисли Т. до автомобіля і почали наносити йому удари руками в голову та по тулубу, спричинивши останньому фізичний біль, а після цього, продовжуючи свої хуліганські дії, Ю. наніс удар ріжучим предметом в живіт Т., спричинивши останньому різану непроникаючу рану передньої черевної стінки, яка відноситься до легких тілесних ушкоджень, що спричинили короткочасний розлад здоров'я.

Також з матеріалів провадження встановлено, що за свідченнями Ю. він під час бійки з потерпілим Т., лівою рукою намацав на землі якийсь твердий предмет (йому видалося, що це була викрутка), яким вдарив Т. в живіт Ц.

Кваліфікуйте дії гр. П. та Ю. Відповідь поясніть.

Задача 7.

Охоронець фабрики Л. в селі Великий Березний Закарпатської області намагався схилити до статевих зносин робітницю цієї фабрики. Отримавши відмову, він підпалив запальничкою волосся жінки. Внаслідок цього потерпілій були завдані серйозні опіки голови, в тому числі вуха та частини обличчя.

Кваліфікуйте дії гр. Л. Відповідь поясніть.

Задача 8.

К. разом з С., перебуваючи в стані алкогольного сп'яніння на Старообрядницькому кладовищі в м. Житомирі, підійшли до могили із захороненням С.П.І., де С., а потім і К., умисно поламали дерев'яну лавку, що знаходилася поруч із могилою, а після чого даною лавкою почали бити по надгробному хресту, що розташований на даній могилі. Потім вони почали разом руками розхитувати даний хрест, намагаючись витягти його із землі. В

результаті спільних злочинних дій С. і К. було зігнуто надмогильний хрест та пошкоджено дерев’яну лавку.

Кваліфікуйте дії гр. С. та К. Відповідь поясніть.

Задача 9.

У селищі Жовтоолександрівка П’ятихатського р-на під час новорічних свят з меморіалу, присвяченому 350-річчю битви українського війська Богдана Хмельницького з поляками під Жовтими Водами, зникли три чавунні пушки, кожна з яких важить біля двохсот кілограм і коштують приблизно 45 тис грн. Поліцейські затримали двох місцевих мешканців А. і В., які зізналися, що намагалися здати пушки до металолому. Пушки, за даними експертизи, були частково пошкоджені.

Кваліфікуйте дії гр. А. та В. Відповідь поясніть.

Задача 10.

У січні 2023 р. у м. Києві було розпочато кримінальне провадження проти директора приватної будівельної фірми А., який наказав будувати своїм підлеглим приватний багатоповерховий будинок на території національного заповідника, що призвело до знищення пам’ятника архітектури. Під час досудового розслідування було встановлено, що А. розпочав роботи без оформлення відповідної документації.

Кваліфікуйте дії гр. А. Відповідь поясніть.

Задача 11.

Громадяни С., П., О., увірвалися на подвір'я вісімдесятирічної бабусі, і закривши стареньку в хаті, повиносили зі стайні алюмінієвий посуд. Особи сподівалися заробити 400 гривень, здавши його на брухт. Проте на заваді злочинцям стали дворові собаки. Правопорушники розтрощили дворнягам голови.

Кваліфікуйте дії винних осіб. Відповідь поясніть.

Задача 12.

04 січня 2018 року П., перебуваючи у стані алкогольного сп`яніння на території кладовища на вул. І. Богуна в м. Гайсині вчинив наругу над могилами, а саме діючи з хуліганських мотивів, застосовуючи фізичні зусилля за допомогою рук та ніг – штовхаючи обома руками та наносячи удари ногами, умисно зруйнував надмогильні пам`ятники, споруди і хрести на 5 могилах.

Кваліфікуйте дії П. Відповідь поясніть.

Задача 13.

О. у період часу з початку грудня 2018 року по кінець січня 2019 року, перебуваючи за місцем свого проживання, діючи умисно, використовуючи свій мобільний телефон з номером мобільного оператора “Київстар”, спілкуючись із неповнолітньою В. за допомогою повідомлень у мобільному додатку “Viber” шляхом залякування примусив останню створити фотозображення (графічні

файли) порнографічного характеру. 31 січня 2019 року О., перебуваючи за місцем свого проживання у с. Великий Тростянець Полтавського району Полтавської області, діючи умисно, використовуючи свій мобільний телефон, у якому зберігав фотозображення порнографічного характеру, за допомогою соціальної мережі "Instagram" з власної сторінки з назвою "saniamorgyn7" надіслав повідомлення неповнолітній К. з фотозображеннями порнографічного характеру.

Кваліфікуйте дії О. Відповідь поясніть.

Задача 14.

6 серпня минулого року в м. Києві був затриманий громадянин О., який у спеціально найманій для цієї мети квартирі запрошував неповнолітніх, демонструючи їм порнофільми, а також фотографував оголених дівчаток.

Кваліфікуйте дії гр. О. Відповідь поясніть.

Задача 15.

В Одеській області, поліцейськими було виявлено двох громадянок І. та Л., які систематично займалися перевезенням неповнолітніх дівчаток з міста Бендери до міста Одеси, де на підпільних кіно- фотостудіях, за участю громадян Ш. та С., приймали участь у відео-фотозйомках оголених дівчаток для порножурналів та фільмів. Всього було встановлено, що до Одеси приїздило понад 30 дівчаток для участі у цих зйомках.

Кваліфікуйте дії винних осіб. Відповідь поясніть.

Задача 16.

Поліцейські затримали жителя м. Сміла гр. М. за підозрою у створенні за місцем свого проживання будинку розпусти. Провину гр. М. згодом було доведено – він справді утримував у своєму будинку бордель, де охочі могли отримати інтимні послуги трьох неповнолітніх дівчат. При обшуку помешкання М. поліцейські виявили щоденник господаря, куди він ретельно записував усі "сеанси кохання".

Кваліфікуйте дії гр. М. Відповідь поясніть.

Задача 17.

І. придбав декілька відеокасет порнографічного характеру з метою подальшого перепродажу. 11 серпня цього року він вирішив реалізувати ці касети і виставив їх для продажу на своєму стенді на Центральному ринку "Анголенко" м. Запоріжжя, попередньо виготовивши для них бірки з назвою "Еротика". Приблизно о 12 год. до нього підійшов П. і придбав у І. відеокасету за ціною 120 грн., яка містила фільм порнографічного характеру. Того ж дня приблизно о 14 год. до І. звернувся С., який побажав придбати фільм еротичного характеру. І. запропонував С. придбати касету, пояснивши, що вона містить фільм порнографічного характеру. С. погодився її придбати, однак, в момент оплати за касету С. та І. були затримані поліцейськими.

Кваліфікуйте дії гр. І. Відповідь поясніть.

Задача 18.

Завідуючий архівного фонду національної бібліотеки С. за грошову винагороду 2 тис. доларів, знищив історичний документ Національного архівного фонду щодо причетності членів окремої партії до політичних заворушень у 1914 році.

Кваліфікуйте дії гр. С. Відповідь поясніть.

Задача 19.

Р. засуджено за втягнення неповнолітнього К. у злочинну діяльність. Суд визнав, що Р. повинен був і міг передбачати, що К. неповнолітній.

Адвокат Р. подав касаційну скаргу, посилаючись на те, що Р. не знав достовірно про неповнолітній вік К., а злочин передбачений ст. 304 КК України вчиняється лише з прямим умислом. Тому він у касаційній скарзі просить судові рішення щодо Р. у частині засудження за ч. 1 ст. 304 КК України скасувати.

Кваліфікуйте дії гр. Р. Відповідь поясніть.

Задача 20.

10-річний К. зайшов до грального закладу і придбав у касира 10 жетонів на ігрові автомати. В цей час до цього розважального закладу зайшов поліцейський О., який запитав у К., скільки йому років. Дізнавшись, що К. 10 років, він склав протокол про вчинене адміністративне правопорушення щодо касира Т.

Чи правомірні дії О.? Кваліфікуйте дії касира Т. Відповідь поясніть.

ТЕМА 14
КРИМІНАЛЬНІ ПРАВОПОРУШЕННЯ У СФЕРІ ОБІГУ НАРКОТИЧНИХ ЗАСОБІВ, ПСИХОТРОПНИХ РЕЧОВИН, ЇХ АНАЛОГІВ АБО ПРЕКУРСОРІВ ТА ІНШІ ПРАВОПОРУШЕННЯ ПРОТИ ЗДОРОВ'Я НАСЕЛЕННЯ

Задача 1.

Б. на ринку у м. Миколаєві придбав 85 г макової соломи з метою передати її своєму братові, який відбував покарання в установі виконання покарання. Під час перевірки на контрольно-пропускному пункті установи макову солому було виявлено у пакеті з продуктами харчування, які призначалися для засудженого.

Кваліфікуйте дії Б.

Задача 2.

С. звернулась з проханням до Ш. придбати для неї у Д. і В. 1,5 кг висушеної марихуани в обмін на дану нею золоту каблучку. Ш. це прохання виконав, передавши С. всю марихуану, яку отримав від Д. і В.

Кваліфікуйте дії названих осіб.

Задача 3.

Громадянин С. незаконно виростив снотворний мак на своїй присадибній ділянці. Після збору врожаю вимолотив зерно маку, а макову солому зберігав та виготовляв з неї ацетильований опій без мети збуту.

Варіант. С. макову солому зберігав та виготовляв з неї ацетильований опій як для власного вживання так і з метою збуту.

Кваліфікуйте дії С.

Задача 4.

Мешканець м. Одеси Ч. скуповував і передавав своєму неповнолітньому сину Є. наркотичні засоби, фінансував його для придбання наркотиків, а також вводив сину опій ацетильований шляхом ін'єкцій. Співробітникам поліції свої дії Ч. пояснив бажанням допомогти сину уникнути кримінальної відповідальності за незаконні дії з наркотичними засобами.

Кваліфікуйте дії Ч. та Є.

Задача 5.

З. на ринку у м. Полтава придбав у невідомих йому осіб 36,31 г канабісу і 25,8 г псевдоефедрину.

Кваліфікуйте дії З.

Задача 6.

І. на прохання свого товариша В., якому повинен був повернути взяті в борг грошові кошти, переслав йому поштою 50 г висушеної марихуани. Отримавши відправлення, В. повідомив, що борг І. він пробачає.

Кваліфікуйте дії І. та В.

Задача 7.

Мешканець Київської області К. придбав з метою збуту у невстановлених слідством осіб 35,4 кг висушеної макової соломи, заховав її в подвійне дно автомобільного причепа і намагався перевезти автомобілем в Республіку Молдова. Під час огляду транспортного засобу на митному посту працівники української митниці виявили тайник і вилучили наркотичні засоби.

Кваліфікуйте дії К.

Задача 8.

С. неодноразово надавала гостям свою квартиру для куріння марихуани. Серед гостей були і неповнолітні особи.

Кваліфікуйте дії С.

Задача 9.

К. виготовив з макової соломи екстракт опію. Під час однієї вечірки в своїй квартирі К. разом з З. і Б. вирішили перевірити дію цього наркотику на неповнолітньому М. Вони довели М. до стану сп'яніння, а потім незважаючи на

протест останнього, шляхом ін'єкції ввели йому наркотик. М. помер від передозування екстракту опію.

Кваліфікуйте дії К., З. та Б.

Задача 10.

Співробітники поліції затримали М. та С., які на алеї парку за допомогою спеціально виготовленого пристрою курили марихуану. На запитання, як вони отримали наркотичний засіб, М. пояснив, що у кожного з них коштів було лише на придбання незначної кількості наркотичного засобу. Тому вони склади гроші і С. придбав на ці спільні кошти марихуану для одноразового споживання. Після придбання вони разом вживали наркотик, викурюючи його по черзі з одного пристрою.

Варіант. Затримані повідомили, що марихуана була придбана за кошти С., а М. пообіцяв тому, що наступного разу він купує марихуану.

Кваліфікуйте дії М та С.

Задача 11.

На пероні залізничного вокзалу співробітники поліції затримали Ч., на речі якого відреагував службовий пес. Серед особистих речей було виявлено пакет з домашніми пиріжками, начинкою яким слугували пластикові пакетики з героїном. Ч. пояснив, що пакет йому привезла знайома, яка пояснила, що пиріжки це гостинець для її брата, і попрохала йому передати у Києві. Пакета Ч. не відкривав. Вміст пакету не перевіряв. Знайома пригостила його пиріжками. Тому він був впевнений, що везе саме гостину.

Варіант. Після обстеження поліцейськими пакету на його внутрішній поверхні були виявлені відбитки пальців Ч., а декілька пиріжків були розламані і з них вилучені пакетики з героїном, які були виявлені на дні пакету.

Дайте кримінально-правову оцінку діям Ч.

Задача 12.

З. і В. підробили два рецепти для придбання в аптеці 20 ампул 1 % розчину морфіну. Один рецепт на 20 ампул морфіну вони продали за 200 грн С., який три місяці тому звільнився з установи виконання покарання, де відбував покарання у виді позбавлення волі за виготовлення наркотичних засобів з метою збуту. Під час придбання ампул з розчином морфіну в аптеці по обох рецептах всі троє були затримані.

Кваліфікуйте дії З., В., та С.

Задача 13.

М. і А. протягом кількох років вирощували коноплі на спеціально обробленій ділянці у лісі. З конопель виготовляли марихуану для продажу оптовими партіями посередникам, які реалізовували її в роздріб. На кошти, які вони отримали, було придбано два легкових автомобілі та приміщення магазину.

Решту грошей було покладено на особисті рахунки М. і А. у банку на депозитний рахунок.

Кваліфікуйте діяння М. і А.

Задача 14.

Тренер спортивного товариства «Авангард» Л. на обласних змаганнях з легкої атлетики дав вжити ноксірон своїм вихованцям – 14-річному С. і 15-річному К. для досягнення ними кращих результатів під час виступів. При проходженні допінг-контролю даний препарат було виявлено в організмі С. і К.

Кваліфікуйте дії Л.

Задача 15.

Г. та Д. здійснювали незаконне виготовлення наркотичних засобів з метою їх продажу. Невдовзі Г. та Д. щиро покаялись, здали виготовлені наркотичні засоби до поліції, вказали джерело їх придбання.

Чи можливе звільнення Г. та Д. від кримінальної відповідальності?

Задача 16.

Л. проживала у приватному будинку. Весною вона побачила, що на її городі виросло близько трьохсот рослин снотворного маку, якого вона не сіяла. Зрозумівши, що виріс самосійний снотворний мак, Л. вирішила рослини не чіпати і залишила їх рости. В подальшому Л. планувала запропонувати рослини маку сусіду, який страждав на наркоманію, за його допомогу в господарських роботах. Ніякого догляду за снотворним маком Л. не здійснювала.

Дайте кримінально-правову оцінку діям Л.

Задача 17.

Н. і Б. вчинили крадіжку ліків з центрального аптечного складу обласного центру, внаслідок чого медичні і лікувальні установи залишились без місячного запасу наркотикомісних лікарських засобів. Н. частину викрадених препаратів роздав своїм знайомим, певну кількість ліків Б. залишив собі і в подальшому неодноразово робив собі ін’єкції цими препаратами. Загальна вартість викрадених ліків становила 125 тис. грн.

Кваліфікуйте дії Н. та Б.

Задача 18.

С., перебуваючи в парку відпочинку, звертаючись до гурту молоді, закликав їх до вживання наркотичних засобів шляхом паління. При цьому С. називав конкретні види наркотичних засобів, їх ціну та місце, де їх можна придбати. На пропозицію С. ніхто з відпочиваючих не пристав.

Кваліфікуйте дії С.

Задача 19.

Під час футбольного матчу на стадіоні К. і Р. зробили собі ін’єкції ацетильованого опію. На запитання болільників – неповнолітніх хлопців, що

сиділи поруч, К пояснив, що вони з Р. проходять курс лікування від інфекційної хвороби і повинні через кожні чотири години робити собі ін'єкції лікарського препарату.

Дайте кримінально-правову оцінку діям К. та Р.

Задача 20.

Мешканець Іванківського району Київської області Ш. незаконно проник в 30-ти кілометрову зону обов'язкового відселення Чорнобильської АЕС. У лісі він назбирав два кошики грибів. В той же день Ш. привіз ці гриби для продажу на ринок до м. Києва. При перевірці санітарною інспекцією виявилось, що гриби радіоактивно забруднені понад допустимі рівні. З кг грибів Ш. встиг реалізувати покупцям до перевірки.

Кваліфікуйте дії Ш.

ТЕМА 15.
КРИМІНАЛЬНІ ПРАВОПОРУШЕННЯ У СФЕРІ ОХОРОНИ ДЕРЖАВНОЇ ТАЄМНИЦІ, НЕДОТОКАННОСТІ ДЕРЖАВНИХ КОРДОНІВ, ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРИЗОВУ ТА МОБІЛІЗАЦІЇ

Задача 1.

Гр.-н А. працював в одній з наукових установ м. Києва. З метою наживи, він зібрав та передав іноземній фірмі інформацію та флеш-накопичувач з науковими та технічними дослідами свого інституту. Наслідком таких дій А. стало створення нової технології виготовлення сплавів металів. За отриманий матеріал іноземна фірма сплатила А. кошти в сумі 10 тис. доларів США.

Дайте кримінально-правову оцінку ситуації. Відповідь поясність.

Задача 2.

Гр.-н А. довгий час працював на посаді головного інженера в установі, яка входила до оборонного комплексу України. Після звільнення, одного вечора, після вживання алкогольних напоїв, А. розповів своєму другові про новий вид озброєння, розробкою якого протягом останніх років він займався.

Дайте кримінально-правову оцінку ситуації. Відповідь поясність.

Задача 3.

Гр.-ни А. та Б. з метою наживи пообіцяли групі іноземних громадян, які нелегально, без будь-яких документів, слідували через територію Україну до Східної Європи, переправити їх за кордон. Насправді, А. та Б. нікого переправляти за кордон не збиралась, а просто посадили людей в закритий човен і протягом семи годин катали їх по річці, яка не виходила за межі території області. Ввечері вони зупинились біля підприємства, територія якої огороджена колючим дротом. Іноземцям вони повідомили, що за огорожею вже починається іноземна країна. Висадивши нелегалів, А. та Б. поїхали додому.

Дайте кримінально-правову оцінку ситуації. Відповідь поясність.

Задача 4.

Гр.-н А. працював у Міністерстві Оборони України. В кінці року постало питання про складання відомством квартального звіту. Тоді А., розуміючи, що він не встигне цього зробити на робочому місті у робочий час, самовільно, без дозволу керівництва, взяв додому документи, які стосувались розташування позицій підрозділів ЗСУ на Сході України та на Півночі, які поклав у папку. Дорогою додому А. задрімав у маршрутці. Прокинувшись, він вийшов з автобуса і залишив там портфель із документами.

Наступного дня знайдені документи водій приніс в МО України.

Дайте кримінально-правову оцінку ситуації. Відповідь поясність.

Задача 5.

Гр.-ни А., Б. та В. домовились переправляти нелегалів за кордон і таким чином робити на цьому бізнес. Для цього вони придбали вантажний автомобіль, який знаходився в критичному технічному стані. Всіх бажаючих перейти кордон вони влаштували в вантажній частині автомобіля, який не мав жодних умов для перебування там людей. В одному з рейсів, під час переправлення нелегалів через кордон, від зневоднення загинуло 2 людини.

Дайте кримінально-правову оцінку ситуації. Відповідь поясність.

Задача 6.

Гр.-ну А. виповнилось 18 років, у ВНЗ він не навчався, ніде не працював та проблем із здоров'ям не мав, тому він підлягав призову на військову службу з призначенням до сухопутних військ Збройних Сил України. А. отримав відповідну повістку з воєнного комісаріату для відправки на військову службу. Однак до воєнного комісаріату він не прибув, та, не бажаючи служити в армії, поїхав із міста, не повідомивши про його зміну навіть своїх близьких. Через три місяці по інформації з військомату А. був затриманий правоохоронцями.

Дайте кримінально-правову оцінку ситуації. Відповідь поясність.

Задача 7.

Після досягнення 18-річного віку, наслухавшись своїх старших товаришів, які відслужили в армії і розказували про «некомфортні умови» там, нелюдське ставлення до осіб, які проходять там службу, та, переслідуючи мету уникнути призову на військову службу до Збройних Сил України, гр.-н А. за місяць до призову умисно відрубав собі вказівний палець на правій руці.

Дайте кримінально-правову оцінку ситуації. Відповідь поясність.

Задача 8.

Оперативному співробітнику Державного бюро розслідувань А. було надано вказівку про знищення деяких документів. Через свою неуважність разом з документами, що підлягають знищенню А. спалив документ оперативно-розшукової справи, в якому містилися дані про нового підозрюваного у справі та про його розмови із потерпілим у кримінальному провадженні.

Дайте кримінально-правову оцінку ситуації. Відповідь поясність.

Задача 9.

Гр.-н А., будучи співробітником однієї із наукових установ України, отримав інформацію від контролюючих органів про складну екологічну ситуацію в північному регіоні країни. Отриманими відомостями він через смс-повідомлення поділився зі своїм родичем Б.

Дайте кримінально-правову оцінку ситуації. Відповідь поясність.

Задача 10.

Гр.-н А., будучи командиром борту літака ІЛ-518 на прохання одного з пасажирів під час прямування по курсу Вільнюс–Київ відхилився від наміченого маршруту на 200 км. Новий шлях пролягав над військовим об'єктом у Львівській обл., після чого літак повернувся на свій маршрут. Водночас, відхилення від курсу було зафіксовано радіолокаційною станцією.

Дайте кримінально-правову оцінку ситуації. Відповідь поясність.

Задача 11.

Гр.-н А. на вантажному автомобілі перевозив за кордон продовольчі та промислові товари вітчизняного виробництва. За 2 км до прикордонного пункту його зупинила група іноземних громадян, які за грошову винагороду попросили А. допомогти їм перетнути кордон. А погодився на таку пропозицію і перевіз згаданих громадян у вантажному відсіку автомобіля.

Дайте кримінально-правову оцінку ситуації. Відповідь поясність.

Задача 12.

Повертаючись з ресторану після вечірки, гр.-ка А. неподалік від продовольчого магазину, який трапився їй на шляху, знайшла папку з документами, які містили відомості про об'єкти оборонного значення України. Вона відкрила папку, дістала документи та прочитала їх. Зрозумівши їх характер, показала їх своєму чоловікові. Через три дні А. віднесла документи в поліцію. Проведеною перевіркою в ході досудового слідства було встановлено, що документи загубив один з начальників управління Міністерства Оборони України, який брав ці документи для роботи вдома.

Дайте кримінально-правову оцінку ситуації. Відповідь поясність.

Задача 13.

Начальник одного з управлінь Міністерства Оборони України А. працював у себе в робочому кабінеті з документами, які містять державну таємницю. До нього зайшла прибиральниця і попросила дозволу прибратися в кабінеті. Тоді А, залишивши всі документи на столі, вийшов із кабінету і дав можливість прибиральниці виконати свою роботу.

Дайте кримінально-правову оцінку ситуації. Відповідь поясність.

Задача 14.

В січні 2022 року військовозобов'язаний А. був засуджений за ст. 335 КК України за ухилення від призову на строкову службу. В своїй апеляційній скарзі він просив скасувати вирок суду першої інстанції посилаючись на те, що він мав поважні причини не з'являтись до пункту призову, а саме: смерть брата та тяжка хвороба матері після його смерті.

Дайте кримінально-правову оцінку ситуації. Відповідь поясність.

Задача 15.

Пілот вантажного літака А. на виконання доручення МОЗ виконував рейс по переправці медикаментів з однієї прикордонної області України в іншу. Під час польоту А. відхилився від курсу та пересік державний кордон і заглибився в повітряний простір сусідньої держави на 11 кілометрів. Після попередження пілота про відхилення від курсу літак був збитий. Після розшифровки змісту "чорної скриньки" з'ясувалось, що головна причина відхилення від курсу – необачність пілота.

Дайте кримінально-правову оцінку ситуації. Відповідь поясність.

Задача 16.

Гр.-ни України А. та Б. з метою наживи з власної ініціативи зв'язались з іноземною установою та передали їй відомості про наукові розробки, які стосувались питань життєзабезпечення військового комплексу та обороноздатності нашої держави в умовах воєнного стану, що видані з грифом секретності "Для службового користування".

Дайте кримінально-правову оцінку ситуації. Відповідь поясність.

Задача 17.

Сусіда 18-річного А. – Б. попросили передати останньому повістку про призов до лав ЗС України. Особисті справи, заклопотаність та від'їзд на літній відпочинок завадили Б. це зробити. Через тиждень А. було затримано працівниками поліції і пред'явлено підозру у вчиненні кримінального правопорушення, передбаченого ст. 335 КК.

Дайте кримінально-правову оцінку ситуації. Відповідь поясність.

Задача 18.

Гр.-ни А. та Б. вирішили заробляти на нелегалах. Користуючись необізнаністю останніх, чоловіки спорудили за 12 км до державного кордону України макет дільниці пропускного пункту через державний кордон. Після цього вони запропонували шістьом іноземним громадянам за матеріальну винагороду у розмірі 1 тис дол. США с кожного, організувати перехід через державний кордон на територію Польщі. Після уявного переходу через нібито "справжній" державний кордон іноземні громадяни заплатили А. і Б. 6 тис. доларів США, потім чоловіки зникли. Через добу іноземні громадяни були затримані на державному кордоні України.

Дайте кримінально-правову оцінку ситуації. Відповідь поясність.

Задача 19.

Не бажаючи служити в Збройних Силах України, А. надав підроблений кимось висновок лікаря про наявність у нього психічної хвороби. Із вказаних причин його було звільнено від проходження строкової військової служби.

Дайте кримінально-правову оцінку ситуації. Відповідь поясність.

Задача 20.

Вранці 22.06.2022 року військовозобов'язаний А. одержав повідомлення від райвійськкомату про те, що він зобов'язаний з'явитись на збірний пункт для відправлення до військової частини на навчальні збори. Для цього А. прийшов до місця збору, щоб разом із іншими військовозобов'язаними їхати машиною до райцентру. Тут він дізнався, що інші отримали повідомлення про збори за 2 тижні, а він того ж дня. Односельці почали шуткувати над ним стверджуючи, що його не було в списках, а він їде за когось іншого. А. вирішив не їхати на збори і повернувся додому. Автомашина з іншими військовозобов'язаними поїхала до райвійськкомату без А.

Дайте кримінально-правову оцінку ситуації. Відповідь поясність.

ТЕМА 16
КРИМІНАЛЬНІ ПРАВОПОРУШЕННЯ ПРОТИ АВТОРИТЕТУ ОРГАНІВ ДЕРЖАВНОЇ ВЛАДИ, ОРГАНІВ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ, ОБ'ЄДНАНЬ ГРОМАДЯН ТА КРИМІНАЛЬНІ ПРАВОПОРУШЕННЯ ПРОТИ ЖУРНАЛІСТІВ

Задача 1.

Старший оперуповноважений Департаменту стратегічного розслідування капітан поліції П. брав участь у затриманні члена організованої групи С. Через 5 днів члени цієї групи Р. та В. відстежили дружину П. та бризнули їй в обличчя сірчаною кислотою. Від отриманих ушкоджень остання втратила зір.

Кваліфікуйте дії винних осіб. Відповідь поясніть.

Задача 2.

І. на власному автомобілі рухався з перевищенням швидкості. Коли поліцейський зупинив його і зажадав пред'явити документи, І., бажаючи уникнути відповідальності за порушення правил дорожнього руху, спрямував свій автомобіль на поліцейського. Той почав тікати, але І. на автомобілі переслідував його і збив. Життя поліцейського було врятовано, але внаслідок наїзду він втратив працездатність не менше ніж на одну третину.

Кваліфікуйте дії І. Відповідь поясніть.

Задача 3.

І. позичив двісті тисяч гривень підприємцю К., оформивши угоду займу відповідно до чинного законодавства. В установлений термін К. гроші не повернув. Неодноразові нагадування повернути борг К. ігнорував, говорив, що ці гроші вклав в справу. Зневірившись у такий спосіб повернути свої гроші і

бажаючи їх отримати, І. попередив К., що в разі не повернення грошей через три дні, він його вб’є.

Кваліфікуйте дії І. Відповідь поясніть.

Задача 4.

Ц. та Ж. домовились заволодіти майном антиквара і прибули до нього на квартиру. Вони видали себе за працівників прокуратури, пред’явили фальшиві документи, і провели обшук. В ході цього обшуку вони вилучили багато цінних речей, які і забрали з собою.

Кваліфікуйте дії Ц. та Ж. Відповідь поясніть.

Задача 5.

Щодо С. було встановлено адміністративний нагляд. Одного разу ввечері поліцейський прибув на квартиру С. з метою перевірки дотримання ним встановлених обмежень. І хоча, згідно цих обмежень, С. повинен бути вдома, за місцем проживання його не було.

За порушення до С. було застосовано адміністративне стягнення. С. був невдоволений діяльністю поліцейського, який зафіксував порушення ним встановлених обмежень, і вирішив помститися, з тим щоб поліцейський не так ретельно наглядав за дотриманням ним встановлених обмежень. Наступного дня він зустрів цього поліцейського і побив, заподіявши йому легкі тілесні ушкодження, що не спричинили короткочасний розлад здоров’я чи короткочасну втрату працездатності.

Кваліфікуйте дії С. Відповідь поясніть.

Задача 6.

Будучи невдоволеним діями поліцейського Ф., який вживав заходи до викриття вчинених С. кримінальних правопорушень і побоюючись притягнення до кримінальної відповідальності, С. задумав вбити Ф. Для здійснення свого наміру С. схилив У. допомогти йому. Він розповів У., чому хоче вбити Ф. Той погодився надати допомогу. Ввечері С., озброївшись зарядженою мисливською рушницею, разом з У. підійшов до будинку Ф. і, впевнившись, що він вдома, далі діяли таким чином: У., обманним шляхом, під приводом того, що невідомі б’ють його брата, викликав Ф. у двір, повів його до місця, де знаходився С. Пострілом із рушниці С. смертельно поранив Ф. Труп вбитого У. сховав.

Кваліфікуйте дії С. та У. Відповідь поясніть.

Задача 7.

Приватний нотаріус посвідчив договір купівлі-продажу квартири, не пересвідчившись в особі продавця та покупця. Пізніше цей договір у судовому порядку було розірвано саме через те, що справжній продавець не брав участі в угоді. Через кілька днів цей же нотаріус знову посвідчив копію документа, знаючи, що він підроблений.

Кваліфікуйте дії нотаріуса. Відповідь поясніть.

Задача 8.

Кишеньковий злодій А. викрав із сумочки Д. портмоне, в якому знаходились гроші в сумі 1937 грн 05 коп., паспорт потерпілої та диплом про закінчення навчального закладу і водійські права Б. Через деякий час А. замінив фото Б. у водійських правах на своє і став їх використовувати при поїздках на власній автомашині. Паспорт Д. та диплом Б. він залишив собі, але їх не використовував.

Кваліфікуйте дії А. Відповідь поясніть.

Задача 9.

П. дав Р. у борг на один рік 1900 грн. В установлений термін Р. борг не повернув. Неодноразові вимоги П. повернути борг результатів не дали. Зневірившись у добровільному поверненні боргу, П. проник до квартири Р. і самовільно взяв там 1900 грн.

Кваліфікуйте дії П. Відповідь поясніть.

Задача 10.

Поліцейський затримав за правопорушення громадянина В. і здійснював його привід. З метою звільнення затриманого громадянин Д. напав на поліцейського, відштовхнув його, наніс кілька ударів в голову та груди, заподіявши легке тілесне ушкодження. За допомогою громадян обох правопорушників затримали і доставили до відділу поліції.

Кваліфікуйте дії Д. Відповідь поясніть.

Задача 11.

Громадянин П. погрожував вбивством журналісту, якщо той не відмовиться опублікувати статтю, в якій викривались протиправні дії П.

Кваліфікуйте дії П. Відповідь поясніть.

Задача 12.

А. був незаконно заарештованим. Перебуваючи в слідчому ізоляторі, він вчинив втечу з-під варти, заподіявши при цьому вартовому легкі тілесні ушкодження, що не спричинили короткочасну втрату працездатності чи короткочасний розлад здоров’я.

Кваліфікуйте дії А. Відповідь поясніть.

Задача 13.

Б. у нічний час зайшов до приміщення відділу поліції для з’ясування обставин затримання за хуліганські дії свого знайомого. Отримавши роз’яснення від чергового, Б. не залишив відділ, а заважав своїми розмовами працювати черговому. В цей час до відділу ввійшов інший поліцейський. З’ясувавши суть події, він попросив Б. йти додому. У супроводі цього поліцейського Б. пішов до виходу. На неосвітленому ганку Б., бажаючи

вплинути на правоохоронну діяльність, раптово наніс один удар в обличчя поліцейському, заподіявши фізичний біль.

Кваліфікуйте дії Б. Відповідь поясніть.

Задача 14.

Г. розірвав у встановленому законом порядку шлюб з К. Вони стали проживати в різних кімнатах однієї квартири, не поділивши майно. Одного дня у відсутності К., зламавши двері її квартири, Г. проник туди і таємно викрав деякі особисті речі потерпілої, а також належні їй 1700 грн.

Кваліфікуйте дії Г. Відповідь поясніть.

Задача 15.

П. знаходився біля свого будинку. Він побачив, що вулицею втікає від поліцейських його знайомий А. На розі вулиць А. повернув праворуч. Коли поліцейські порівнялися з П. і спитали його, куди побіг А., П. вирішив сказати неправду. Бажаючи, щоб А. не затримали, П. сказав поліцейським, що А. побіг ліворуч на розі вулиць. Втікача не затримали.

Кваліфікуйте дії П. Відповідь поясніть.

Задача 16.

Т. звільнився з місця позбавлення волі. Одного разу на вулиці він випадково зустрів слідчого, який проводив досудове розслідування і пред'являв йому підозру. Т. нагадав слідчому про себе і сказав, що хоче «віддячити» йому. Після цього Т. побив слідчого, заподіявши йому легкі тілесні ушкодження, що не спричинили короткочасний розлад здоров'я чи короткочасну втрату працездатності.

Кваліфікуйте дії Т. Відповідь поясніть.

Задача 17.

О 14 год. 00 хв. поліцейський в однострої зайшов до квартири Ф. з наміром здійснити її привід. Ухвалу про привід поліцейський не пред'явив, а звелів Ф. слідувати за ним начебто для сплати штрафу. Ф. відмовилась. Тоді поліцейський, з метою доставлення Ф., схопив її і потягнув до виходу з квартири. Ф. вирвалась і, втікаючи, стала кидати в поліцейського, який її переслідував, різні речі. Внаслідок цього поліцейському були заподіяні легкі тілесні ушкодження, що не спричинили короткочасний розлад здоров'я чи короткочасну втрату працездатності.

Кваліфікуйте дії Ж. Відповідь поясніть.

Задача 18.

Х. та П. розібрали половину будинку Л. На цьому місці вони заклали фундамент для спорудження своєї оселі. В процесі цих дій вони умисно знищили огорожу і зрізали два дерева, що належали Л.

Кваліфікуйте дії Х. та П. Відповідь поясніть.

Задача 19.

М. при опорі поліцейському заподіяв йому середньої тяжкості тілесні ушкодження.

Кваліфікуйте дії М. Відповідь поясніть.

Задача 20.

Слідчий ГУНП в м. Києві Д. викликав на допит гр. Н. як свідка. В ході допиту, що проводився з дотриманням норм кримінального процесуального кодексу України, гр. Н обурений самим фактом виклику до ГУНП образив слідчого Д. нецензурними словами, після чого кинувся на останнього, завдав кілька ударів в обличчя, що спричинили кровотечу з носа.

Кваліфікуйте дії Н. Відповідь поясніть.

ТЕМА 17.
КРИМІНАЛЬНІ ПРАВОПОРУШЕННЯ У СФЕРІ ВИКОРИСТАННЯ ЕЛЕКТРОННО-ОБЧИСЛЮВАЛЬНИХ МАШИН (КОМП'ЮТЕРІВ), СИСТЕМ ТА КОМП'ЮТЕРНИХ МЕРЕЖ І МЕРЕЖ ЕЛЕКТРОЗВ'ЯЗКУ

Задача 1.

Проаналізуйте статті 361–363-1 КК України та визначте, що може виступати предметом кримінальних правопорушень у сфері використання електронно-обчислювальних машин (комп'ютерів), систем та комп'ютерних мереж і мереж електрозв'язку?

Задача 2.

Б. випадково виявив, що в операційній системі персонального комп'ютера О. присутня програма «Троянський кінь», що дозволяє отримувати несанкціонований доступ до чужого комп'ютера. Використавши можливості цієї програми, Б. проник до комп'ютера О. та скопіював звідти інформацію, що належала останньому, а потім знищив усі системні файли «Windows».

Кваліфікуйте дії Б. Відповідь поясніть.

Задача 3.

З., шляхом внесення неправдивої інформації до бази даних комп'ютерної системи «Інкомтербанку» в м. Києві, перерахував 70 тис. доларів США на власний рахунок до «Центрально-Європейського банку Угорщини» в м. Будапешті. Внаслідок цього було спотворено процес обробки комп'ютерної інформації та порушено порядок її маршрутизації.

Кваліфікуйте дії З. Відповідь поясніть.

Задача 4.

Адміністратор локальної комп'ютерної мережі виробничого об'єднання «Хвиля-1» С. без відповідного дозволу скопіював з одного з комп'ютерів цього підприємства інформацію, яка в ньому зберігалася. Внаслідок таких дій

відбувся витік інформації та виробничому об'єднанню «Хвиля-1» було заподіяно значну шкоду.

Кваліфікуйте дії С. Відповідь поясніть.

Задача 5.

Студент факультету інформатики одного з університетів Л. розробив «троянську» комп'ютерну програму, яка, будучи розміщеною на певному сайті, самостійно, без відома користувача, копіювалася на комп'ютер, з якого був отриманий доступ до цього сайту. Л., скориставшись тим, що паралельно працював програмістом у місцевій Інтернет-газеті, незаконно розмістив дану програму на сайті цього видання. Протягом кількох місяців цей сайт відвідало близько 40 тис. користувачів, на комп'ютері кожного з них автоматично була встановлена програма, яку розробив Л. Крім того, відповідно до даної програми кожний комп'ютер, на якому вона встановлювалася, у визначений час починав надсилати запити на офіційний сайт факультету, де навчався Л. Одного разу інформація, представлена на офіційному сайті факультету, була блокована, оскільки ресурси сервера було вичерпано для опрацювання запитів, що надсилалися програмою Л.

Кваліфікуйте дії Л. Відповідь поясніть.

Задача 6.

За попередньою змовою С. та Ю. незаконно проникли на веб-сервер компанії «Дніпробуд-Прогрес» та розташували на головній веб-сторінці компанії зображення порнографічного характеру.

Кваліфікуйте дії С. та Ю. Відповідь поясніть.

Задача 7.

Г., розважаючись, через світову мережу Інтернет випадково потрапив до комп'ютерної системи банку «Естампус». Спрацювала система захисту комп'ютерної інформації, яка визначила адресу, звідки було здійснено несанкціонований доступ.

Кваліфікуйте дії Г. Відповідь поясніть.

Задача 8.

М. за допомогою створеної ним програми проник до системи електронно-обчислювальних машин ЗАТ «Світ краси» та ознайомився з інформацією, яка була створена й захищена відповідно до закону та відносилась до категорії комерційної таємниці, з метою її подальшого використання. Отриману інформацію М., без згоди її власника, збув за гроші.

Кваліфікуйте дії М. Відповідь поясніть.

Задача 9.

П. був звільнений з ТОВ «ЕпсилонТехно», де працював інженером-програмістом. Бажаючи помститися адміністрації, П. в останній день роботи помістив у головний комп'ютер підприємства спеціальну програму. Через п'ять

днів після того як П. перестав працювати в ТОВ, ця програма змінила паролі доступу користувачів корпоративної мережі підприємства. Унаслідок цього жоден із співробітників протягом трьох днів не мав можливості працювати з діловою інформацією, кореспонденцією, яка надходила, тощо. Збиток від дій П. становив 410 тис. грн.

Кваліфікуйте дії П. Відповідь поясніть.

Задача 10.

Р. познайомився через Інтернет із співробітницею банку «Полісся-Брама» Ч. і спілкувався з нею за допомогою електронної пошти. Одного разу він під виглядом графічного файлу навмисно переслав їй комп'ютерний вірус. Цей файл не був перевірений Ч. на наявність вірусу антивірусною програмою, хоча це і входило до кола її обов'язків, через що вірус активізувався на її комп'ютері та вразив комп'ютери банку, що були підключені до локальної мережі. Внаслідок цього комп'ютерна мережа банку була блокована на тривалий час. Нанесена банку шкода оцінюється у 1,3 млн. грн.

Кваліфікуйте дії Р. і Ч. Відповідь поясніть.

Задача 11.

Співробітники компанії «Пріус-хард» виявили, що інформація на їх веб-сервері повністю знищена. Компанія звернулася із заявою про вчинення кримінального правопорушення до поліції. У результаті проведення негласних слідчих (розшукових) дій, слідчому стало відомо, що це посягання було вчинене за попередньою змовою 14-річним У. та 18-річним Ю., які втрутилися у роботу комп'ютерної мережі за допомогою створеного ними комп'ютерного вірусу.

Кваліфікуйте дії У. та Ю. Відповідь поясніть.

Задача 12.

Л, працюючи начальником відділу інформаційної безпеки телефонної компанії, розробив комп'ютерну програму, яка дозволяла відшукувати в базі даних компанії запис, що відповідає конкретному телефонному номеру, та «обнуляти» в ньому відомості про тривалість здійснених із цього номера міжміських і міжнародних переговорів. Після цього, вступивши в змову з А., який підшукував осіб, що потребували послуг міжміського та міжнародного зв'язку, Л. надавав послуги міжміського і міжнародного телефонного зв'язку за заниженими тарифами. Одержані гроші співучасники ділили між собою. Збиток, заподіяний телефонній компанії становив 280 тис. грн.

Кваліфікуйте дії Л. та А. Відповідь поясніть.

Задача 13.

Інженер-програміст обласної філії ТОВ «Тандем-Інфо» Ф., за допомогою спеціальної комп'ютерної програми, здійснював передачу звітної документації до головного офісу цього ТОВ, розташованому у м. Києві. Дізнавшись про це, Х. вирішив здійснювати перехоплення цієї кореспонденції. Він розробив спеціальний технічний пристрій, який, будучи приєднаним до телефонного кабелю, що йде з

офісу філії ТОВ «Тандем-Інфо», дозволяв прочитувати інформацію, яку передавав І. Діючи таким чином, Х. ознайомлювався з квартальними звітами філії ТОВ «Тандем-Інфо» і приватною кореспонденцією громадян.

Кваліфікуйте дії Х. Відповідь поясніть.

Задача 14.

Д. під виглядом нового співробітника потрапив до концерну «Екстро-Техно». Зайшовши у департамент бухгалтерського обліку, він проник до комп'ютера, звідки записав інформацію про файл-ключ для доступу до банківського терміналу. Потім Д. знищив цей файл, який був в одиничному екземплярі. Концерну було заподіяно шкоду на суму 200 тис. грн.

Кваліфікуйте дії Д. Відповідь поясніть.

Задача 15.

Ч., перебуваючи в одному з відділень міської Державної фіскальної сллужби в кабінеті своєї дружини, при здійсненні нею процедури під'єднання до мережі Інтернет, дізнався про логін та пароль доступу до мережі Інтернет вказаного відділення міської ДФС. Після цього, протягом п'яти місяців, він незаконно використовуючи логін та пароль доступу до мережі Інтернет відділення міської ДФС, з власного комп'ютера неодноразово підключався до комп'ютерної мережі Інтернет. Крім незаконного отримання передплаченого трафіку, дії Р. призвели до блокування інформації відділення міської ДФС щодо звітності платників податків, яка надсилалася на електронну поштову скриньку відділення. У висновку експерта зазначалося, що логін і пароль користувача жорстко пов'язані між собою, тобто за допомогою вищевказаного логіну користувач не може підключитися до Інтернету з використанням будь-яких інших паролів. Одночасна робота двох користувачів з однаковими логінами та паролями неможлива. Таким чином, при вході до Інтернету будь-якої сторонньої особи доступ власникові логіну блокується.

Кваліфікуйте дії Ч. Відповідь поясніть.

Задача 16.

Приватний підприємець Я., раніше засуджений за ст. 361 КК України, проник до комп'ютерної системи обласної митної служби та змінив облікову інформацію, що була заведена на нього.

Кваліфікуйте дії Я. Відповідь поясніть.

Задача 17.

Головний бухгалтер адвокатської фірми «Каюндов і партнери» Б., використовуючи своє службове становище, без дозволу дирекції кілька разів протягом року змінювала дані у папках з файлами щодо фінансових операцій з клієнтами, що зберігалися в офісі у вигляді комп'ютерної інформації на ЕОМ.

Кваліфікуйте дії Б. Відповідь поясніть.

Задача 18.

Оператор ЕОМ підприємства «Промінь-мікро» Щ. привів на роботу свого десятирічного сина та дозволив йому під час обідньої перерви погратися за комп'ютером, чим порушив встановлені на підприємстві правила експлуатації ЕОМ. Його син ненавмисно стер важливу інформацію. Внаслідок вжитих заходів поновити вказану інформацію не вдалося, чим підприємству було заподіяно значної шкоди.

Кваліфікуйте дії Щ. Відповідь поясніть.

Задача 19.

В. зі свого домашнього комп'ютера через мережу Інтернет отримав незаконний доступ до бази даних клієнтів одного з банків України. Ця база містила інформацію про паспортні дані клієнтів, пін-коди та номери їх дебетних і кредитних карток. В. скопіював цю базу та розмістив її для загального доступу на одному з популярних сайтів.

Кваліфікуйте дії В. Відповідь поясніть.

Задача 20.

Попередньо домовившись між собою та використовуючи спеціальну програму, Р. і Т., задля поширення інформації про діяльність своєї комерційної фірми, яка займалася торгівлею ноутбуками та мобільними телефонами, здійснили багатотисячну розсилку електронних повідомлень на різні адреси без згоди адресатів на підписку про рекламу. Внаслідок цього робота кількох Інтернет-провайдерів була припинена на кілька годин, а доступ адресатів до своїх електронних поштових скриньок протягом цього часу заблоковано.

Кваліфікуйте дії Р. і Т. Відповідь поясніть.

ТЕМА 18.
КРИМІНАЛЬНІ ПРАВОПОРУШЕННЯ У СФЕРІ СЛУЖБОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ТА ПРОФЕСІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ, ПОВ'ЯЗАНОЇ З НАДАННЯМ ПУБЛІЧНИХ ПОСЛУГ

Задача 1.

Під час проведення обшуку на одному з державних комбінатів у межах кримінального провадження слідчий капітан поліції Б. з корисливих мотивів, прагнучи отримати неправомірну вигоду, організував навмисну детальну довготривалу перевірку морозильних камер, в яких зберігалася м'ясо-молочна продукція. Цим самим Б. намагався створити ситуацію, за якої керівник комбінату надав би Б. неправомірну вигоду за пришвидшення обшуку, оскільки довготривала перевірка зазвичай призводить до псування продукції через різні причини (відключення електроенергії, недодержання санітарних норм і правил тощо). Однак керівник комбінату не вчинив ніяких протиправних дій. Наслідком такого діяння слідчого стало спричинення зазначеному вище комбінату матеріальної шкоди на суму 250 тис. гривень.

Кваліфікуйте дії Б. Відповідь поясніть.

Задача 2.

Заступник начальника відділу карного розшуку одного з УП ГУНП м. Києва С. на початку цього року звернувся по телефону до директора приватного підприємства, мотивуючи останнього надати йому грошову винагороду в розмірі 15 тис. грн за вчинення в інтересах такого підприємця відповідних дій з використанням наданої цьому поліцейському влади. Директор приватного підприємства, усвідомлюючи протиправність дій С., узяв певний час на обмірковування зазначеного звернення.

Кваліфікуйте дії С. Відповідь поясніть.

Задача 3.

Головний державний виконавець І., діючи умисно, з метою отримання неправомірної вигоди, вступив у змову з іншою особою, якій надав копію особистого ключа (логін і пароль) доступу до Державного реєстру речових прав на нерухоме майно. Внаслідок таких дій був незаконно знятий накладений арешт щодо відповідного об'єкту нерухомості (нежитлового приміщення), яке було терміново продано, через що державі завдано збитків на суму 4,8 млн. грн.

Кваліфікуйте дії І. Відповідь поясніть.

Задача 4.

Директор ТОВ «Крант-прайс» Ш., будучи службовою особою юридичної особи приватного права, яка наділена організаційно-розпорядчими та адміністративно-господарськими функціями, прагнучи одержати неправомірну вигоду для підприємства через безпідставне отримання коштів з державного бюджету, використовуючи свої службові повноваження всупереч інтересам товариства, склав завідомо неправдиві документи (акти з будівництва модульних котелень для середніх загальноосвітніх шкіл), що містили інформацію, яка частково не відповідала дійсності, в частині вартості виконаних будівельних робіт на загальну суму 3,5 млн. грн. Після чого, з метою доведення свого кримінально протиправного наміру до кінця, Ш. надав вищезазначені фіктивні акти на підпис керівнику відділу освіти районної державної адміністрації, яка, не будучи обізнаною про кримінально протиправні наміри Ш., підписала їх і завірила печаткою. На підставі чого зазначену вище суму було перераховано на поточний рахунок ТОВ «Крант-прайс», з якої Ш., з метою отримання неправомірної вигоди для підприємства, використовуючи свої службові повноваження всупереч інтересам товариства, одержав, шляхом використання підроблених актів, 1,1 млн. грн. Внаслідок таких дій державі, в особі відділу освіти районної державної адміністрації, завдано збиток на суму, що у 250 разів перевищує неоподаткований мінімум доходів громадян.

Кваліфікуйте дії Ш. Відповідь поясніть.

Задача 5.

На місці роботи слідчо-оперативної групи (виявлено чоловіка з ножовими пораненнями) старший слідчий майор поліції О., прагнучи продемонструвати свою владу місцевій громаді, витягнув з кобури табельну вогнепальну зброю та

почав лякати її застосуванням оточуючих, вимагати негайно «видати злочинця», запевняючи, що «пересаджає» половину села, а також вдарив в обличчя громадянина, який спробував йому заперечити.

Кваліфікуйте дії О. Відповідь поясніть. Чи вчинив О. корупційне кримінальне правопорушення?

Задача 6.

На підставі договору, укладеного між міською радою та інженером технічного нагляду У., останній був зобов'язаний надати публічні послуги по здійсненню технічного нагляду за капітальним ремонтом каналізаційних колекторів. Однак, за місцем виконання робіт інженер У., з метою одержання неправомірної вигоди для третьої особи, здійснював зловживання своїми повноваженнями, в результаті чого грошові кошти спеціального фонду міського бюджету, які були призначені для ремонту каналізаційних колекторів міста, використовувалися в якості оплати робіт, виконання яких насправді не здійснювалося, чим спричинено тяжкі наслідки для територіальної громади міста на суму 420 тис. грн. При цьому У. неодноразово вносив неправдиві відомості в акти приймання виконаних підрядних робіт (надавав своїм підписом видиму достовірність завідомо для нього недостовірним відомостями), оскільки розмір оплати його праці безпосередньо залежав від кількості та вартості погоджених ним актів виконаних робіт.

Кваліфікуйте дії У. Відповідь поясніть.

Задача 7.

Народний депутат України Н. на пленарному засіданні Верховної Ради України умисно проголосував замість іншого народного депутата України. Крім того, було встановлено, що за минулий рік цей депутат не в повному обсязі задекларував об'єкти нерухомості, що належали йому на праві власності. Згідно з витягом з відповідного державного реєстру Т. має у власності шість земельних ділянок, які розташовані на території відповідної сільської ради області. Сукупна грошова оцінка вказаних земельних ділянок становить 1,6 млн. грн. Зазначені об'єкти нерухомості (земельні ділянки) відсутні у декларації Т.

Кваліфікуйте дії Т. Відповідь поясніть.

Задача 8.

Відповідальний за прийняття та збереження доказів в УП ГУНП у Черкаській області капітан поліції Р. безвідповідально ставився до виконання своїх обов'язків, давав ключі від службової кімнати з речовими доказами без записів у відповідній книзі обліку. Внаслідок цього низка речових доказів на суму 175 тис. грн зникла.

Кваліфікуйте дії Р. Відповідь поясніть. Чи вчинив Р. корупційне кримінальне правопорушення?

Задача 9.

До громадянина Я., який працював водієм заступника міністра одного з міністерств України, звернулася громадянка А. Під час зустрічі, яка відбулася в м. Києві у службовому автомобілі, яким керував Я., громадянка А. попросила останнього посприяти її сину «виграти» конкурс на відповідну посаду державного службовця в міністерстві. На знак «подяки» за дії, що будуть ним вчинені, А. запропонувала Я. грошову винагороду в розмірі 4 тис. доларів США. Громадянин Я. надав свою згоду, зробив кілька телефонних дзвінків і повідомив А., що через два тижні її питання буде остаточно вирішено. Після цього А. та Я. домовилися про місце, час і спосіб передачі коштів останньому.

Кваліфікуйте дії Я. та А. Відповідь поясніть.

Задача 10.

К. було оголошено підозру у вчиненні крадіжки з проникненням у приміщення та в особливо великих розмірах і щодо нього застосовано запобіжний захід у виді тримання під вартою. Брат цього підозрюваного Ф., на прийомі у прокурора Н., який був уповноважений приймати процесуальні рішення у випадках, передбачених КПК України, у т.ч. щодо закриття кримінального провадження, запропонував йому 8 тис. євро за «розвалювання» зазначеного провадження. Прокурор погодився вчинити протиправні дії. Тоді Ф. тут же передав Н. третину обумовленої суми та запевнив, що решту грошей занесе сьогодні ввечері.

Кваліфікуйте дії Ф. та Н. Відповідь поясніть.

Задача 11.

Щоб справити значне враження на свою кохану жінку, начальник одного з департаментів відповідного міністерства України Л. придбав і потім оформив на неї катер «Leader 33 (L4800)» вартістю в еквіваленті 235 тис. євро. Під час розпочатого кримінального провадження за цим фактом Л. не зміг дати раціональні пояснення походженню його статків, на які було придбано катер (зокрема, він стверджував, що випадково знайшов гроші в лісі). При цьому у слідства не було доказів того, що зазначена сума грошей була одержана Л. в якості неправомірної вигоди.

Кваліфікуйте дії Л. Відповідь поясніть.

Задача 12.

До кабінету головного спеціаліста однієї з державних організацій К. зайшов бізнесмен Д., який попрохав К. швидко «вирішити» в його особистих інтересах питання, яке перебувало в компетенції вказаної службової особи, але потребувало кропіткої та багатоденної роботи, та за це запропонував 1 тис. доларів США. При цьому К. надав свою згоду.

Кваліфікуйте дії К. та Д. Відповідь поясніть.

Варіант 1. К. був державним службовцем категорії «Б» і Д. про це знав.

Варіант 2. Д. запропонував К. винагороду у розмірі 650 тис. гривень.

Варіант 3. К. висловив свою відмову, не надав своєї згоди, намагався ідентифікувати особу відвідувача, покликав свідків, доповів своєму керівнику.

Варіант 4. К. почав погрожувати Д., що той може бути взагалі позбавлений бізнесу, що К. має можливість це зробити та вплинути на правоохоронні органи, що запропонована йому сума є «незначною» та загалом для вирішення питання необхідно мінімум 3 тис. доларів США.

Задача 13.

Секретар приймальні голови однієї з обласних державних адміністрацій Т., маючи кримінально протиправний умисел, спрямований на одержання нею неправомірної вигоди у вигляді грошових коштів, пообіцяла вплинути на прийняття рішення головою обласної державної адміністрації щодо не порушення питання перед вищим керівництвом держави про притягнення до дисциплінарної відповідальності одного з голів районної державної адміністрації – свого добре знайомого К. Наступного дня, під час зустрічі з К., вона отримала від нього неправомірну вигоду у розмірі 330 тис. грн, хоча ніякої розмови з головою однієї з обласних державних адміністрацій поки що не мала.

Кваліфікуйте дії Т. Відповідь поясніть.

Задача 14.

Заступник директора держаного підприємства «Квант» громадянин Є. видав необхідні документи (зокрема, зробив запис у трудовій книжці, підготував відповідну довідку, завірив все підписами та печаткою підприємства) своїй доньці У. про те, що вона протягом двох років працювала юристом в юридичному відділі на цьому підприємстві, хоча насправді донька там не працювала. Пізніше донька влаштувалася на роботу у відому юридичну фірму, надавши туди пакет документів, у т.ч. ті, які вона отримала від держаного підприємства «Квант».

Кваліфікуйте дії Є. та У. Відповідь поясніть.

Задача 15.

Ц. порушив Правила дорожнього руху та його автомобіль був зупинений екіпажем патрульної поліції, в якому перебували поліцейські Щ. та Я. Коли інспектор патрульної служби Щ. підійшов до Ц., то за зовнішніми ознаками поведінки останнього та запахом у салоні автомобіля виявив, що останній може перебувати у стані сильного алкогольного сп’яніння. На вимогу поліцейського пред’явити для перевірки документи Ц. одразу запропонував Щ. 300 доларів США для того, щоб той його відпустив і не складав протокол. Останній категорично відмовився, попередив Ц. про кримінальну відповідальність за вчинені ним дії та викликав на місце пригоди своє керівництво. Коли заступник керівника патрульної служби міста Р. прибув на місце, де стояв автомобіль Ц., та представився цьому водієві, то останній запропонував цьому поліцейському грошові кошти у розмірі 800 доларів США, щоб «зам’яти» справу. Поліцейський Р. також категорично відмовився та викликав слідчо-оперативну групу.

Кваліфікуйте дії Ц. Відповідь поясніть.

Задача 16.

Слідчий М., який закінчував досудове розслідування, вніс у матеріали кримінального провадження завідомо неправдиві відомості щодо результатів судової комп'ютерно-технічної експертизи, а також підробив печатки та підписи експертів. Внаслідок таких дій інтересам держави була завдана шкода у розмірі 520 тис. грн. Свої дії слідчий пояснив відсутністю в районі справжніх фахівців у сфері високих технологій та надав копію диплома інженера-програміста, який він свого часу отримав по закінченню одного із закладів вищої технічної освіти України.

Кваліфікуйте дії М. Відповідь поясніть.

Задача 17.

Помічник прокурора району Х. під час відсутності свого керівника (прокурора району) санкціонував постанову слідчого одного з відділів поліції ГУ НПУ в Житомирській області про припинення кримінального провадження за примиренням сторін, хоча такі функції на нього не покладалися. Внаслідок зазначених дій була завдана істотна шкода охоронюваним законом правам, інтересам окремих громадян.

Кваліфікуйте дії Х. Відповідь поясніть.

Задача 18.

До початку міжнародного спортивного змагання з кікбоксингу серед юнаків Ч. надав 4 тис. доларів США посадовій особі у сфері спорту – судді у рингу (рефері) Ж. за те, що той буде безпідставно робити попередження та зніме принаймні один бал відповідному супротивнику. Також Ч., шляхом надання 2 тис. доларів США боковому судді Б., домовився з останнім про те, що в іншому поєдинку той зніме бокові очки конкретному спортсмену-юніору.

Кваліфікуйте дії Ч., Ж. та Б. Відповідь поясніть.

Задача 19.

Я. та К, працюючи відповідно керівником та заступником керівника одного з відділів у міській державній адміністрації, за позачергове надання групових безкоштовних путівок на оздоровлення на курорти України від імені держави одержали від одного керівника громадської організації 60 тис. грн, а від іншого, через тиждень після цього, – 80 тис. грн. Дані факти були виявлені та задокументовані працівниками правоохоронних органів.

Кваліфікуйте дії Я. та К. Відповідь поясніть.

Задача 20.

Інспектор митниці З., підбурив громадянина Р., який вчинив порушення митних правил, надати йому грошові кошти у сумі 400 євро як «відкупні» за не складання протоколу, при цьому З. прагнув потім викрити Р., тим самим продемонструвавши керівництву митниці свою непідкупність. У момент надання обумовленої суми грошей Р. було затримано.

Кваліфікуйте дії З. і Р. Відповідь поясніть.

ТЕМА 19.
КРИМІНАЛЬНІ ПРАВОПОРУШЕННЯ ПРОТИ ПРАВОСУДДЯ

Задача 1.

Д. за вчинення адміністративного правопорушення постановою Жашківського районного суду Черкаської області був позбавлений права керувати транспортними засобами строком на п`ять років. В подальшому він декілька разів керував автомобілем в стані алкогольного сп'яніння, у зв`язку з чим був затриманий співробітниками поліції.

Кваліфікуйте дії Д. Відповідь поясніть.

Варіант. Д. був позбавлений права керувати транспортними засобами за вироком суду за вчинення кримінального правопорушення.

Задача 2.

До батька С. звернувся син Д., який повідомив, що під час сварки вчинив вбивство своєї співмешканки. С. купив сину квиток на літак, відвіз його до аеропорту, звідки Д. відлетів до іншої країни. Потім С. повернувся до квартири сина і вивіз тіло жінки за місто, де закопав у лісі. У квартирі він зробив прибирання, знищивши всі сліди вчиненого злочину.

Кваліфікуйте дії С. Відповідь поясніть.

Задача 3.

Начальник слідчого відділу С., здійснюючи досудове розслідування, дав доручення співробітникам оперативному підрозділу про встановлення місця знаходження та доставлення підозрюваного В., а також склав протокол про його затримання у порядку, передбаченому ст. 208 КПК України, за відсутності для того законних підстав. Співробітники поліції доставили В. до відділу поліції, де він утримувався протягом доби.

Кваліфікуйте дії С. Відповідь поясніть.

Задача 4.

Старший слідчий групи М. при розслідуванні кримінального провадження за фактом незаконного зберігання з метою збуту підакцизних товарів повідомив власнику автозаправної станції Ф. про підозру за відсутності достатніх для цього доказів. У повідомленні про підозру М. зазначив, що Ф. причетний до зберігання 1000 літрів незаконно виготовленого дизельного палива та спеціального обладнання для виготовлення палива. При цьому М. достеменно знав про непричетність особи до злочину, про відсутність у матеріалах кримінального провадження будь-яких об'єктивних доказів причетності А. до скоєння кримінального правопорушення, передбаченого ч. 1 ст. 204 КК України.

Кваліфікуйте дії М. Відповідь поясніть.

Задача 5.

Засуджений до покарання у виді обмеження волі Е., якому було дозволено короткочасний виїзд за місцем проживання дружини, не повернувся до місця відбування покарання після закінчення строку виїзду, переслідуючи мету ухилитись від відбування покарання.

Кваліфікуйте дії Е. Відповідь поясніть.

Задача 6.

При розгляді клопотання про застосування примусових заходів виховного характеру стосовно неповнолітнього захисник, участь якого у цьому кримінальному провадженні є обов'язковою відповідно до п. 2 ч. 2 ст. 52 КПК, у судове засідання не з'явився.

Суддя місцевого суду Т., розглядаючи матеріали по даному клопотанню, до центру з надання безоплатної вторинної допомоги з метою забезпечення участі захисника у кримінальному провадженні не звернувся і постановив рішення за відсутності захисника.

Кваліфікуйте дії Т. Відповідь поясніть.

Задача 7.

Оперуповноважений карного розшуку А., здійснюючи заходи безпеки щодо свідка В. у судовому розгляді кримінального провадження по обвинуваченню членів організованої групи у торгівлі людьми, в розмові зі своїми знайомими розповів про місце перебування В., а також важливість його показань в суді.

Один із знайомих А. виявився родичем обвинуваченого по справі, якому і розповів інформацію про В. Через декілька днів В. було вбито.

Кваліфікуйте дії А. Відповідь поясність.

Задача 8.

Підозрюваний у вчиненні кримінального правопорушення Г. з метою примусити свідка у кримінальному провадженні Д. змінити показання в суді неодноразово висловлював Д. погрози вбивством, якщо остання не виконає його вимогу.

Г. став переслідувати Д. по дорозі з роботи додому, залишав на подвір'ї її будинку записки, в яких погрожував вбивством, вказуючи, що має намір позбавити її життя. Д. мала підстави побоюватись здійснення погрози вбивством, а сама поведінка Г. об'єктивно свідчила про реальність втілення ним в життя висловлюваних погроз.

Кваліфікуйте дії Г. Відповідь поясніть.

Задача 9.

Під час досудового розслідування П. було викликано до Національного бюро розслідування для допиту в якості свідка як особу, якій відомі обставини, що підлягають доказуванню у кримінальному провадженні. Прибувши за викликом, П., яка була попереджена про кримінальну відповідальність за

відмову від давання показань, посилаючись на ст. 63 Конституції України, відмовилась давати показання.

Відмова П. давати показання здійснена без поважних причин, так як її показання в якості свідка не стосувалися її особисто, близьких родичів чи членів її сім'ї.

Кваліфікуйте дії П. Відповідь поясніть.

Задача 10.

Рішенням суду по цивільній справі Д. був зобов'язаний повернути малолітнього сина до місця проживання його матері. Маючи реальну можливість виконати рішення суду та обов'язок його виконати, Д. на протязі року ухилявся від виконання рішення, яке набрало законної сили, приховував від державної виконавчої служби місце перебування дитини.

Кваліфікуйте дії Д. Відповідь поясніть.

Задача 11.

С. за вчинення проступку був засуджений до покарання у виді 150 годин громадських робіт. Службою виконання покарання він під розписку був ознайомлений з порядком та умовами відбування покарання у виді громадських робіт і попереджений про кримінальну відповідальність за ухилення від відбування цього покарання. Однак, не бажаючи відбувати покарання, С. став ухилятися від відбування громадських робіт без поважної причини та загалом не відбув 138 годин громадських робіт.

Кваліфікуйте дії С. Відповідь поясніть.

Задача 12.

Після оголошення вироку в приміщенні Скадовського районного суду Херсонської області брат засудженого К., з метою помститися представнику потерпілих В. за його діяльність, пов'язану з наданням правової допомоги, наніс тому удар кулаком в обличчя, заподіявши легкі тілесні ушкодження, що спричинили короткочасний розлад здоров'я. Як було встановлено під час досудового розслідування, К. декілька разів приходив до В. додому і погрожував йому фізичною розправою, вимагаючи відмовитися представляти інтереси потерпілої в суді.

Кваліфікуйте дії К. Відповідь поясніть.

Задача 13.

Л. і К. домовилися з А. за винагороду в 100 тис. грн. вбити адвоката Д. Для вчинення вбивства А. надала К. пістолет з патронами. Л. з К. прибути до будинку Д. і коли та вийшла на вулицю, К. прицільно вистрелив у Д. Від одержаних поранень потерпіла померла на місці.

Після затримання А. пояснила співробітникам поліції, що мотивами вбивства була помста за невиконання Д. її обіцянки, пов'язаної з діяльністю як адвоката. Загибла, будучи захисником брата А., при укладенні з родичами угоди на юридичну допомогу пообіцяла посприяти у пом'якшенні йому

покарання, взяла з його родичів обумовлену винагороду, однак свою обіцянку не виконала, жодних дій по захисту інтересів підзахисного не здійснила.

Кваліфікуйте дії А., Л. і К. Відповідь поясніть.

Задача 14.

Д. звернувся до відділу Національної поліції з повідомленням про вчинення злочину, а саме про факт незаконного заволодіння автомобілем, який належав йому на праві власності.

Під час проведення перевірки було спростовано повідомлення підсудного про незаконне заволодіння його автомобілем і встановлено, що вказаним транспортним засобом ніхто незаконно не заволодівав, а Д. зробив завідомо неправдиве повідомлення органу дізнання про вчинення кримінального правопорушення з метою уникнути адміністративної відповідальності за порушення правил безпеки руху під час керування своїм автомобілем в стані алкогольного сп'яніння.

Кваліфікуйте дії Д. відповідь поясніть.

Задача 15.

Підсудний А., знаючи, що в провадженні судді К. перебуває на розгляді цивільна справа за позовом його дружини, діючи в її інтересах, вважав, що суддя К. розглядає вказаний позов упереджено, вирішив втрутитися в діяльність судді з метою добитися прийняття нею рішення на користь дружини.

А., дочекавшись, коли суддя К. буде повертатися з роботи додому, зустрів її і заявив К., що вона повинна винести рішення на користь його дружини, а в іншому випадку розмова з К. буде інакшою. Після цього А. сів за кермо автомобіля та уїхав з місця події.

Вказані дії А. суддя К. сприйняла як погрози на свою адресу та втручання в її діяльність як судді, у зв'язку з чим того ж вечора звернулась до прокуратури міста Ірпеня з відповідною заявою.

Кваліфікуйте дії А. Відповідь поясніть.

Задача 16.

До службової особи правоохоронного органу Д. звернувся суддя Л. з проханням вжити заходи для забезпечення його безпеки. В заяві було вказано, що причиною звернення є те, що він бере участь у розгляді кримінального провадження та йому неодноразово погрожували вбивством. На Д. особисто було покладено функцію забезпечення безпеки судді Л. Через деякий час судді Л. у зв'язку із розглядом ним кримінального провадження було заподіяно тяжкі тілесні ушкодження, що спричинили смерть потерпілого.

Під час розслідування з'ясувалось, що Д. ніяких заходів для безпеки судді Л. не вживав.

Кваліфікуйте дії службової особи Д. Відповідь поясніть.

Задача 17.

Під час досудового розслідування старший слідчий слідчого відділення Новокаховського МВ УМВС України в Херсонській області Н. на заяву підозрюваного запросити захисника адвоката А. відмовив в цьому. Свою відмову слідчий Н. пояснив підозрюваному тим, що той запросив не того адвоката, який би добре представляв його інтереси. В подальшому слідчі дії, зокрема, повідомлення про підозру, допит в якості підозрюваного, ознайомлення з постановами про призначення експертиз та висновками експертів та інші слідчим Н. проводились без участі захисника.

Кваліфікуйте дії слідчого Н. Відповідь посніть.

Задача 18.

Р. був засуджений вироком районного суду за ч. 3 ст. 185 КК до покарання у виді позбавлення волі на строк 3 роки 6 місяців, яке відбував в державній установі виконання покарання.

Перебуваючи на території господарчого подвір'я установи, Р. без відповідного дозволу, таємно подолав попереджувальний рубіж та контрольно-слідову смугу, зламав дерев'яні дошки основної маскувальної огорожі і через отвір в огорожі самовільно покинув територію установи виконання покарання.

Кваліфікуйте дії Р. Відповідь поясніть.

Задача 19.

Слідчий О. при допиті підозрюваного у вчиненні крадіжки Г., прагнучи отримати від нього показання з визнанням своєї вини, застосував до Г. насильство, завдавши тому удари кулаками в різні частини тіла. В результаті таких дій Г. були заподіяні легкі тілесні ушкодження.

Кваліфікуйте дії О. Відповідь поясніть.

Задача 20.

Слідчим слідчого відділу Т. проводилося досудове розслідування у кримінальному провадженні за фактом вчинення злочину, очевидцем якого був Н. У зв’язку з необхідністю провести його допит в якості свідка Т. разом з оперуповноваженим відділу карного розшуку О. виїхали за місцем проживання Н. і поставили вимогу невідкладно прослідувати з ними до слідчого відділу для проведення слідчих дій, заявивши, що Н. начебто перебуває у розшуку, а судом надано дозвіл на застосування до нього приводу до органу досудового розслідування.

Н. відмовився виконати вимогу слідчого та уповноваженого через її невідповідність положенням чинного законодавства та порушення його прав як учасника кримінального провадження, та вимагав пред`явити для ознайомлення рішення про його привід. Тоді Т. з О., усвідомлюючи відсутність законних приводів і підстав для застосування приводу Н., одягнули на того металеві кайданки, нанесли декілька ударів кулаками в ділянку живота, по ногах та доставили Н. до приміщення слідчого відділу.

Кваліфікуйте дії Т. і О. Відповідь поясніть.

ТЕМА 20.
КРИМІНАЛЬНІ ПРАВОПОРУШЕННЯ ПРОТИ ВСТАНОВЛЕНОГО ПОРЯДКУ НЕСЕННЯ ВІЙСЬКОВОЇ СЛУЖБИ (ВІЙСЬКОВІ КРИМІНАЛЬНІ ПРАВОПОРУШЕННЯ)

Задача 1.

Старший солдат С., отримавши наказ від командира роти капітана М. заступити в караул, відмовився його виконувати, пославшись на те, що він ніс службу в караулі минулого тижня, тепер черга солдата П., а С. має заступити в наряд черговим по казармі.

Чи підлягає С. кримінальній відповідальності? Чи може він бути звільнений від неї?

Задача 2.

Сержант Е., який уважав, що командир батальйону майор Л. несправедливо заарештував його за самовільне залишення пункту постійної дислокації військової частини, вчинив опір командиру взводу лейтенанту У., який забезпечував його направлення на гауптвахту. При цьому Е. застосував до У. фізичне насильство, заподіявши побої.

Кваліфікуйте дії Е.

Задача 3.

Протитанкова батарея окремого батальйону морської піхоти прямувала на полігон «Олешківські піски» для проведення стрільб. При проїзді через смт Великі Копані заступник командира взводу управління старший сержант Г., погрожуючи зброєю, примусив командира взводу управління старшого лейтенанта К. віддати наказ зупинитися та зачекати, поки командир відділення цього взводу молодший сержант Ч. зможе вирішити свої особисті справи (відвідати матір). За 50 хвилин Ч. повернулася; вона та Г. вибачились перед К. та запропонували йому «забути» про те, що сталося.

Кваліфікуйте дії Г. та Ч.

Задача 4.

Майор О., будучи відповідальним від керівництва по факультету військової підготовки Національного авіаційного університету, перебуваючи у караульному приміщенні, порушив правил безпеки при поводженні зі зброєю – безпідставно дістав пістолет ПМ з кобури та випадково випустив його з руки. Пістолет впав на підлогу, внаслідок цього стався постріл, і куля потрапила у ногу помічника начальника караулу курсанта Б., роздробивши колінний суглоб.

Кваліфікуйте дії О.

Задача 5.

Старшина першої статті В. після завершення служби у караулі не здав вогнепальну зброю та самовільно залишив розташування військово-морської бази. У м. Очаків Миколаївської області він, погрожуючи зброєю, він заволодів у

магазині продуктами харчування та алкогольними напоями на загальну суму 5400 грн. Пізніше В. був затриманий військовослужбовцями Військової служби правопорядку при спробі угнати мотоцикл Jawa 350.

Кваліфікуйте дії В.

Задача 6.

Старший солдат А. на зауваження головного сержанта І. щодо негайного усунення порушення правил форменого одягу відповів, що І. не уповноважений ним командувати, оскільки не є його командиром, після чого нецензурно вилаявся на адресу І. У відповідь І. напав на А. та заподіяв йому численні удари кулаками в обличчя та тулуб.

Дайте кримінально-правову оцінку ситуації. Чи зміниться вона, якщо головний сержант І. буде командиром старшого солдата А.?

Задача 7.

Солдат Ю. після короткострокової відпустки не повернувся до військової частини та зник. Як стало відомо, з метою ухилитися від подальшого проходження строкової військової служби, під час відпустки він виїхав до Угорщини та залишився там.

Кваліфікуйте дії Ю.

Задача 8.

Майстер-старшина Т. та головний старшина Ш. проходили службу у дивізіоні надводних кораблів Військово-морських сил України, що базується в м. Очаків Миколаївської області. Вирішивши відсвяткувати Різдво разом із знайомими в м. Одеса, вони вранці 5 січня залишили розташування дивізіону, зупинили на вулиці легковий автомобіль Volkswagen Passat і запропонували водієві відвезти їх до Одеси. Коли водій відмовився, Т. та Ш. силоміць витягнули його з салону та викинули у кювет, а самі сіли в автомобіль, доїхали на ньому до Одеси, після чого залишили біля автовокзалу. Зустрівши разом із знайомими дівчатами Різдво, Т. та Ш. вдень 8 січня повернулися до своєї військової частини.

Кваліфікуйте дії Т. та Ш.

Задача 9.

Командир зенітно-ракетного полку полковник Г., зловживаючи службовим становищем, протягом чотирьох тижнів надавав накази про залучення солдат строкової служби, яким було оголошено дисциплінарні стягнення у вигляді нарядів на службу поза чергою, для виконання сільськогосподарських робіт на власній присадибній ділянці.

Кваліфікуйте дії Г.

Задача 10.

Головний корабельний старшина Р. побачив, що під час завантаження продуктів харчування на середній десантний корабель «Юрій Олефіренко» його підлеглий старший матрос Д. приховав ящик тушкованої свинини та ящик

згущеного молока. Р. не припинив дії Д., а після завершення завантаження прийшов до нього та зажадав третину усіх консервів собі «за мовчання».

Кваліфікуйте дії Р. та Д. Чи зміниться кваліфікація, якщо замість консервів у ящиках будуть 30 мм снаряди?

Задача 11.

Сержант Я. отримав від батьків листа про те, що дівчина, яку він кохав, одружилася. Перебуваючи в стані сильного душевного хвилювання, він схопив із пожежного щита сокиру та почав трощити нею меблі в казармі (шафи для одягу, стільці, столи, стенди), а також заподіяв штаб-сержанту К., який намагався його зупинити, тілесні ушкодження середньої тяжкості.

Кваліфікуйте дії Я.

Задача 12.

Солдат Л., перебуваючи за кермом броньованої розвідувально-дозорної машини БРДМ-2, під час руху у складі колони порушив правила дорожнього руху, не впорався з керуванням, з'їхав на узбіччя та допустив зіткнення із деревом. Внаслідок цього двоє військовослужбовців, які перебували на даху десантного відділення, отримали тілесні ушкодження середньої тяжкості, а ще двоє – легкі тілесні ушкодження.

Кваліфікуйте дії Л.

Задача 13.

Інженер ланки бригади тактичної авіації капітан Щ. не виконав у повному обсязі передполітну перевірку бомбардувальника Су-24М та допустив його до польоту. Внаслідок технічної несправності система керування механізацією крила вийшла з ладу під час зльоту. Екіпаж був змушений катапультуватись на малій висоті, внаслідок чого при приземленні штурман зазнав середньої тяжкості, а льотчик – тяжких тілесних ушкоджень.

Кваліфікуйте дії Щ.

Задача 14.

Начальник штабу окремого мотопіхотного батальйону майор Х. повертався зі служби додому в стані алкогольного сп'яніння. Біля будинку троє невідомих напали на нього, збили з ніг, відібрали гаманець, наручний годинник, мобільний телефон та портфель із документами, які містили відомості військового характеру, що становлять державну таємницю.

Дайте кримінально-правову оцінку діям Х.

Задача 15.

Під час міжнародних навчань «Сі Бріз» протидиверсійний катер через помилку рульового зіткнувся із патрульним катером. Внаслідок зіткнення корпус патрульного катера отримав підводну пробоїну, що спричинило поступове заповнення катера водою. Старшина другої статті Н. та старший матрос У. залишили свої бойові пости та покинули катер на рятувальному плоті. Завдяки умілим діям екіпажу у боротьбі за живучість патрульний катер вдалося утримати

на поверхні, після чого рятувальне судно, що прибуло на місце аварії, відбуксирувало катер до м. Одеса.

Кваліфікуйте дії Н. та У.

Задача 16.

Командир гранатометного взводу молодший лейтенант Ц. під час відбиття атаки незаконного збройного формування противника, вважаючи, що може потрапити в оточення, наказав зняти гранатомети АГС-17 зі станків і викинути їх у болото, кинути боєприпаси та, не сповістивши про це командування, разом із особовим складом відійшов на запасний рубіж оборони.

Кваліфікуйте дії Ц.

Задача 17.

Старший солдат М., перебуваючи на полі бою, знайшов укриття від обстрілу у великій воронці. Виявивши там загиблого військовослужбовця держави-агресора, він обшукав його та забрав із тіла золотий натільний хрест та гроші в сумі 35 тис. рублів, 12 тис. грн. та 800 доларів США.

Кваліфікуйте дії М.

Задача 18.

Сержант Д., вважаючи, що мобілізований заступник командира роти старший лейтенант П. ставиться до нього упереджено через наявний у Д. бойовий досвід (накладає позачергові наряди, проводить індивідуальні заняття з стройової підготовки тощо), під час стройового огляду поскаржився на це командирові роти, сказавши: «Якщо П. не припинить – зловить кулю в спину».

Кваліфікуйте дії Д.

Задача 19.

Молодший сержант Ф., отримавши на складі повний комплект зимового обмундирування, продав його цивільній особі, а отримані за це гроші витратив на власні потреби.

Кваліфікуйте дії Ф.

Задача 20.

Солдат П., не бажаючи далі виконувати обов’язки військової служби, вирішив звільнитись із Збройних сил України за станом здоров’я. Будучи в караулі взимку, П. роззувався та тричі по дві години перебував на зовнішньому посту при температурі повітря – 8 … – 10 градусів за Цельсієм. Після зміни П. звернувся до медичної частини батальйону із скаргою на застуду. Його негайно направили до військового госпіталю, де через обмороження ампутували пальці обох ніг.

Дайте кримінально-правову оцінку діям П.

ТЕМА 21.
КРИМІНАЛЬНІ ПРАВОПОРУШЕННЯ ПРОТИ МИРУ, БЕЗПЕКИ ЛЮДСТВА ТА МІЖНАРОДНОГО ПРАВОПОРЯДКУ

Задача 1.

Керівник політичної партії В. під час мітингу біля будівлі Посольства Республіки Молдова в Україні заявила, що Придністровська Молдавська Республіка була незаконно вилучена зі складу Української РСР у 1940 році та включена до Молдавської РСР. Наполягаючи на поверненні цієї території до складу України, В. закликала присутніх негайно розпочати воєнні дії проти Республіки Молдова, щоб приєднати Придністров'я до України. Після виступу В. особисто роздавала присутнім буклети, що містили заклики до приєднання Придністров'я до України шляхом збройного конфлікту.

Кваліфікуйте дії В.

Задача 2.

Працівники поліції охорони затримали в м. Хотин Чернівецької області Т., який розклеював на стовбурах дерев та на вуличних ліхтарях листівки зі зверненням до «справжніх патріотів» здійснювати масові вбивства місцевих мешканців румунської національності з метою «українізації Буковини» та «очищення життєвого простору для щирих українців». При затриманні у Т. вилучили 135 листівок, які він особисто підготував та роздрукував вдома.

Кваліфікуйте дії Т.

Задача 3.

Після початку збройної агресії проти України за інформацією радіорозвідки було виявлено рух механізованих колон військ держави-агресора в обхід м. Тростянець Сумської області з метою оточити місто. Командир підрозділу територіальної оборони капітан К. та його заступник старший лейтенант І., прийняли рішення залишити Тростянець, особисто винесли з садиби Л.Є. Кеніга (пам'ятки історії та архітектури національного значення) картини, книги та музичні інструменти XVIII – XIX століття, після чого І. наказав командирам саперного взводу лейтенанту О. та вогнеметного відділення сержанту А. знищити садибу. Коли О. та А. відмовились виконати наказ, І. звернувся до К., і останній повторив наказ, мотивувавши його тим, що «ворог використає будівлю для розташування штабу». О. та А. знову відмовились виконати наказ. Цінності з садиби К. та І. привласнили.

Кваліфікуйте дії К. та І. Чи підлягають О. та А. кримінальній відповідальності?

Задача 4.

Мешканець м. Черкаси Л. опублікував 1 травня минулого року, прибувши на власному автомобілі ВАЗ-2107 до «Пагорбу слави», розгорнув червоний

прапор із зображенням серпа, молота та п’ятикутної зірки та увімкнув через гучномовець гімни СРСР та УРСР.

Кваліфікуйте дії Л.

Задача 5.

Громадянин Республіки Таджикистан Б. після початку збройної агресії проти України натрапив у соціальній мережі Facebook на оголошення про прийом на «роботу, пов’язану з ризиком». Відгукнувшись на оголошення, Б. прибув до м. Луганськ та вступив на службу до приватної воєнної компанії «Бах». Протягом чотирьох місяців Б. за високу грошову винагороду брав участь у бойових діях проти України, після чого був взятий у полон військовослужбовцями Державної прикордонної служби України.

Кваліфікуйте дії Б.

Задача 6.

Г., працюючи начальником відділу Державної кримінально-виконавчої служби України, у розмовах з колегами заперечувала факт збройної агресії проти України, схвально відгукувалась про вище військово-політичне керівництво держави-агресора та стверджувала, що для України «найкраще припинити це безглуздя», «негайно укласти мирну угоду» та «повернути Донбас Росії».

Кваліфікуйте дії Г.

Задача 7.

Члени екіпажу суховантажного судна М. та Є. вступили в змову із заступником директора Інституту ядерних досліджень НАН України Т. з метою продажу збагаченого урану до однієї із держав Південної Америки. Т. передав М. та Є. два контейнери зі збагаченим ураном, а М. та Є. перевезли їх до м. Одеса, де сховали на власному судні. Контейнери були виявлені під час проходження митного контролю перед виходом судна у море.

Кваліфікуйте дії М., Є. та Т.

Задача 8.

Громадяни Болгарії Ч., Р. та Д. спільно придбали швидкісний катер, озброїли його двома великокаліберними кулеметами та вийшли у Чорне море з метою нападу на торгівельні судна. Вранці за межами територіальних вод вони виявили український танкер «Синевір» та пострілами під носову частину змусили судно зупинитись. Піднявшись на борт, Ч., Р. та Д., погрожуючи холодною зброєю, змусили екіпаж видати їм усі наявні грошові кошти, коштовності, мобільні телефони, планшети, а також валюту у доларах США, євро та турецьких лірах, що зберігалась у сейфі капітана. Старшому механіку, боцману та радисту, які намагалися чинити спротив, було заподіяно легкі тілесні ушкодження, що спричинили короткочасний розлад здоров’я та незначну втрату працездатності. Вивівши з ладу радіостанцію, Ч., Р. та Д. із захопленими грошовими коштами та цінностями намагалися втекти, але їх

катер був перехоплений та затриманий прикордонним кораблем «Григорій Куроп'ятников» Державної прикордонної служби України, що прийняв сигнал SOS, який встиг подати радист «Синевіра».

Кваліфікуйте дії Ч., Р. та Д.

Задача 9.

Заступник командира морської авіаційної бригади полковник Е. наказав командиру екіпажу протичовнового гідролітака майору Ф. під час польоту на навчальне бомбометання скинути на морському полігоні замість навчальних хімічні бомби, споряджені зоманом (ці бомби підлягали утилізації, проте мали корозію корпусу, і з них почала виділятися отруйна речовина). Ф. виконав наказ. Через місяць у гирлі Південного Бугу почала масово гинути риба. Проведеними хімічними та біологічними дослідженням було встановлено, що це сталося внаслідок виділення отруйної речовини з виявлених на дні моря в межах полігону хімічних бомб.

Кваліфікуйте дії Е. та Ф.

Задача 10.

Під час збройної агресії проти України молодший сержант А., механік-водій танку Т-90 однієї з військових частин держави-агресора, у складі механізованої колони прямував до м. Бровари Київської області. На дорогу поруч із колоною виїхав мікроавтобус Volkswagen Transporter, на якому були закріплені два білих прапори. А. спрямував танк на мікроавтобус і розчавив його. В мікроавтобусі загинули водій, вихователька дитячого садка та шість дітей у віці від 2 до 4 років.

Кваліфікуйте дії А.

Задача 11.

Під час збройної агресії проти України капітан Ц., командир батареї самохідно-мінометного дивізіону гвардійської артилерійської бригади держави-агресора, під час бою за м. Чернігів отримав зі штабу мотострілецької дивізії наказ знищити будівлю, де нібито був штаб територіальної оборони. Ц. відповів, що за його картою будівля розташована в центрі міста, поруч із житловими будинками, і обстріл призведе до жертв серед цивільного населення. Командир дивізії генерал-майор Я. нецензурно вилаяв Ц. та попередив, що відсторонить його від посади та віддасть під суд, якщо наказ не буде виконано. Батарея Ц. чотирма залпами серйозно пошкодила будівлю, знищила поряд один та пошкодила три житлових будинки; загинуло двадцять сім осіб, ще тридцять три були поранені. Жодного військовослужбовця серед них чи у будівлі не було.

Кваліфікуйте дії Я. та Ц.

Задача 12.

Ш. закупив у м. Галац (Румунія) партію промислових товарів для продажу в Україні. Щоб не сплачувати ввізне мито, Ш. наклеїв на коробках із товарами

логотипи з символікою Червоного Хреста, а на кордоні пред'явив посвідчення заступника директора товариства Червоного Хреста України. При проходженні митного контролю було з'ясовано, що жодного стосунку до організації Червоного Хреста Ш. не має, а посвідчення підроблене.

Кваліфікуйте дії Ш.

Задача 13.

Члени руху за визволення однієї з африканських держав Й. та Д., які навчалися у Національному авіаційному університеті, з метою спровокувати розрив стосунків між Україною та власною державою вирішили вчинити замах на президента останньої під час його візиту до України. Вони спорядили вибуховою речовиною саморобний безпілотний літальний апарат та планували спрямувати його на літак президента власної держави перед приземленням у міжнародному аеропорті «Бориспіль». При наближенні до злітно-посадкової смуги Й. та Д. були затримані співробітниками СБУ.

Кваліфікуйте дії Й. та Д.

Задача 14.

П., Ю. та Е., прагнучи вплинути на політику однієї з далекосхідних держав щодо України, вирішили викрасти неповнолітню доньку Надзвичайного і Повноважного посла цієї держави в Україні. Дочекавшись її виїзду з резиденції посла, П. на велосипеді виїхав на зустрічну смугу та інсценував наїзд автомобіля посольства на нього. Коли водій вийшов з автомобіля, Ю. та Е. напали на нього, оглушили, після чого витягли дівчину з салону, приспали за допомогою накладеної на обличчя маски з снодійною речовиною та відвезли на заздалегідь орендовану квартиру; водночас П. залишив на водійському місці автомобіля посольства лист із вимогою до уряду цієї держави негайно припинити переговори з Україною про укладання торгівельної угоди під погрозою зґвалтування та вбивства дівчини.

Кваліфікуйте дії П., Ю. та Е.

Задача 15.

Під час збройної агресії проти України старший лейтенант Т., льотчик штурмового авіаційного полку держави-агресора, отримав наказ завдати ракетно-бомбового удару по скупченню техніки Збройних Сил України поблизу смт Пісочин Харківської області. У зазначеному районі Т. побачив на трасі М-03 колону автобусів, на дахах яких білою фарбою було написано російською мовою: «Дети». Т. випустив по колоні некеровані ракети, після чого обстріляв її з бортових гармат. Було знищено три автобуси, пошкоджено ще п'ять та автомобіль патрульної поліції, який супроводжував колону; загинули вісімнадцять дітей шкільного віку (вихованців інтернату, яких евакуйовували до Полтавської області) та четверо дорослих; ще сорок дві дитини та шість дорослих (у тому числі двоє поліцейських) були поранені. Під час повернення на аеродром базування Бутурлінівка пілотований Т. штурмовик Су-25СМ3 був збитий підрозділом зенітно-ракетних військ Повітряних Сил Збройних Сил

України. Катапультувавшись, Т. приземлився на західній околиці м. Харків у городі приватного будинку, що належав Р. Остання запропонувала Т. дочекатись українських військових та здатися. Т. шістьма пострілами з автомата убив її на місці, після чого намагався утекти, але був взятий у полон підрозділом територіальної оборони.

Кваліфікуйте дії Т.

Задача 16.

Під час збройної агресії проти України військовослужбовці окремої гвардійської бригади спеціального призначення держав-агресора старший лейтенант М., сержант Г., молодший сержант К. та рядовий Х. були у складі розвідувально-диверсійної групи закинуті на територію Полтавської області. Обладнавши та замаскувавши у лісовому масиві поблизу м. Гадяч табір, вони вели візуальне спостереження за пересуванням підрозділів Збройних Сил України та наведення на них фронтової авіації держави-агресора. Випадково на табір натрапив лісник Б. та його 15-річна донька. За наказом М. їх схопили та зв'язали. Після цього М. наказав К. та Х. «прибрати» Б.; ті відвели лісника до яру, ударами ножів у спину убили на місці, а труп поклали у яму, закидавши гілками. Повернувшись до табору, К. доповів М., що лісника «знешкоджено». Почувши це, 15-річна донька Б. почала кричати, плакати та намагалася розв'язатись, аби втекти. Утримуючи її, Г. за наказом М. розрізав ножем мотузку; усі четверо по черзі зґвалтували дівчину, і Г. убив її ударом ножа у груди.

Кваліфікуйте дії М., К., Г. та Х.

Задача 17.

Мешканець м. Хмельницький Щ. під час збройної агресії проти України створив у соціальній мережі Facebook профіль з інформацією про те, що він є членом товариства Червоного Хреста України та збирає грошові кошти для придбання медичної продукції для військовослужбовців Національної гвардії України. Поряд із символікою Червоного Хреста та Червоного Півмісяця Ф. розмістив реквізити банківського рахунку, на який треба було перераховувати внески. Жодного стосунку до товариства Червоного Хреста України Ф. не мав, а перераховані йому грошові кошти в сумі 65 тис. грн. він привласнив.

Кваліфікуйте дії Щ.

Задача 18.

М., працюючи завідувачем науково-дослідної лабораторії промислового підприємства у м. Павлоград Дніпропетровської області, з мотивів ненависті до осіб єврейської національності та до Держави Ізраїль, таємно вилучав частину мінометних мін, що надходили для утилізації, та начиняв їх фосгеном. Переробивши у такий спосіб 20 мін, М. під час службового відрядження до однієї з держав Близького Сходу почав шукати контакт із представниками однієї з розташованих там терористичних організацій, якій планував збути ці міни для виготовлення саморобних вибухових пристроїв за обов'язкової умови

використати їх для вчинення терористичних актів на території Держави Ізраїль. Про ці дії М. стало відомо Службі зовнішньої розвідки України. М. було під вигаданим приводом достроково відкликано з відрядження, і в міжнародному аеропорті «Бориспіль» його затримали працівники СБУ.

Кваліфікуйте дії М.

Задача 19.

Під час збройної агресії проти України, відступаючи з м. Ірпінь Київської області, начальник штабу – перший заступник командира мотострілецького батальйону держави-агресора майор Ю. наказав особовому складу батальйону «нічого не залишати укронацистам». На виконання цього солдати замінували будівлі двох шкіл, дитячого садка, поліклініки, палацу культури, а також винесли з приміщення торгівельного центру продукти харчування та побутову техніку на загальну суму 20 млн. грн. Через швидкий наступ Збройних Сил України та успішні дії українських партизан підриву замінованих будівель вдалося запобігти.

Кваліфікуйте дії Ю.

Задача 20.

Колишні військовослужбовці Управління державної охорони України Д. та С., які у минулому проходили службу у спеціальному підрозділі «Булат», за домовленістю із громадянином однієї з держав Латинської Америки У. облаштували у лісовій місцевості на північний захід від м. Овруч Житомирської області військовий табір. В ньому Д. та С. на кошти У. проводили для добровольців з числа громадян України заняття із тактичної, вогневої, медичної та диверсійної підготовки. Після закінчення курсу навчання ці добровольці повинні були виїхати до держави, громадянином якої був У., для участі в заколоті з метою повалення існуючого там уряду.

Кваліфікуйте дії Д., С. та У.

Навчальне видання

КРИМІНАЛЬНЕ ПРАВО УКРАЇНИ. ОСОБЛИВА ЧАСТИНА

Збірник задач
третє видання, доповнене та перероблене